

وزیر تجارت کرواسی
در گفت‌وگو با دنیای انرژی
برای استفاده
از ظرفیت‌های
بخش خصوصی
انرژی ایران
هوشمند
هستیم!

رضی میری

رئیس کمیسیون توسعه صادرات اتاق ایران
نمایندگان در مجلس دهم را
به روی فعالان بخش خصوصی
بگشایند

عصرمگا پروژه‌های
ال.ان.جی به پایان
رسیده‌است؟

سید علی حسینی

مدیر کل بورس انرژی
تلاش می‌کنیم تا قیمت
خوراک در بورس انرژی
مشخص شود

تجارت آفتاب
Tejarat Aftab MTA
www.mtaholding.com
Tel : 021-26203100

سومین تولیدکننده و صادرکننده قیر در ایران

ADIB

Chemical Industries Complex

پخش و پالایش پارسا ادیب پویا

- Light and heavy hydrocarbons
- Production and export all kinds Thinner
- Ethyl acetate / butyl acetate / methanol
- Chemical solvents

➤ هیدروکربن های سبک و سنگین
➤ تولید و صادرات انواع تینر
➤ متیل استات / بوتیل استات / متانول
➤ حلال های شیمیایی

We are Chemical Solvents experts!

Join With Us !

www.CHEMADIB.com

روان کارهای خودرویی و صنعتی کراپ

CROP IRAN ADVANCED LUBRICANTS

با محصولات کراپ:

در لحظه رانندگی کن...!

روغن ترمز | ضدیخ و ضدجوش | روغن موتور | روغن دنده (واسکارین) | روغن فرمان (هیدرولیک) | آب رادیاتور | شیشه شوی خودرو | مکمل بنزین

نشانی: تهران سهروردی شمالی خیابان توپچی شماره ۲۲ طبقه چهارم تلفن: ۸۸۷۶۸۴۱۶ - ۸۸۷۶۹۲۵۱ فاکس: ۸۸۷۳۸۲۷۶

WWW.CROP.IR

نفت پارس، تجربه‌ای کهن با دانش روز

پارس سوپر پیشرو روغن موتور بنزینی تمام سنتزی

مطابق با استانداردهای تدوین شده جهت کنترل میزان گوگرد،
خاکستر سولفاته و فسفر (SAPS)

API SM/CF

SAE 5W30

مورد استفاده در خودروهای:

بی ام و، مرسدس بنز
کیا، هیوندای، تویوتا، لکسوس
و خودروهای تولیدی با تکنولوژی ساخت ۲۰۰۸ به بعد

پارس سوپر پایا

روغن موتور بنزینی نیمه سنتزی

API SL/CF

SAE 10W40

مورد استفاده در خودروهای:

بزو ۲۰۶ (تیب ۵ و ۶)، بزو ۲۰۷، مگان،

و خودروهای تولیدی با تکنولوژی ساخت تا سال ۲۰۰۴

نفت پارس

تولیدکننده انواع روغن‌های موتوری،

صنعتی، دنده خودرو، گریس و ضدیخ

اداره فروش: ۰۲۱-۲۲۲۲۹۵۰۰

mail@parsoilco.com

Telegram.me/Parsoil_co

Instagram.com/Parsoilco

ALP

تولید کننده انواع روغن موتور،
دنده، هیدرولیک و گریس

آدرس: جاده تهران مشهد، ۱۰ کیلومتری گرمسار، ۴۵ متری مرکزی، شهرک صنعتی فجر

تلفن : ۵ - ۲۴ ۳۳ ۵۵ (۰۲۳)

www.alpmotoroil.org e-mail: info@alpmotoroil.com

SUPER PREMIUM QUALITY

شرکت دژپا

www.DEJPA.com

تولید انواع قیر استاندارد

تولید بشکه صادراتی

عرضه کننده در بورس کالا

تاسیس ۱۳۶۲

SGS

دفتر مرکزی: تهران، شهرک غرب، بلوار فرحزادی، خیابان سپهر،

پلاک ۲۰، طبقه ۵

تلفن: ۸۸۶۹۹۹۱۵ - ۰۲۱ فکس: ۸۸۶۹۹۹۱۸ - ۰۲۱

پست الکترونیک: sales@dejpa.com

SAM

Energy Trading

شرکت انرژی تجارت سام

به منظور اجرای پروژه های تولید فرآورده های نفتی شرکت انرژی تجارت سام در سال ۱۳۸۷ در شهر بندرعباس ایران تأسیس گردید و فعالیت خود را ابتدا با تجارت و صادرات قیر شروع و اکنون دارای واحدهای تولیدی قیر با روش های استاندارد پالایشگاهی (اکسیداسیون) و بشکه سازی با توان حداقل ۱۵۰۰ تن در روز می باشد. متخمسین مجرب این شرکت با بهره گیری از تجهیزات مدرن، کنترل کیفی محصولات را در مراحل مختلف تولید برعهده دارند تا محصول با کیفیت مورد تقاضای مشتریان را ارائه نمایند. تولیدات این شرکت تأمین کننده بخش قابل ذکری از قیر بازارهای داخلی و خارجی می باشد که عمده صادرات به کشورهای حوزه ی خلیج فارس و بنادر غربی هند به صورت بشکه و قله، آسیای دور و آفریقا به صورت بشکه است.

شرکت شیمی مخازن سام

شرکت شیمی مخازن سام نیز به منظور تأمین نیاز صادرات قیر به صورت قله تأسیس گردید و به همین منظور اقدام به احداث ۲۸۰۰۰ تن مخازن ذخیره جهت صادرات قیر و سایر مشتقات نفتی در اسکله بندر شهید رجایی بندرعباس نموده تا با استفاده از امکانات و تجربیات خود برای مشتریان، بهترین شرایط تجاری و خدمات مطلوب را ارائه نماید.

آدرس : تهران، بزرگراه آفریقا، نرسیده به بزرگراه مدرس
شماره ۲۴۴، مجتمع اداری الهیه، طبقه ۷، واحد ۷۰۵
تلفن : ۰۲۱ - ۲۲۶۵۸۹۴۵ فکس : ۰۲۱ - ۲۲۶۵۸۹۷۵
وب سایت : www.samefco.com

شرکت کارگزاری مفید
Mofid Securities Co.

هوشمند و کارا در صنعت کارگزاری

کارگزار برتر از سال ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۰

کارگزار مؤسس بورس کالای ایران

کارگزار مؤسس بورس انرژی

۱۰ میلیارد دلار ارزش معاملات سه سال اخیر

دفتر مرکزی شعبه بورس کالا

تهران، خیابان آفریقا، بالاتر از جهان کودک، پلاک ۴۵

تلفن: ۰۲۱-۸۷۲۲۲ / فکس: ۰۲۱-۸۷۲۲۷

Head Office in IME

No 45, Jahan Koodak Cross, Africa Main Str. Tehran - IRAN

Tel: +9821- 87222 / Fax: +9821- 87227

www.mofidkala.com / info@emofid.com

IRAN BITUMEN/ASPHALT FORUM 2016

شرکت کنفرانس کانگشنز مفتخر است، تا برگزاری نخستین همایش بین المللی قیر آسفالت ایران را که در تاریخ ۸ الی ۹ شهریور ماه سال ۱۳۹۵ در تهران برگزار خواهد شد را اعلام نماید.

این همایش معتبرترین روش ارزیابی برای بازار و صنعت قیر ایران می باشد که در آن بیشتر از ۱۵۰ نفر از مدیران ارشد دولتی خصوصی، تولید کننده، عرضه و پخش کننده، بازرگان و مصرف کننده قیر از خاور میانه، آفریقا، آسیا و اروپا و اقصی نقاط دنیا حضور خواهند داشت.

با توجه به لغو تحریم های بین المللی فرصت ها برای تعامل مستقیم با ایران ایجاد شده که همایش IRB 2016 با رونمایی و مشخص نمودن تغییرات لازم پس تحریم و نگرشی به افق آینده، فرصت ها و چالش ها و توانایی های بازار نیز خواهند پرداخت. این همایش نکات کلیدی توسعه در بازار ایران و ارتباط آن به بازارهای جهانی و بازرگانی قیر را نمایان خواهد کرد.

فرصت های سرمایه گزاری و توسعه به همراه پتانسیل بالای دستیابی به بازارهای نوین صادراتی نیز از بحث های دیگر خواهند بود. با توجه به اینکه ایران یکی از بزرگترین عرضه کننده های قیر به بازار بین المللی است، بسیار بجا است که اولین همایش قیر همسو و به میزبانی بدنه اصلی داخل و تعیین کنندگان این صنعت در تهران، ایران برگزار شود که موجب ارتباط عمیق و فرصت برای ارتقاء و ایجاد شبکه بین افراد کلیدی این صنعت خواهد بود.

منتخبی از کارشناسان از حوزه آفریقا، خاور میانه، آسیا و اروپا با نگرشی عمیق به تمامی بدنه و زنجیره عرضه با موضوعاتی دقیق از تولید کنندگان و عرضه کنندگان انبوه، حمل و ترابری، تکنولوژی و توسعه در آینده برای تمامی فعالان این صنعت با زمینه ایران در رویکرد فرصت ها و چالش ها را عرضه خواهند نمود.

IRB 2016 فرصتی بی نظیر برای ایجاد ارتباط با افراد کلیدی این صنعت اعم از تولید کنندگان، پالایشگاه ها، بازرگانان، مشاورین حوزه حمل و نقل و کشتیرانی، پیمانکاران، مدیران ارشد اتحادیه صادر کنندگان قیر و محصولات پتروشیمی و مسئولین راه ها و جاده ها خواهد بود.

Organised and Produced by:

Hosted by:

Supporting Organization

کتابخانه مشترک کتابخانه های نفت، گاز و پتروشیمی ایران
Iranian Oil, Gas and Petrochemical Publishers' Organization

Media Sponsors

Bitumart.com

Worldoils

برای تسهیل در انجام امور ثبت نام و ارسال اطلاعات با نماینده این شرکت در ایران آقای فرجام بهروزی تماس حاصل فرمایید.
موبایل: ۰۹۱۲۱۰۷۲۰۲۵

ایمیل: Email: farjam.behrouzi@gmail.com

<http://www.iran.bitumen-conference.com>

فهرست

به اندازه کافی برای استفاده از ظرفیت های بخش خصوصی انرژی ایران هوشمند هستیم!

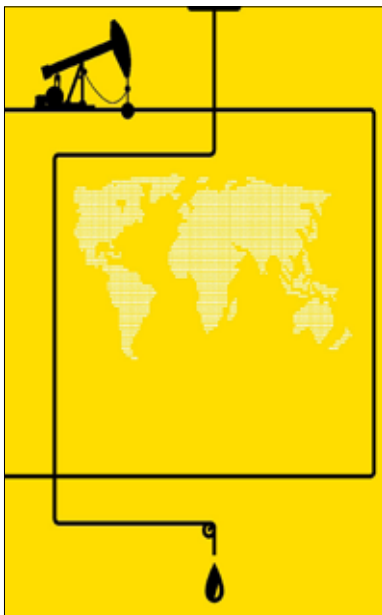
چرا کسی نمی تواند «ما» قدرتمند را ببیند؟

چه تعداد تاجرانیم که می توانند تجارت نفت کنند؟

رفع تحریم ها به اسم غرب

به کام بریکس

مهدی اسپندیاری، دبیر کل اتحادیه
صادر کنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی
نگاهی به مشکلات صندوق توسعه صادرات
فرآورده های نفتی

دنیای انرژی ENERGY WORLD

فصل نامه بین المللی خبری، آموزشی، تحلیلی و پژوهشی

صاحب امتیاز: اتحادیه صادر کنندگان
فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی
مدیر مسئول: سید حمید حسینی

شورای سیاست گذاری: فرزاد گلچین، مهدی اسپندیاری،
احمد صرامی، نیما اسلامی، محسن طارمیان
سر دبیر: رضا رضی
دبیر تحریریه: سید بهزاد اخلاقی
همکاران تحریریه: وحید ونایی، سعید بهمنی، پدram سلطانی،
پیام پرندا، امید گلزاری، سیامک تیمور پور، احمد حاتمی
یزدی، الهه ابراهیمی، روزبه پارسازاد، علی رضا جلالی فراهانی،
شکوفه حبیب زاده
دبیر گروه مجلس: علی حیدری
دبیر گروه فرآورده ها: رضا عدالتی پور
گروه عکس:
سیده هلیا هوشمند ضیافی
مدیر هنری: آرش روشنگر
ویراستار: محمد ابراهیم خلیلی

چاپ: اسری، میدان آزادی، میدان شیر یاستوریزه، شاداباد،
بلوار هفده شهریور، روبروی آتش نشانی، پلاک ۳۷۳
تلفن: ۶۶۷۸۳۹۰۰
شمارگان: ۵۰۰ نسخه

آدرس نشریه: خیابان دکتر بهشتی
خیابان مفتاح شمالی، خیابان نقدی، پلاک ۱۰ طبقه اول
تلفن: ۸۸۵۱۱۶۱۱ فاکس: ۸۸۵۰۸۲۵۰

پست الکترونیک: world-energy@opex.ir
پایگاه اینترنتی: www.opex.ir

دکتر سیامک تیمورپور، دانش آموخته علوم سیاسی

بریکست و تأثیرات بر بازار انرژی ایران

مردم بریتانیا در همه پرسی که تیرماه ۹۵ برگزار شد به خروج از اتحادیه اروپا رای دادند. نتایج این همه پرسی بازارهای جهانی را متحول کرد. از همین رو در این روز شاهد افت شاخص دلار و افزایش قیمت نفت در بازارهای جهانی بودیم. از سویی انتشار گزارش اداره اطلاعات انرژی آمریکا که خبر از افت ۹۰۰ هزار بشکه ای حجم ذخایر نفتی این کشور از بهای نفت حمایت کرد و حدود یک دلار رشد قیمتی را برای این کالا رقم زد.

با مشکل افزایش ریسک فضای تجاری مواجه خواهد شد که بازاریابی برای کالاهای صادراتی را دشوار خواهد کرد، بنابراین از محل افزایش صادرات نیز بریتانیا شانس کمی برای خروج از رکود دارد.

این گمانه ها و عدم قطعیت در خصوص میزان تأثیرگذاری خروج بریتانیا بر اقتصاد موجب کاهش اقبال به بازارهای پریسک از جمله نفت شده است. در واقع نفت و دیگر بازارهای کالایی به دلیل اینکه بسیار تحت تأثیر اقتصاد جهانی قرار دارند و نوسانات اقتصادی تأثیر عمیقی بر آنها می گذارد بازارهای پریسک محسوب می شوند. در حال حاضر نیز افزایش هیجانات موجب افزایش ریسک در بازار نفت شده که خروج حجم قابل توجهی سرمایه از این بازار را به دنبال خواهد داشت.

از سویی افزایش ریسک و نبود اجماع بر سر روند آینده بازار موجب افزایش نوسانات قیمتی خواهد شد. همچنین افزایش نوسانات قیمتی ورود بیشتر سفته بازان را به بازار نفت به دنبال خواهد داشت که خود نوسانات قیمتی را تشدید می کند.

در مقابل برخی کارشناسان بر این باورند که خروج بریتانیا بر شرایط بنیادی بازار نفت اثرگذار نیست بر همین اساس افت روز گذشته قیمت نفت را شوکی بر این بازار می دانند و بر این باورند دو سوی عرضه و تقاضای بازار نفت نشان از بازگشت بازار به تعادل است. بنابر این با فروکش کردن هیجانات در کوتاه مدت نفت به مسیر بهبود خود باز می گردد و ایران هم نباید از این تغییرات چندان نگران باشد.

جدیدی از قدرت گرفتن پوپولیست ها در جهان آغاز شده است که به مرور به دیگر کشورها سرایت خواهد کرد. مکینتاش می گوید که با قدرت گرفتن پوپولیسم در بریتانیا شاهد افزایش قدرت این گروه در کشورهای دیگری نظیر ایتالیا و اسپانیا خواهیم بود که خروج این کشورها از اتحادیه اروپا را به دنبال خواهد داشت و منجر به فروپاشی اتحادیه اروپا خواهد شد. وی می گوید با انتخاب احتمالی دونالد ترامپ در آمریکا به عنوان چهره ای پوپولیست که مدافع خروج بریتانیا نیز بود، قدرت گیری پوپولیست ها در جهان تقویت خواهد شد.

جمعه سیاه را برای بریتانیا قابل پیش بینی بود. در پی خروج بریتانیا باید منتظر افت ۱۵ تا ۲۰ درصدی ارزش پوند نیز باشیم. در حال حاضر سه دلیل وجود دارد که می توان بر آن در جهت تفاوت فاحش سال ۱۹۹۲ و سال ۲۰۱۶ صحه گذاشت.

اول اینکه در حال حاضر نرخ بهره در انگلیس به حد کافی پایین است و این کشور نمی تواند مانند گذشته با کاهش نرخ بهره موجب احیای اقتصادی خود شود. دوم اینکه، بریتانیا همچنین نمی تواند با استقراض و ایجاد بدهی خود را از رکود خارج کند زیرا کسری بودجه این کشور در حال حاضر در سطح بالایی قرار دارد. سوم اینکه برخلاف آنچه موافقان خروج از اتحادیه اروپا ادعا می کنند کاهش ارزش پوند به دنبال خروج بریتانیا به صورت سنتی نمی تواند موجب تقویت صادرات شود زیرا در کنار افزایش جذابیت های صادراتی بریتانیا

اما برخلاف نظر سنجی های اولیه، مردم به خروج بریتانیا رای دادند که افت قیمت نفت را به دنبال داشت. در واقع اولین اثر این واقعه ابهام و خروج سرمایه از بازارهای پریسک است زیرا هنوز پیامدهای اقتصادی خروج بریتانیا چندان مشخص نیست، برخی آن را فاجعه ای برای اقتصاد بریتانیا و اتحادیه اروپا می دانند و اعلام می کنند که رکودی شدید اروپا را فرا خواهد گرفت و در مقابل برخی بر این باورند که تأثیر خروج بریتانیا چندان بر اقتصاد دنیا و به ویژه بازار نفت عمیق نخواهد بود.

از سویی دیگر دامنه پیامدهای سیاسی این واقعه نیز مبهم است. برخی بر این باورند که این گزینه مطرح است که خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا دومینوی خروج دیگر کشورها را به حرکت درآورد و شاهد سقوط اتحادیه اروپا خواهیم بود به طور مثال، جیمز مکینتاش ستون نویس ارشد بازارها در وال استریت ژورنال اعلام کرده است که سقوط بازارها تنها آغازی برای افت های بعدی خواهد بود. وی بر این باور است که خروج بریتانیا آغاز بحرانی برای اقتصاد کل جهان خواهد بود. در واقع همانطور که در سال ۲۰۰۹-۲۰۰۸ بحران اقتصادی از ورشکستگی بانک آمریکایی لمن برادرز آغاز شد و به کل اقتصاد جهان سرایت کرد، در حال حاضر نیز بحران اقتصادی و رکود از بریتانیا آغاز خواهد شد و به اقتصاد اروپا سرایت خواهد کرد، سپس تمام جهان را فرا خواهد گرفت. در واقع وی بر این باور است که انتخاب گزینه خروج در همه پرسی بریتانیا نشان می دهد دوران

مدیر امور بین الملل شرکت ملی نفت:

تولید کنندگان بخش خصوصی به دنبال آن هستند که تخم مرغ هایشان در یک سبد نگذارند

محسن قمصری مدیر امور بین الملل شرکت ملی نفت در گفتگو با دنیای انرژی به مسائل وابسته به سوآپ اشاره کرده و بر این باور است فضای کنونی در عرصه سوآپ برای بخش خصوصی و دولتی با چالش های جدی رو به رو است. وی در بخشی از این گفتگو می گوید امیدوار است سوآپ زودتر اجرایی شود، و در بخش دیگری از صحبت هایش تاکید کرد: البته تولید کنندگان بخش خصوصی به دنبال این هستند که همه تخم مرغ ها در یک سبد نباشد و تنوع ایجاد شود و با این رویه سوآپ معنی پیدا می کند.

این در حالی است که طی سال های گذشته با قطع سوآپ در ایران بخش خصوصی نیز از این زمینه خارج شده و تأسیساتی که برای انتقال نفت خام و تولید فرآورده در پالایشگاه های کشور برای استفاده از این ظرفیت ایجاد شده بود بلا استفاده مانده است و حالا باید بار دیگر مذاکرات با کشورهای حاشیه دریای خزر از سر گرفته شده تا مشتریانی که بیش از پنج سال پیش به دلیل بدقولی ایران قراردادهای سوآپ خود را کنسل کردند بار دیگر به اعتمادشان به مسیر عبور ایران جلب شود.

با این حال طی سال های غیبت ایران در بازار سوآپ کشورهای دیگری که در گذشته مشتری ایران بودند نیز بیکار ننشسته و سوآپ کننده دیگری برای خود پیدا کرده اند و استراتژی کشورهای آسیای میانه پس از قطع عملیات سوآپ ایران به سمت حوزه های دیگر مخصوصاً ترکیه و خط لوله باکو - جیحان رفت.

بنابراین راه دشواری فرا روی ایران برای بازگشت به بازار سوآپ در پیش است و حالا مهم ترین رقیب ایران در این بازار آذربایجان است که طی این سال ها با مشتریان قدیمی ایران قراردادهای بلندمدت منعقد کرده و خود نفت را از طریق خط لوله به دریای سیاه می رساند، اگر چه که در حال حاضر ایران سعی دارد این کشور را نیز متقاعد به قبول قرارداد سوآپ نفت خام بکند.

در همین حال گزارش ها نشان می دهد اصلی ترین برنامه وزارت نفت در ماه های پس از برجام افزایش تولید و صادرات نفت بوده است اما سوآپ نیز از برنامه هایی به شمار می رود که دولت یازدهم از همان روزهای نخست بر آن تاکید داشت.

ایران سال هاست به دلیل تحریم ها و البته تصمیم دولت گذشته مبنی بر سودآور نبودن و لزوم قطع سوآپ از بازار سوآپ جامانده البته در غیبت ایران رقبا جای آن را گرفته اند اما ایران تلاش دارد با مذاکرات و رایزنی های تازه مشتریان گذشته خود را باز گرداند.

ایران در منطقه با دسترسی به آب های آزاد و همسایگی با کشورهای زیاد موقعیتی استراتژیک دارد که می تواند برگ برنده آن در جذب مشتریان سوآپی باشد، اما تا کنون موضوع بازگشت به بازار سوآپ تنها در سطح رایزنی باقی مانده است.

شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی صادرات، واردات و سوآپ فرآورده های نفتی را در ایران برعهده دارد با این حال صحبت ها از ورود دوباره بخش خصوصی به عرصه سوآپ است.

برخی مدیران نفتی پیش از این گفته بودند: مذاکرات مقدماتی با کشورهای ترکمنستان، آذربایجان، روسیه و قزاقستان صورت گرفته و البته از ورود بخش خصوصی به موضوع سوآپ استقبال می شود.

این مدیر دولتی در بخشی از گفتگویش تاکید می کند: بر اساس تصمیمی که گرفته شد قرار شد که از این به بعد کار سوآپ را شرکت نیکو انجام دهد و در حال حاضر نیز این شرکت مشغول مذاکره است ولی هنوز عملیاتی نشده است.

وی با بیان اینکه عدم از سرگیری سوآپ دلایل زیادی دارد، افزود: ما به عنوان شرکت نفت آمادگی داریم که هر زمان شرکت نیکو به توافق برسد عملیات را آغاز کنیم. قمصری با بیان اینکه کشورهایی که قبلاً با آن ها عملیات سوآپ را انجام می دادیم هنوز به ما اطمینان ندارند، تصریح کرد: بحثی که هست اینکه ظرفیت های انتقال نفت خام از آسیای میانه به بازارهای مصرف بیش از توان تولید است یعنی ظرفیت مازاد وجود دارد به این خاطر شاید استقبال شرکت ها برای سوآپ کم باشد و ضمن اینکه در دوره های قبل قیمت های آسیا در سطح بالاتری از اروپا قرار داشت اما اکنون کاملاً به عکس شده است بنابراین تولید کنندگانی که امکان عرضه نفت خام را به اروپا داشته باشند خیلی اصرار ندارند سوآپ کنند.

وی با ابراز امیدواری از اینکه سوآپ زودتر اجرایی شود، تاکید کرد: البته بحثی که هست اینکه تولید کنندگان به دنبال این هستند که همه تخم مرغ ها در یک سبد نباشد و تنوع ایجاد شود و با این رویه سوآپ معنی پیدا می کند.

دار کو هوروات وزیر کسب و کار کرواسی
در گفتگو با دنیای انرژی:

به اندازه کافی برای استفاده از ظرفیت‌های بخش خصوصی انرژی ایران هوشمند هستیم!

این روابط تاثیر نداشته است؟

قطعا تحریم‌ها در روابط میان دو طرف تاثیر جدی گذاشت به طوری که ما عملا با چالش‌های جدی در تبادلات تجاری رو به رو بودیم. کرواسی یکی از اعضا کامل در اتحادیه اروپایی به شمار می‌رود و این کشور باید با دیگر اعضای اتحادیه در تصمیم‌سازی هم سو باشد. اما من مطمئن هستم که در همین دوران تحریم‌ها هم برخی از شرکت‌های کروات توانسته‌اند همکاری خود را با ایران ادامه و حفظ کنند. اما توسعه همکاری در سالهای تحریم رخ نداد.

دستور العمل‌های سفر به تهران چه بود، آیا

جمهوری اسلامی ایران از اولین روزهای استقلال کرواسی این کشور را به رسمیت شناخت روابط دو کشور را در زمینه‌های مختلف چگونه ارزیابی می‌کنید؟

بیش از ۲۰۰ مقاله علمی در جهان منتشر شده است که نشان می‌دهد کروات‌ها ایرانی‌تبار هستند و من معتقدم روابط دو کشور طی سال‌های گذشته بسیار خوب بوده است و البته می‌تواند بهتر از این هم باشد. همیشه جا برای همکاری بیشتر وجود دارد.

شما از همکاری‌های خوب سال‌های گذشته صحبت کردید به طور خاص تر آیا تحریم‌ها در

عادل حاجی محمودبیچ | دار کو هوروات وزیر کسب و کار کرواسی از همراهان رئیس‌جمهور این کشور بود که در بهار ۹۵ به تهران سفر کرد. در دیدارهای دوازده هیئت کروات در تهران در اتاق بازرگانی و نهاد‌های دولتی ایران هیئت کروات علاقه‌مندی‌های خود را نسبت به گسترش همکاری‌های انرژی با جمهوری اسلامی نشان دادند. از سوی دیگر حسن روحانی رئیس‌جمهوری ایران نیز کرواسی را پل ارتباطی میان تهران و اتحادیه اروپا معرفی کرد. در همین حال قرار است همکاری‌های انرژی و همچنین LNG با کرواسی وارد فاز عملیاتی شود. کرواسی کشوری مهم برای ایران به شمار می‌رود به طوری که بایسته‌های فرهنگی و علاقه‌مندی در دو دولت طرفین را برای رسیدن به اهداف مشترک ترقیب می‌کند. برای آگاهی بیشتر در خصوص آینده همکاری‌های بیشتر ایران و کرواسی با دار کو هوروات به گفتگو نشستیم.

روابط با شرق به خصوص خاورمیانه برای کرواسی از چه منظره‌هایی می‌تواند مهم باشد؟
همکاری با شرق و ایران برای کرواسی اهمیت زیادی دارد. همکاری‌های فرهنگی، اقتصادی و تجاری در این بین جایگاه خاصی دارند. نزدیکی فرهنگی میان ایران و کرواسی این فضا را مهیا کرده است که تهران و زاگرب همکاری‌های خود را گسترش و به روز کنند. از سوی دیگر آنچه در خاورمیانه در حال وقوع است برای کرواسی اهمیت زیادی دارد به طوری که مبارزه علیه تروریسم در افغانستان، عراق و سوریه مسئله‌ای که با امنیت بین‌المللی گره خورده و نمی‌توان آن را نادیده گرفت. از سوی دیگر کرواسی از کشورهای عضو اتحادیه اروپایی است که در خلال این پیمان جمعی هویت خود را باز تعریف می‌کنند. روابط میان ایران و کرواسی دوستانه و بدون مسائل باز است.

چه مواردی در خصوص خاورمیانه و بخصوص ایران به جز مسائل مرتبط با انرژی برای شما جالب است؟

مسائل فرهنگی به جهت تاریخ غنی منطقه خاورمیانه در این منطقه برای ما بسیار جذاب است. این ثروت بسیار مهمی است و در همین حال جاذبه‌های طبیعی از دیگر مسائلی است که برای ما بسیار جالب است. اما همانطور که در سوال شما مطرح شد همکاری‌های انرژی برای ما جذابیت‌های بسیاری دارد. کرواسی در حال ساخت مخزن‌های بزرگی برای گاز مایع است و ایران می‌تواند یکی از تامین‌کننده‌های مهم این گاز باشد. همانطور که طرف‌های مادر تهران با برخی از شرکت‌های خصوصی تامین‌کننده گاز مایع و نفت خام گفتگو کردند که عموما بخش خصوصی ایرانی بودند. شرکت‌های همراه ما در سفر به تهران عموما صنایع کوچک و متوسط بودند که همگی به انرژی نیاز دارند. باید برای ایجاد خطوط ایمن و ارزان انتقال انرژی میان دو کشور تلاش کنیم و در این خصوص مطالعاتی صورت گیرد.

شما از نتایج بدست آمده در این سفر رضایت دارید؟

باید اعتراف کنم که این اولین سفر من به ایران بود و آنچه برداشت کردم می تواند در راستای تجربیاتم مورد استفاده قرار گیرد. در این سفر ۶۰ تاجر ما را همراهی می کردند که البته رئیس جمهور هم در تیم ما بود. ما خواهان ارتباط تجاری قدیمی با همکارانمان بودیم و البته ارتباطات جدید هم در این راستا ایجاد کردیم.

در این سفر ما دو توافق همکاری بزرگ امضا کردیم و انجمن همکاری های اقتصادی ایران و کرواسی مسئولیت هایی را بر عهده گرفتند.

همچنین شرکت های کروات با همتایان ایرانی خود در زمینه های انرژی دیدارهایی را صورت دادند و آینده این همکاری ها را بررسی کردند.

به عنوان سوال آخر چگونه همکاری را در عرصه های مختلف برای ایران و کرواسی در نظر دارید؟ آیا تاکنون نمونه ای موفق از همکاری ها دو جانبه رخ داده است که بتوان از آن به عنوان یک الگو بهره گرفت؟

با توجه به اولویت های ایران و ما همکاری های گسترده را می توان در آینده مناسبات دو طرف پیش

بینی کرد زیرا اراده لازم در هر دو طرف وجود دارد. بازار ایران برای صنعت ما بسیار مناسب و بزرگ است و باید در خصوص آن تحقیقات بیشتری صورت داد زیرا برخی از صنایع ما کوچک هستند. در همین حال همکاری های انرژی یکی از اولویت های ما است. ایران صادر کننده انرژی است و ما وارد کننده آن. در همین حال روش های نوینی باید در این عملیات مورد استفاده قرار گیرند. ایران می خواهد نقش مهمی در صادرات به اروپا داشته باشد و ما آنقدر هوشمند هستیم که بتوانیم از ظرفیت های بخش خصوصی جمهوری اسلامی در انرژی و پتروشیمی استفاده کنیم.

نوسان قیمت‌ها به علت ورود محصولات غیرمتعارف است

عبدالله یونس آرا، کارشناس ارشد مسائل انرژی | کمرنگ شدن نقش اوپک از جمله مسائلی است که بازیگران عرصه انرژی را نگران کرده است، در این رابطه باید گفت اوپک از نوسانات و تلورانس‌های داخل بازار تجربه زیادی دارد ما شاهد دوران مختلف تخصص و همکاری در اوپک طی دهه‌های گذشته بوده‌ایم به طوری که زمانی اعضای اوپک همگی همراه بوده و توانسته‌اند بازار را کنترل کنند اما در چند سال اخیر به خاطر جهت گیری متفاوت و متضاد اعضا این سازمان سهم اثر گذاری خود را در بازار از دست داده اما همچنان ظرفیت اوپک بر بازار نفت اثر گذار است. عدم همگرایی بین اعضا از جمله مسائلی است که اوپک با آن دست به گریبان است. تصمیمات بالقوه اوپک بر بازار نفت و انرژی تاثیر گذار خواهد بود، در کوتاه مدت منافع سیاسی کشورها تغییر کرده و در یک تا دو سال اخیر متضاد شده و ما شاهد انعکاس این

موضوع در سازمان هستیم به نحوی که همگرایی‌ها تحت تاثیر قرار گرفته است. برای درک دقیق تر این پدیده ممکن است نوسانات سیاسی کوتاه مدت و حتی میان مدت باشد و در بلند مدت ادامه پیدا نکند و اعضا در تنظیم روابط سیاسی به جمع بندی واحد برسند لذا باز هم می‌توان امید داشت اوپک همچنان قوی ترین وزنه برای تاثیر گذاری در تحولات بازار باشد.

لزوم انسجام تولیدکنندگان خاورمیانه برای رویارویی با غیر متعارف‌ها

تحولات چند سال اخیر بازار نفت و ورود نفت‌های غیر متعارف از جمله همان مسائلی است که باید برای آن نگران بود. در چند سال اخیر شاهد تحولات بازار نفت بوده‌ایم که انسجام کشورهای تولیدکننده نفت سنتی (نفت متعارف) مثل بیشتر تولیدکنندگان در

خاورمیانه را برای رویارویی با تولیدکنندگان نفت و گاز غیر متعارف در امریکای شمالی می‌طلبد. امریکا در سال ۲۰۱۵ عنوان بزرگ ترین تولیدکننده نفت جهان را از آن خودش کرد و این مسئله تولیدکنندگان سنتی را اجبار می‌کند که صرف نظر از اختلافات داخلی فکر و استراتژی بلند مدت برای مواجهه با شرایط جدید داشته باشند اینکه آیا باید امریکا را مهار کنند و یا با تنظیم قیمت طوری رفتار کنیم که بقیه دارندگان غیر متعارف تشویق نشوند که وارد بازار شوند و این سوال و چالش بزرگ تولیدکنندگان اوپک است.

اوپک چتر تولیدکنندگان است

در حال حاضر قطعا عربستان، عراق و ایران و حتی بقیه تولیدکنندگان نفت خام خارج از اوپک مثل روسیه به تنهایی نمی‌توانند با شیل‌ها مواجه شوند و رویارویی با این شرایط نیاز به همگرایی دارد که

ایران را بپذیرند سهم مهمی از بازار نفت را که گرفته بودند؛ لذا برای کشورها سخت است که دوباره حضور دومین قطب بزرگ تولیدکننده نفت را بپذیرند قطعاً مقاومت می‌کنند اما در بلند مدت چاره‌ای جز پذیرش این واقعیت ندارند و خودشان را با این واقعیت تطبیق می‌دهند و قابل اغماض نیست. اتفاقات کنونی در بازار نفت ته مانده‌های سیاست ایران هراسی است که طی سال‌ها در منطقه وجود داشته و از برخی کانال‌ها نیز تقویت شده است اما آنچه مسلم است کشورهای منطقه باید در میان مدت و بلند مدت جایگاه ایران را در اقتصاد و تولید نفت به رسمیت بشناسند و راه حلی پیدا کنند که منافع همه طرف‌ها دیده شود. ظرفیت اوپک در حدی مهم است که امیدوار باشیم که از کانال آن بتوانیم به عنوان عضوی از جامعه تولیدکنندگان و عرضه کنندگان نفت با بقیه اعضا منافع مشترک داشته باشیم.

شوک برجام

در حال حاضر مشکلات ما با دیگر کشورها کوتاه مدت و به خاطر شوک حاصل از برجام است کشورهای عرب حاشیه خلیج فارس که عادت کرده بودند ایران را ایزوله ببینند اکنون به واکنش واداشته شده‌اند ولی نهایتاً باید ایران بعد از برجام را بپذیرند چرا که ما همگی در یک منطقه زندگی می‌کنیم در زمینه نحوه اداره منطقه خودمان باید تصمیم بگیریم و نهایتاً در بلند مدت باید با هم کنار بیاییم. ما در گذشته هم این اختلافات را با شدت و حدت مختلف داشتیم بطوری که با عراق وارد جنگ ۸ ساله شدیم و بیشتر کشورهای منطقه یا حامی عراق بودند و یا ظاهراً موضع بی طرف داشتند اما الان روابط خوب اقتصادی با این کشور داریم. اکنون شرایط و روابط ما با عربستان بدتر از عراق نیست ضمن اینکه کشورهای منطقه باید شرایط جدید

اوپک چتر خوبی است که تولیدکنندگان می‌توانند زیر آن جمع شوند. افت قیمت در پی ورود نفت‌های نامتعارف آسیبی است که همه کشورها منجمله عربستان و ایران را مجبور به تغییرات راهبردی در سیاست‌هایش می‌کند تا بتوانند برای مقابله با آن تدابیری بیندیشند. در حال حاضر عراق به درآمد نفتی و سطح منطقی قیمت نیاز دارد، کشورهایی مثل کویت و امارات هم در کوتاه مدت در برابر کاهش شدید قیمت تاب می‌آورند در میان مدت و بلند مدت سیاست کلان و خارجی شان از این موضوع تاثیر می‌پذیرد لذا باید چالش تولیدکنندگان غیرمتعارف جدی گرفته شود. کشور ما هم باید مشکلات کوچکی را که در منطقه دارد جدی گرفته و مدیریت کند و نهایتاً منافع مشترک این است که با همکاری بازار را مدیریت کنیم و از سقوط و تهدید بازار نفت جلوگیری کنیم.

سرعت رشد کرده تا جایی که ظرفیت نصب شده آن بسیار بیشتر از عرضه مواد اولیه است.

در خصوص ظرفیت های نصب شده در صنایع پایین دستی پتروشیمی در کشورمان آمارهای مختلف و حتی متناقضی ارائه می شود که از ۷ میلیون تن تا ۱۲ میلیون تن در سال را پوشش می دهد که اختلاف محسوسی را نشان داده هر چند تجمیع آمارهای مربوط به ارائه پروانه تأسیس به بیش از ۲۲ میلیون تن نیز بالغ شده است. با نگاهی تحلیلی باید گفت که تقاضای واقعی مواد اولیه پلیمری تنها در صنعت پلاستیک و صنایع کوچک پایین دستی به استثناء صنایع شیمیایی چیزی نزدیک به ۴ میلیون تن در سال است که نشان دهنده وجود چیزی نزدیک به ۳ میلیون تن ظرفیت خالی در این صنعت می باشد که نقطه ضعف بسیار بزرگی برای اقتصاد کشور به شمار می آید. از سوی دیگر همین تقاضای ۴ میلیون تنی در سال نیز هر روز کاهش یافته تا جایی که به احتمال قوی حجم تولید در سال جاری در صنایع پایین دستی با کاهش تقاضای مواد اولیه چیزی نزدیک به ۲۰ درصد کاهش می یابد. این شرایط یعنی محدود شدن بازار مصرف صنایع بزرگ پتروشیمی در کشور باعث خواهد شد که حجم تولید پلیمرها نیز کاهش یابد که در مجموع به زیان کل این صنعت و مخصوصاً زنجیره ارزش کل، تمام خواهد شد. همان گونه که ذکر شد در سال های اخیر و دقیق تر در سال های ۹۱ و حتی ۹۲، حجم تولید در صنایع پایین دستی در کشورمان در اوج خود قرار داشت ولی در دو سال گذشته یعنی سال های ۹۳ و ۹۴، این حجم در مسیر کاهش قرار گرفته است که البته نیاز به ریشه یابی دقیق دارد. تجربه نشان داده است که صنایع پایین دستی پتروشیمی ها همچون صنعت پلاستیک به چند فاکتور در بازار داخلی بسیار حساس هستند همچون نرخ ارز، قیمت مواد اولیه و در دسترس بودن آن. این دو فاکتور به ظاهر ساده داده های بزرگی را در خصوص تولید و شرایط فروش برای محصولات ایرانی در بازار داخلی و یا بازارهای صادراتی منطقه ای ما ارائه می کند. نرخ دلار دقیقاً نشان می دهد که قاچاق و یا وارداتی حتی رسمی با چه قیمت تمام شده ای وارد بازار ایران خواهد شد یعنی هر قدر دلار گران تر شود، واردات رسمی و غیررسمی کاهش یافته و البته قیمت تمام شده صادرات نیز کاهش می یابد. در سال های اخیر بهترین روزهای صنایع پایین دستی دقیقاً در بازه زمانی اوج قیمت دلار (به نسبت تورم) بود که بهترین حجم تولید را رکورد زد. از آن زمان تاکنون و به رغم افزایش حجم سرمایه گذاری ها حجم تولید در صنایع پایین دستی در مسیر کاهش قرار داشته و شاید این روند باز هم ادامه یابد.

علی محمد بساق زاده مدیر کنترل تولید شرکت ملی صنایع پتروشیمی:

بخش خصوصی مذاکراتی را با طرف های خارجی برای همکاری مشترک آغاز کرده است

به امور زیربنایی، اسکله ها و امکانات لجستیکی است که بتوانند محصولشان را جابجا کنند در این باره بعضی شرکت ها بازدید و فضا را بررسی و در حال نهایی کردن هستند. مدیر کنترل تولید شرکت ملی صنایع پتروشیمی همچنین گفت: شرکت های خصوصی ما در حال پیگیری هستند که با شرکت های خارجی جوینت شوند تا از لحاظ تکنولوژی، مدیریت و کنترل بهینه هماهنگ شوند. وی خاطرنشان کرد: چنانچه سرمایه گذار خارجی در پتروشیمی سرمایه گذاری کند بازاریابی محصولات را نیز خودشان انجام می دهند لذا هزینه ها نیز کاهش می یابد. در همین حال صنایع پایین دستی محصولات پتروشیمی در کشور ایران را باید یکی از صنایع بسیار مهم تلقی کرد زیرا از یک سو به زنجیره ارزش در صنایع بزرگ بالادستی پتروشیمی ها کمک کرده و از سوی دیگر اشتغالزایی بزرگی را در اقصی نقاط کشور به همراه دارد. با توجه به حجم تولید بالای صنعت پتروشیمی مخصوصاً پلیمرها، صنایع پایین دستی در کشورمان به

علی محمد بساق زاده مدیر کنترل تولید شرکت ملی صنایع پتروشیمی با بیان اینکه شرکت های مختلفی مراجعه و آماده سرمایه گذاری در صنعت پتروشیمی ایران هستند، گفت: برخی شرکت های خارجی گاه به عنوان وام و فاینانس و گاه می خواهند سهامدار باشند اما در هر صورت سعی بر این است که در مرحله جدید شرکت هایی بیایند که خودشان بتوانند سهام و یا مالکیت داشته و تکنولوژی ایجاد کنند. وی تصریح کرد: برای ورود شرکت های خارجی به پروژه های پتروشیمی مباحث زیربنایی را دولت و یا NPC باید تامین کنند یعنی زمین مناسبی داده شود که بتوانند برای داخل و صادرات تولید کنند و خوراک هم به لحاظ میزان، فرمول و نوع مشخص شود. بساق زاده تصریح کرد: همچنین سرمایه گذاران خارجی به لحاظ امکانات یوتیلیتی و آب و برق و بخار مذاکراتی دارند و معمولاً NPC باید این قضیه را تایید کند. وی همچنین اظهار داشت: موضوع دیگر برای سرمایه گذار خارجی مباحث مربوط

د پیلماسی انرژی

تلاش می کنیم تا قیمت خوراک در بورس انرژی مشخص شود

با توجه به ساختار دولتی حاکم
بر بخش بالادستی صنعت نفت
و همچنین انجام عرضه های
فرآورده های اصلی توسط مجموعه
وزارت نفت، وجود برخی از چالش ها
و مشکلات در این زمینه دور از ذهن
نیست و حل مسائل مذکور به زمان
نیاز دارد. بورس انرژی ایران در
راستای حرکت این صنعت به سمت
کاهش تصدی گری دولت برنامه هایی
را در دستور کار خود قرار داده است
که انتظار می رود با مساعدت های
وزارت نفت و مجموعه های ذیربط این
برنامه ها محقق گردد.

تلاش می کنیم تا قیمت خوراک در بورس انرژی مشخص شود

انرژی به عنوان اصلی ترین بخش تاثیر پذیر از توافق صورت گرفته و برخوردار از پتانسیل های به وجود آمده اهداف و برنامه های مشخصی را دنبال می کند. در این میان نقش بازار سرمایه و به صورت خاص بورس انرژی ایران در تحقق این اهداف حائز اهمیت است. رفع تحریم های مذکور سبب گردیده بسیاری از پروژه های حوزه انرژی که در دوران تحریم متوقف گردیده و یا به کندی پیش می رفت به صورت ویژه در دستور کار قرار گرفته و به تبع آن بحث های تامین مالی نیز در این زمینه پر رنگ شود، بورس انرژی ایران در این خصوص توانسته است با طراحی و پیاده سازی قراردادهای سلف موازی استاندارد کمک شایانی به پیشبرد این پروژه ها نماید. علاوه بر موارد مذکور با رفع تحریم ها و گشایش های صورت گرفته در سطح بین المللی توسعه رینگ

صحیح است و رفع محدودیت های بین المللی در جذب سرمایه های خارجی چه تاثیری بر بورس انرژی ایران گذاشته است؟ ایران بعد از عربستان، ونزوئلا و کانادا چهارمین ذخایر نفتی اثبات شده دنیا را در اختیار دارد. برآوردهای سال ۲۰۱۵ نشان می دهد ایران بزرگترین دارنده ذخیره گاز طبیعی و چهارمین کشور دارای مخازن نفت در دنیا می باشد. همچنین در زمینه تولید برق ایران با داشتن بیش از ۷۳ هزار مگاوات ظرفیت برق به عنوان چهاردهمین کشور در دنیا شناخته می شود. آمار مذکور به خوبی بیانگر نقش پررنگ بخش انرژی در اقتصاد ایران و تعاملات بین المللی می باشد هر چند که در دوران تحریم فراز و فرودهایی را طی کرده است. اما با به نتیجه رسیدن مذاکرات و فرارسیدن دوران پساتحریم، بخش

بورس انرژی یکی از نقاط راهبردی صنایع نفت، گاز و پتروشیمی جمهوری اسلامی ایران به شمار می رود که با توجه به جوانی اش افق های روشنی را می توان برای آینده آن در نظر گرفت. آزاد سازی قیمت ها و رقابت پذیری از جمله مسائلی است که بورس می تواند در توسعه آن پیش گام باشد به همین جهت و برای آگاهی از برنامه های آینده این نهاد مهم با دکتر سید علی حسینی ریاست بورس انرژی به گفتگو نشستیم ایم که بخش هایی از آن را در زیر می خوانید:

پساتحریم را بسیاری به شکوفایی بورس انرژی ایران تعبیر می کنند آیا این تعریف

بر حوزه انرژی سبب گردیده قیمت گذاری خوراک واحدهای پالایشی و پتروشیمی توسط شرکت ملی نفت صورت گیرد، با توجه به اینکه عمدتاً خوراک نیروگاهها و واحدهای پتروشیمی گاز طبیعی می باشد بورس انرژی ایران اقدام به برگزاری جلسات و تبادل نظر با وزارت نفت به منظور مساعدت در راه اندازی بازار گاز و کشف قیمت خوراک از طریق بورس انرژی نموده است که امیدواریم هر چه سریع تر این موضوع محقق گردد. عموماً اینگونه طرح ها زمان بر بوده و تغییرات در این زمینه به مرور اتفاق خواهد افتاد.

به عنوان آخرین سوال وجه تمایز بورس انرژی ایران و بورس های منطقه ای انرژی چیست و برای رشد و توسعه آن در دوران پساتحریم چه برنامه هایی دارید؟

خوشبختانه بورس انرژی ایران با وجود نوپا بودن توانسته نقش خود در زمینه کشف قیمت و فراهم نمودن فضای رقابتی در حوزه حامل های انرژی را به خوبی ایفا نماید. برخورداری از سامانه های تمام الکترونیک سفارش گیری، معاملات، تسویه و پایاپای، حضور عرضه کنندگان متنوع عمده در بخش نفت، گاز، پتروشیمی و برق، طیف وسیع و متنوع خریداران و عضویت ۵۴ کارگزار بازار سرمایه عمدتاً دارای رتبه الف، از منابع و قابلیت های بورس انرژی ایران می باشد که در صورت مساعدت نهادهای ذیربط در حوزه انرژی می تواند کمک شایانی به رشد و توسعه این صنعت و حرکت آن به سمت خصوصی سازی نماید. در حال حاضر بورس های انرژی در سطح منطقه از قبیل دب، پاکستان و ترکیه فعال هستند که تا حدودی توانسته اند در حوزه فعالیت خود موفق باشند منتهی موقعیت ویژه ایران در زمینه حامل های انرژی، بورس انرژی ایران را نسبت به بورس های ذکر شده متمایز نموده است و در صورت محقق شدن برنامه های تدوین شده، این بورس می تواند به عنوان بزرگترین بورس انرژی در سطح منطقه شناخته شود.

به منظور رشد و توسعه بورس انرژی ایران در دوران پساتحریم و بهره گیری از پتانسیل های به وجود آمده در این دوره، برنامه هایی به شرح ذیل تدوین نموده است:

۱. گسترش و تعمیق معاملات در رینگ داخلی و بین الملل بازار فیزیکی
۲. انجام مطالعات و برنامه ریزی جهت راه اندازی بازار قراردادهای آتی نفت خام
۳. انجام مطالعات و برنامه ریزی جهت راه اندازی بازار گواهی سپرده کالایی (در زمینه متانول و فرآورده های انبارهای نفت) و همچنین صندوق کالایی به منظور پیاده سازی و اخذ مجوزهای لازم در این زمینه
۴. راه اندازی بازار رینگ بین الملل میعانات گازی و نفت خام در بورس انرژی ایران
۵. تسهیل تامین مالی فعالان حوزه انرژی از طریق انتشار قراردادهای سلف موازی استاندارد، صندوق پروژه، گواهی سپرده کالایی و ...
۶. تقویت ارزش و حجم معاملات فرآورده های نفتی از جمله نفت گاز، نفت سفید و گاز مایع در رینگ بین الملل.

همچنین این بورس به منظور افزایش فضای رقابتی بازار برق، اقداماتی در خصوص تسهیل و افزایش فعالیت شرکت های خرده فروشی برق در این بازار انجام داده است. در حوزه نفت و گاز نیز هیچ منعی در خصوص حضور شرکت های فعال در بخش پایین دستی نفت در سمت خرید و عرضه وجود ندارد.

بخش خصوصی و خریداران فرآورده های نفتی عموماً در خصوص نحوه عرضه شکایاتی را مطرح می کنند و ورود دولتی ها به بورس انرژی را نیز عاملی برای حذف این بخش می دانند اینگونه اظهار نظر ها تا چه اندازه صحیح است؟

با توجه به ساختار دولتی حاکم بر بخش بالادستی صنعت نفت و همچنین انجام عرضه های فرآورده های اصلی توسط مجموعه وزارت نفت، وجود برخی از چالش ها و مشکلات در این زمینه دور از ذهن نیست و حل مسائل مذکور به زمان نیاز دارد. بورس انرژی ایران در راستای حرکت این صنعت به سمت کاهش تصدی گری دولت برنامه هایی را در دستور کار خود قرار داده است که انتظار می رود با مساعدت های وزارت نفت و مجموعه های ذیربط این برنامه ها محقق گردد.

در اقتصاد سنتی ایران هنوز این تصور وجود دارد که با انحصاری شدن بازار می توان دوام و غنای بیشتری را به دست آورد و مسیر هموارتری را تا رسیدن به مقصد طی کرد، در حالی که چنین دیدگاهی فقط به عدم توسعه شفافیت در بازار منتهی می شود نظر شما در این خصوص چیست و بورس انرژی در شفافیت بخشی به بازار فرآورده ها چگونه عمل کرده است؟

وجود انحصار در هر بازاری سبب عدم کارایی آن بازار می گردد و با ایجاد شکاف میان نفع شخصی و منافع عمومی سبب تضییع حقوق مشارکت کنندگان در بازار می گردد. متأسفانه ساختار دولتی حاکم بر بخش انرژی و انعطاف پذیری اندک نهادهای دولتی درگیر در این حوزه سبب گردیده روند تغییرات از بازارهای انحصاری به سمت بازار رقابتی و شفاف به کندی طی گردد. خوشبختانه با شکل گیری بورس انرژی ایران با هدف فراهم نمودن بازاری شفاف و رقابتی در حوزه قیمت گذاری حامل های انرژی، روند تغییرات مذکور نسبت به قبل از شکل گیری این بورس سرعت بیشتری گرفته است و همچنین با برگزاری جلسات و پیگیری های مداوم این بورس، نهادهای تصمیم گیر در حوزه انرژی به مزایای شکل گیری بازار رقابتی و شفاف در حوزه انرژی پی برده اند.

فرآورده هایی مانند قیر در بورس عرضه می شوند یا محصولات پتروشیمی این روزها با چالش های جدی روبه رو هستند، عموماً مواردی که در بورس عرضه می شوند از یک چرخه آزاد و غیر دولتی خوراک بهره مند هستند چرا بورس انرژی ایران تا کنون نتوانسته است چنین چرخه ای را ایجاد کند؟ همانگونه که در قبل نیز اشاره شد ساختار دولتی حاکم

بین الملل بورس انرژی ایران به صورت ویژه در دستور کار این بورس قرار گرفته و سبب گردیده شاهد رشد صد درصدی تعداد مشارکت کنندگان در سال ۱۳۹۴ نسبت به سال ماقبل باشیم.

آیا ورود سرمایه های خارجی بر روند حضور شرکت ها و افراد حقیقی داخلی تاثیر منفی می گذارد؟ بسیاری بر این باورند حضور شرکت ها و سرمایه گذاران خارجی عملاً به علت نبود سرمایه کافی در بازار داخلی این بخش، فعالان اقتصادی را منزوی می کند.

امروزه یکی از مهم ترین شاخص های جهانی شدن یک اقتصاد جذب سرمایه گذاران خارجی می باشد. با توجه به حجم بالای سرمایه گذاری مورد نیاز در بخش انرژی و لزوم مشارکت سرمایه گذاران داخلی و خارجی، حضور سرمایه گذاران خارجی به توسعه صنعت انرژی کمک فراوانی خواهد نمود. با در نظر گرفتن این موضوع که پروژه های حوزه انرژی عموماً طولانی مدت بوده و سرمایه گذاران باید پایه پای پروژه در به ثمر رسیدن آن حضور داشته باشند، برخی از سرمایه گذاران داخلی قادر به تحمل این ریسک و خواب سرمایه خود در پروژه ها به مدت چندین سال نمی باشند. این امر در کنار سایر مسائل از جمله نیاز به تکنولوژی و دانش فنی پیشرفته ممکن است سبب شود که نقش سرمایه گذاران خارجی در این صنعت پررنگ تر نشود لذا لازم است در خصوص تهدیداتی که حضور سرمایه گذاران خارجی ایجاد می کند تدابیری اندیشیده شود. البته در این زمینه به این نکته باید توجه داشت که سرمایه گذاری هایی که هم اکنون توسط شرکت های خارجی در حال انجام است با در نظر گرفتن انتقال تکنولوژی و مشارکت سرمایه گذار در عملیاتی شدن پروژه ها صورت گرفته است.

برای ورود مردم و سرمایه گذاران حقیقی به فرآیند معاملات بورس انرژی چه برنامه هایی دارید؟ آیا ورود اینگونه خریداران و حتی شرکت های کوچک در برنامه بورس است؟

بورس انرژی ایران در راستای به حداکثر رساندن مشارکت آحاد جامعه در فعالیت های اقتصادی و تحقق بند ۱ سیاست های اقتصاد مقاومتی، اقدام به طراحی ابزارهای تامین مالی از قبیل سلف موازی استاندارد، صندوق پروژه و ... نموده و تا کنون توانسته با مشارکت سرمایه گذاران داخلی بالغ بر ۵۲۰۰ میلیارد ریال از طریق انتشار اوراق سلف موازی استاندارد تامین مالی به منظور پیشبرد پروژه های توسعه ای حوزه نفت و گاز و برق انجام دهد. همچنین بر اساس برنامه ریزی های صورت گرفته در این بورس و استقبال فعالان حوزه انرژی از ابزارهای تامین مالی انتظار می رود تا پایان سال جدید شاهد رونق هر چه بیشتر بازار تامین مالی این بورس باشیم.

در خصوص خریداران خرد نیز بورس انرژی ایران در حال پیشبرد برنامه های خود در حوزه نفت، گاز و برق می باشد. در حوزه برق با هماهنگی ها و برنامه ریزی های صورت گرفته به زودی شاهد حضور مصرف کنندگان بزرگ برق به عنوان خریداران برق در بازار برق بورس انرژی ایران خواهیم بود.

برجسته تر از دیگر بخش ها است.

در تاریخ روابط میان ایران و روسیه هیچ گاه دو کشور تا این اندازه به عنوان متحدان طبیعی قابل ارزیابی نبوده اند و همانطور که در مقدمه ذکر شد نوع و محتوای همکاری ها با آنچه با غرب امکان تحقق آن در جهان واقعیت قابل ارزیابی است بسیار متفاوت است.

مردی در شهر ممنوعه!

بی شک چین یکی از مهم ترین همکاران اقتصادی و تجاری با جمهوری اسلامی ایران به شمار می رود. حجم سرمایه گذاری های طرف چینی در ایران از دیگر اعضای بریکس به مراتب بالاتر است و رقابت گسترده ای میان پکن و دهلی نو برای حضور در منطقه وجود دارد. از سوی دیگر نباید نگرانی چینی ها از رشد فزاینده مناسبات ایران و هند را نادیده گرفت و از منظر دیگر باید تاکید کرد که چین مناسبات خود را در عرصه های متنوعی در جمهوری اسلامی ایران دنبال می کند.

تجارت یکی از اصلی ترین مسائلی است که در حال حاضر در چین قابل ارزیابی است. طبقه کارگر چینی جای خود را به طبقه متوسط شهری داده است و در این فضا طبعا تولید جایش را به تجارت خواهد داد به همین تجارت خارجی چین، خروج برخی از صنایع و فروش فناوری های چینی که بخشی از آنها با مهندسی معکوس رخ می دهد از کلید های نانوشت سفر رئیس جمهور چین به تهران است.

مرد شهر ممنوعه پس از بیش از یک دهه یعنی ۱۴ سال به عنوان رئیس جمهور کمونیست چین پا در تهران مرکز جمهوری اسلامی گذاشت و همراه او سیلی از تجار و سیاستمداران برای حفظ موقعیت پیشین خود با همتایان ایرانی اشان دیدار کردند. شش وزیر و سه معاون اول وی را در این سفر همراهی می کردند که اساس آن همکاری های اقتصادی و تجارت بود. ایران در این گونه سفرها هوشمندانه به دنبال کسب فناوری ها و جذب سرمایه گذاری های خارجی خواهد بود. مسئله که باید در اولویت تصمیم سازان در جمهوری اسلامی قرار گیرد.

در این سفر ۱۷ سند همکاری در زمینه های مختلف به ویژه در عرصه های اقتصادی، صنعتی، فرهنگی و قضائی با حضور روسای جمهور دو کشور امضا شد و روابط دوجانبه به سطح راهبردی ارتقا یافت. این ادعا بر خلاف آن چیزی است که با غرب صورت می گیرد زیرا چین به عنوان یکی از اعضای دائم شورای امنیت و در عین حال یکی از اعضای قدرتمند اتحادیه بریکس و وزنه ای غیر قابل انکار در عرصه بین المللی به طور قطع قادر است مناسبات خود را مستقل از فشار های غرب و آمریکا تنظیم و به مرحله اجرایی برساند.

سفر رئیس جمهوری چین به تهران با تنوعی از امضای اسناد نیز همراه بود به طوری که اسناد فرهنگی، اسناد قضائی و بازرسی و حتی موضوعات مربوط به جاده ابریشم در این مجموعه دیده شد.

در این میان اسپونیک خبرگزاری رسمی روسیه در خصوص سفر هیئتی چینی به ایران نوشت: با نگرشی سطحی به توافقات اخیر ایران و چین می

رئیس دولت اتحاد شوروی که البته سنگ بنای اختلافات طبقاتی را در یکی از اولین تجربه های مارکسیسم دولتی نیز پایه گذاری کرد هرگز تصور نمی کرد روزگاری در تهرانی که او پا در آن گذاشته بود یکی از بزرگترین اجلاس های کشورهای گازی جهان با حضور نمایندگان کشورهای اصلی تولیدکننده این ماده حیاتی برگزار شود. در این اجلاس ولادیمیر پوتین که به گفته مجله تایم در حال حاضر قدرتمند ترین سیاستمدار جهان به شمار می رود هم عازم تهران شد تا در راس یک هیئت اقتصادی و سیاسی با همتایان ایرانی اش دیدار کند. پوتین در بدو ورود به خیابان پاستور رفت تا در حضور رهبر انقلاب اسلامی تاکید کند روسیه دوستان خود را فراموش نمی کند.

این مجموعه ملاقات ها با آنچه پیشتر رئیس جمهور روسیه در سال ۱۳۸۶ در جمهوری اسلامی پی ریزی کرده بود تفاوت های بسیاری دارد.

در حال حاضر ایران و روسیه در جبهه نبرد در سوریه منافع مشترکی را دنبال می کنند و البته جمهوری اسلامی از اختلافاتی که میان ترکیه و مسکو در جریان است می تواند بهترین استفاده را ببرد. این اختلافات که در پی شلیک به جنگنده روسی در مرزهای سوریه تشدید شد ضربات سنگینی به اقتصاد ترکیه وارد کرده و البته مکمل این ضربات قانونی بود که ایران اجازه صادرات مجدد کالاهای ترکیه به مقصد روسیه را از مسیر خود نمی داد.

در همین حال نباید فراموش کرد که علی اکبر ولایتی مشاور عالی رهبری در خصوص دیدار دو ساعته ای که بخش هایی از آن رسانه ای شد تاکید کرد: این مهم ترین ملاقاتی بود که در تاریخ جمهوری اسلامی ایران صورت گرفته است. نباید فراموش کرد پوتین قبل از سفر به تهران، ممنوعیت اعمال شده بر فروش و تحویل تجهیزات فناوری مرتبط با انرژی هسته ای به ویژه برای نیروگاه های هسته ای فردو و اراک را براساس توافق هسته ای لغو کرد.

از دیگر مسائلی که در مناسبات روسیه و ایران اهمیت ویژه ای دارد چالشی است که تهران برای انتقال پول و تجهیزات فنی با آن رو به روست. به همین جهت مسکو به عنوان یکی از کشورهای دارنده قدرت هسته ای می تواند در همکاری های اقتصادی و تجاری شریک مهمی برای تهران باشد. باید تاکید کرد کندی بانک های اروپایی در معامله با ایران و عدم شفاف بودن مسئله تحریم ها را نمی توان از نظر دور داشت.

در تاکید این ادعا بعد از این اجلاس، روسای جمهور روسیه و ایران کنفرانس خبری برگزار کردند. پوتین در این کنفرانس خبری اعلام کرد که خواستار تقویت روابط تجاری با ایران است.

حسن روحانی نیز اعلام کرد ایران برای افزایش همکاری با روسیه در بخش های انرژی و بانک ها و حمل و نقل تلاش می کند. وی همچنین اشاره کرد که چند یادداشت تفاهم بین دو طرف امضا شد که نشان می دهد روابط بین ایران و روسیه روز به روز رشد و توسعه می یابد.

بی شک روابط تهران و مسکو بالاخره پس از هشت سال به ریل تعاملات راهبردی نزدیک می شود و در این بین جایگاه خاص مسائل اقتصادی و تجاری

رفع تحریم های بین المللی علیه جمهوری اسلامی ایران و ورود ایران به چرخه تجارت جهانی را به تعبیری می توان همانند فروپاشی اتحاد شوروی و فرو ریختن دیوارهای آهنین در نظام دو قطبی جهانی در مقیاسی به مراتب کوچک تر دانست. سناریوی که می تواند به جذب ایران در بازارهای جهانی بینجامد.

در این میان نگاه سعدآباد به سوی غرب و تلاش برای احیای مناسبات سیاسی و اقتصادی با کشورهای اروپایی را می توان در رفتار سیاسی و دیدارهای دیپلماتیک جستجو کرد.

ایران به عنوان یک کنشگر سیاسی در عرصه خاورمیانه همواره مورد توجه کشورهای غرب و بخصوص اروپایی بوده است که فارغ از مسئله جمعیت و جغرافیا منابع طبیعی یکی از سه ضلع مهم مثلثی است که اهمیت جمهوری اسلامی را می توان بر اساس آن جستجو کرد.

تهران طی ماه های گذشته و پس از فرو ریختن دیوارهای تحریم میزبان گروه های مختلف و هیئت های تجاری متنوعی از کشورهای شرقی و غربی بوده است اما در میان تمامی این سفرها و موج های رسانه ای که در پس امضای تفاهم نامه ها در فضای جامعه ایرانی پژواک می یابد باید توجه داشت که عمده تفاهم نامه های تجاری که میان ایران و کشورهای غربی به امضا رسیده یا خواهد رسید برای خرید کالا یا خدمات از کشورهای غربی یا فروش هیدروکربن ها به این دسته از مشتریان تجاری ایران است.

این در حالی است که در فضای مناسبات سیاسی و اقتصادی میان ایران و کشورهای شرقی عمدتاً تفاوت محتوایی با آنچه میان ایران و غرب در جریان است می گذرد.

در روابط تجاری میان تهران و کشورهای شرقی می توان رگه هایی از فروش فناوری، همکاری برای توسعه فناوری های نو و همچنین ورود سرمایه های کلان برای توسعه میدان های نفتی و گازی و حتی توسعه معادن و نوسازی ساختار خموده صنعتی جمهوری اسلامی را مشاهده کرد محتوایی که با یک حساب سر انگشتی شاهد تفاوت های آن با آنچه در اتمسفر سیاسی میان تهران و غرب می گذرد خواهیم بود.

در پی سفرهای گروه های تجاری و سیاسی کشورهای غربی که عمده آنها دولت های اروپایی کوچک هستند شاهد کمترین گشایش کلان هستیم در حالی آنچه در پس رفع تحریم ها به واقع دستاوردی مهم است انتقال بدهی های نفتی هندوستان به ایران، رفع محدودیت های تجاری نظامی میان ایران و روسیه و همچنین سرمایه گذاری گسترده چینی ها در ایران است.

در این میان نباید فروش نفت و توسعه مناسبات با آفریقای جنوبی را نیز نادیده گرفت. با این مقدمه کوتاه تلاش خواهد شد مناسبات میان تهران و چهار عضو از پنج عضو بریکس را که در روزهای پسا تحریمی میزبان جمهوری اسلامی ایران بوده اند را مورد بررسی قرار دهیم.

تزار مهمان ویژه سعدآباد

ژوزف استالین رهبر حزب کمونیست و دومین

ناتو در شرق آسیا و همچنین تهدید های تندرو های اسلامگرا بر علیه امنیت ملی چین سهیم هستند. با این شرایط می توان گفت که اهمیت سفر رئیس جمهوری چین به ایران در یک نکته بسیار ظریف اما پر اهمیت خلاصه می شود و آن اطمینان یافتن چین از ادامه همکاری های گسترده خود با ایران و یافتن یاری که می تواند در منطقه خاور میانه در آینده روی آن حساب باز کند.

خاطرات ماندلا با حضور زوما زنده شد

به درستی سیاست های ضد استعماری جمهوری اسلامی ایران و توقف فروش نفت به رژیم آپارتاید در آفریقای جنوبی سنگ بنای همکاری های میان تهران و این کشور در حال توسعه را فراهم کرده است. همانطور که دولت آفریقای جنوبی بارها بر این حقیقت تاکید دارد که ایران در پیروزی علیه رژیم آپارتاید نقشی غیر مستقیم و غیر قابل انکار دارد.

ایالات متحده شرق آسیا می باشد و این کشور تلاش دارد با تسلط و ایجاد نا امنی بر منابع انرژی مورد نیاز رقابتی احتمالی اقتصادی این کشور در منطقه خاور میانه زمینه کنترل این انرژی را فراهم کند. چرا که ایالات متحده نیاز چندانی به انرژی درآمده از منطقه خاور میانه ندارد اما اقتصاد های کشورهای شرق آسیا مخصوصا چین و هند کاملا به این انرژی وابسته می باشند و هر گونه خلل در تامین این انرژی ممکن است اقتصاد این کشور ها را به نابودی بکشاند. رئیس جمهوری چین در سفر خود به منطقه خاور میانه سه کشور از چهار کشور صاحب نفوذ قدرتمند این منطقه یعنی عربستان سعودی — مصر و ایران را انتخاب کرد و ترکیه را در برنامه کاری خود قرار نداد چرا که ترکیه عضو رسمی ناتو می باشد و از سوی دیگر گروه های اسلامگرای تندروی چینی در حال آموزش دیدن در ترکیه و مناطق تحت نفوذ داعش در سوریه و عراق هستند و چینی ها احساس می کنند ترک ها در تهدید های

توان دریافت که چینی ها نیز حساب جداگانه ای برای تجارت با ایران باز کرده اند اما امضای سند راهبردی همکاری های ده ساله میان ایران و چین به معنای این است که ایران قرار نیست فقط یک شریک معمولی اقتصادی برای چین در منطقه خاور میانه باقی بماند بلکه قرار است نوعی مرکزیت اقتصادی و غیر اقتصادی در همکاری با چین پیدا کند و این نکته ای است که به سفر رئیس جمهوری چین اهمیت دو چندان می بخشد.

اسناد همکاری ایران و چین شامل سند های همکاری در زمینه های قضائی و امنیتی و نظامی نیز می باشد و این به معنای آن است که چینی ها در تلاش هستند از لاک خود خارج شوند و با حضور فعالتر در سطح جهانی یار قدری در منطقه خاور میانه داشته باشند.

این موضوع وقتی اهمیت پیدا می کند که با بررسی شرایط دیگر سیاسی و نظامی بین المللی می توان به این نتیجه رسید که سمت و سوی سیاست آتی

تنهای پلی برای کالاهای هندی به آسیای مرکزی باشد بلکه محصولات ایرانی نیز راه خود را به شبه قاره هموار می کنند.

هند در عین حال می تواند یک همکار خوب در عرصه نظامی باشد. به طوری که این کشور قادر است در یک همکاری منطقه ای و دو جانبه در خصوص امنیت اقیانوس هند و دریای عمان با تهران همکاری کند.

توسعه مناسبات نظامی با هند در کنار توازن قوا با چین و پاکستان از ایران بند بازی ماهر خواهد ساخت تا در میان کارزار بین المللی و منطقه به عنوان پر جمعیت ترین کشور منطقه خاور میانه با در اختیار داشتن منابع استراتژیک انرژی و جغرافیای گسترده جایگاه خود را ارتقا بخشد و از فرصت طلبی های آینده آمریکا جلوگیری کند.

حضور بانک های هندی، چینی و روسی در ایران می تواند فضا را برای دوری از دلار و استفاده از ارزهای محلی و منطقه ای را احیا کند.

مودی برای مقابله با زدها به تهران آمد

در مقابل هفته سند همکاری که میان ایران و چین به امضا رسید طرف هندی در جمهوری اسلامی ایران ۱۲ سند همکاری را به امضا رساند.

بخش مهمی از سفر مودی به تهران به مسائل وابسته به انرژی مربوط می شود. هندی ها برای ساخت پالایشگاه های پتروشیمی در جمهوری اسلامی سرمایه گذاری می کنند و در همین حال با پرداخت بدهی های نفتی اشان سعی کردند نشان دهند تا چه اندازه روابط با سعدآباد برای آنها اهمیت دارد. نباید فراموش کرد که رقابت میان چین و هند تا چه اندازه دهلی نورا برای حضور پر رنگ و گسترده تر در تهران ترقیب کرد.

بخش دیگری از سفر مودی به تهران که می توان آن را برای تبدیل عملی ایران به کریدوری شرقی غربی آماده تر کند بندر چابهار بود که با حضور رئیس جمهور افغانستان این ایده عملیاتی شد.

سرمایه های هندی به ایران اجازه می دهد تا نه

جیکوب زوما پس از ۳۷ سال به عنوان رئیس جمهور آفریقای جنوبی به ایران سفر کرد و عمده دیدارهای او برای گسترش همکاری ها و سرمایه گذاری برای استفاده بیشتر از نفت جمهوری اسلامی ایران بود. آنطور که شواهد نشان می دهد ایران تا نیمه تابستان تولید روزانه نفت خود را تا ۲ میلیون بشکه افزایش خواهد داد و آفریقای جنوبی یکی از خریداران نفت ایران است.

در همین حال سوالاتی که باید به آن به طور دقیق پاسخ داد آن است که آیا ایران می تواند در آینده ای نه چندان دور خود را به اعضای بریکس نزدیک تر کند و در این چارچوب اقتصادی به عنوان ناظر و سپس یکی از اعضای اصلی ورود کند؟ آنطور که مشخص است تهران با تمامی کشورهای عضو بریکس به جز برزیل مناسبات ویژه ای را در فضای پسا برجامی ایجاد کرده است و در این چنین فضایی مناسبات دو جانبه میان تهران و کشورهای فوق می تواند به یک همگرایی چند جانبه منجر شود.

رضی میری رئیس کمیسیون توسعه صادرات اتاق ایران :

نمایندگان در مجلس دهم را به روی فعالان بخش خصوصی بگشایند

این موضوع زیاد توجه داشته باشیم. یکی از دیگر مسائلی که در خصوص برجام باید به آن اشاره کنیم نوع تبلیغاتی است که در مورد ایران انجام شده بود و سبب احتراز فعالین اقتصادی از برقراری ارتباط تجاری با ایران می شد. پس از اجرایی شدن برجام این وضعیت برعکس شده یعنی هم اکنون خیلی ها از برقراری رابطه اقتصادی با ایران استقبال می کنند. آمدن هیئت های فراوان خارجی به ایران در چند ماه اخیر اگرچه هنوز در سطح تفاهم نامه باقی مانده و منجر به عقد قراردادهای قطعی نشده اما مبین تمایل غرب به برقراری رابطه اقتصادی با ایران و سرمایه گذاری در کشور ما است. اینکه ما بتوانیم شرایطی را مهیا کنیم که آنها بتوانند در ایران سرمایه گذاری کنند مقوله دیگری است چراکه فراهم کردن این شرایط الزاماتی دارد که متاسفانه ما هنوز نتوانستیم آنها را محقق کنیم. اما ما می توانیم تمایل کشورهای که علاقمند به کار کردن با ایران نبودند، به برقراری رابطه اقتصادی با ایران را از دستاوردهای برجام بدانیم.

به جز ماجرای تحریم چه مسائلی بوده که به صادرات غیر نفتی ایران ضربه زده اند؟
به جز تحریم های بین المللی ما در چند سال گذشته

صادرات پتروشیمی که وضعیت نسبتاً ثابتی داشته سایر حوزه ها مثل صادرات صنایع معدنی، صادرات سنتی و صادرات صنعتی کاهش را تجربه کرده اند و شوربختانه این مسئله همچنان وجود دارد و ما منتظر تداوم این کاهش در آمار انتهای سال صادرات غیر نفتی کشور هستیم.

برجام چه تاثیری در صادرات غیر نفتی
مداشته است و دستاورد های آن برای
صادر کنندگان ما چه بوده است؟

بطور کلی عدم ارتباط اقتصاد با دنیا از عواملی است که می تواند صادرات را دچار مشکل کند و از میزان آن بکاهد. بدیهی است برجام تا حدود زیادی موجب رفع مشکل ارتباطات بین المللی ما شده است. مثلاً فرض بفرمایید ما پیش از اجرای برجام نمی توانستیم هیچ عملیات بانکی بین المللی انجام بدهیم اما در حال حاضر و با اجرایی شدن برجام سوئیفت باز شده و بانکها به تدریج روابط خود را با ایران از سر می گیرند گرچه در حال حاضر به دلایلی که مشخص است این روند رو به رشد به کندی انجام می شود اما من فکر می کنم این مشکلات حل خواهند شد. البته اگر ما از جهات سیاسی شرایطی را بوجود نیاوریم که آنها ناچار به تجدید نظر در تصمیم خود شوند. در نتیجه باید به

رضی میری یکی از فعالان بخش خصوصی و یکی از دست اندرکاران کنفدراسیون صادرات جمهوری اسلامی ایران است. وی در حال حاضر عضو ارشد کمیسیون توسعه صادرات اتاق ایران است. در همین حال وی در خصوص معضلات صادرات در عرصه پساتحریم و همکاری های بین بخش خصوصی و مجلس دهم توضیحاتی را به دنیای انرژی داده است.

روند صادرات غیر نفتی ایران را چگونه ارزیابی
می کنید و چه افقی پیش روی صادرات غیر
نفتی ماست؟

به طور کلی اگر بتوانیم موانع و مشکلات صادرات غیر نفتی که تا کنون سبب توقف و نزول آن شده اند را از پیش روی آن برداریم، صادرات غیر نفتی ایران می تواند نقش بسیار سازنده ای در رشد اقتصاد کشور داشته باشد و جایگزین صادرات نفت شود اما در حال حاضر با چالش هایی در این حوزه روبه رو هستیم که می بایست هرچه سریعتر آنها را مرتفع کنیم. در شرایط فعلی ما به صورت مداوم با کاهش میزان صادرات غیر نفتی مواجه هستیم یعنی امسال نسبت به پار سال و پار سال نسبت به سال قبلش کاهش را در آمار آن تجربه کرده ایم. البته غیر از

اجرای بودن یا نبودن آن اظهار نظر کنند. بزرگترین انتظار ما از مجلس گشودن درب مجلس به روی کارشناسان بخش خصوصی است تا امکان تصویب قوانین بهتر و عملی تر در کشور فراهم شود.

به عنوان آخرین سوال بخش خصوصی یا به عبارت بهتر اتاق بازرگانی برای افزایش میزان صادرات غیر نفتی و تحقق اقتصاد مقاومتی چه اقدامات و برنامه هایی را در نظر دارد؟

اتاق بازرگانی وظیفه مشورتی دارد و می بایست نظر مشورتی خود را در اختیار دولت قرار دهد که شور یختانه تا کنون دولت به مشاوره های اتاق اهمیت چندانی نداده است چرا که اگر دولت برای مشاوره های بخش خصوصی اهمیت لازم را قائل بود شرایط هم اکنون اینگونه نبود. گمان می کنم که اتاق بازرگانی می بایست در خصوص مشکلات و مسائلی که بر سر راه فعالان اقتصادی کشور مانع تراشی می کنند، در کمیسیون های تخصصی کار کارشناسی انجام دهد و خروجی این کار کارشناسی را در اختیار دولت و سایر قوا بگذارد و آنها نیز می بایست به این نتایج توجه کافی را داشته باشند.

بخش دیگری از فعالیت های بخش خصوصی در این مورد در شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی و بویژه در کمیته ماده ۷۶ است که فعالیت بسیار مثبت و مداومی دارد و خوشبختانه اخیرا مصوبه ای در هیئت وزیران به تصویب رسیده است که بر اساس آن مصوبات جلسات شورای گفتگو حتما در جلسات هیئت دولت مطرح خواهند شد. امیدوارم که این مصوبه نیز اجرا شود چرا که انجام کار کارشناسی روی این موضوعات به منظور دریافت خروجی مناسب و موثر وقت و انرژی فراوانی را طلب می کند.

تدریج افزایش دهد که دچار چالش های ناگهانی پرش فز نرخ ارز نشویم و صدمات آن را مجددا متحمل نشویم.

یکی دیگر از مواردی که دولت باید مد نظر قرار دهد اصلاح قانون کار به نفع کار آفرینی و اقتصاد ملی است. من فکر می کنم که قانون کار مشکلاتی دارد که می تواند بر علیه کار آفرینی باشند و کار آفرینان را با مشکلاتی مواجه کنند که آنها ناگزیر به توقف جذب نیروی کار شوند و هر روز به خیل بیکاران کشور افزوده شود. و افزایش نرخ بیکاری نیز از چالش های مهم و زمین گیر کننده دولت به شمار می رود و دولت می بایست به این موضوع توجه ویژه داشته باشد.

بخش خصوصی چه انتظاراتی از مجلس دهم به عنوان مجلسی متفاوت با گذشته و حائز وجهه قوی تر اقتصادی دارد؟

انتظارات بخش خصوصی این است که نمایندگان این مجلس متفاوت و اقتصاددانی که در آن مجلس حضور دارند فکر نکنند که آنها بهتر از کارشناسان و متخصصان بخش خصوصی از اقتصاد مطلع هستند و نیاز به مشورت با کارشناسان و فعالان بخش خصوصی ندارند. انتظار ما این است که در تمام کمیسیون های تخصصی از حضور فعال و نافذ کارشناسان بخش خصوصی از طریق اتاق بازرگانی بهره بگیرند و از نظرات این کارشناسان برای نوشتن قوانین استفاده کنند نه اینکه فقط نظرات آنها را بشنوند و در نهایت تصمیم خود را بگیرند. نمایندگان مجلس باید بدانند قوانینی که توسط آنها تدوین و تقنین می شود در عرصه اجتماع باید توسط همین فعالان اقتصادی اجرا شود. به همین دلیل باید پیش از نوشته و مصوب شدن قانون، کسانی که می بایست آن را اجرا کنند در مورد

با تحریم های داخلی مواجه بوده ایم. در درجه اول من باید اشاره بکنم به مسئله ضعف بخش خصوصی در کشور ما و اینکه اکثریت اقتصاد ایران در اختیار بخش دولتی است. این موضوع سبب عدم توفیق ما در رشد اقتصادی می شود. من فکر می کنم که هنگامی که عمده اقتصاد ایران در ید قدرت شرکت های خصوصی، شبه دولتی، دولتی و نهادهای غیر دولتی مشهور هست، شرایط برای آنها و بخش خصوصی مساوی نیست و بخش خصوصی از امتیازات بسیاری محروم است که دولتی ها و خصوصی ها حائز آن امتیازات هستند. یکی از مهمترین این امتیازات که می توانیم به آنها اشاره کنیم معافیت مالیاتی است که شامل بخش شبه دولتی می شود اما بخش خصوصی از چنین امتیازی محروم است. یا واردات به طرق غیر قانونی که در مقیاس بالا در کشور انجام می شود و با عنایت به اعداد و ارقام نمی توان انجام آن بدون داشتن امتیازات خاص را متصور بود.

مسائلی همچون قاچاق، دو نرخ بودن ارز یا کنترل نرخ ارز به شکل دستوری از دیگر موانعی هستند که وجود دارند و در کنار تحریم ها سبب افول صادرات غیر نفتی ایران شده اند.

دولت باید چه تمهیداتی برای رفع این موانع ببیند؟

به نظر من دولت باید تلاش کند که خصوصی سازی اصل ۴۴ قانون اساسی را با قدرت و به شکل واقعی اجرا کند و اقتصاد ایران را هر چه سریعتر به سمت بخش خصوصی سوق دهد و از طرف دیگر باید هر چه سریعتر ارز را تک نرخ کند. همین طور مطابق با قوانین چهارم و پنجم و احتمالا برنامه ششم می بایست نرخ ارز را بر اساس مابه تفاوت تورم داخلی و خارجی به

راهبرد جدید نفتی عربستان سعودی

دوران درخشان یا خودکشی باطناب انرژی؟

در نوامبر ۲۰۱۴ وزیر نفت سابق عربستان (در سال ۲۰۱۶ برکنار شد) برای نخستین بار اعلام کرد این کشور تلاش می‌کند تا بازار را برای تحمیل قیمت‌های جدید آماده کند و در آن اعمال نفوذ کند.

گذشته به عنوان یک رهبر رفتار کند. در اکتبر همین سال عربستان سعودی به طور رسمی اعلام کرد این کشور می‌تواند به مدت یک یا دو سال وضعیت خود را برای نفت زیر ۸۰ دلار برای هر بشکه آماده کند.

دالان مک اندره* | از اواسط سال ۲۰۱۴ میلادی زمانی که بازار جهانی نفت با مزاد عرضه رو به رو شد قیمت‌ها به یک باره کاهش پیدا کرد اما در این میان عربستان تلاش کرد تا نقش سنتی خود را در این بازار آشفت‌ه ایفا کند و مانند

فاینشینال تایمز نیز در همین دوره زمانی اعلام کرد عربستان سعودی ۱۳۰ میلیارد دلار کسری دارد که این مساله بر روی رشد اقتصادی سعودی ها تاثیر جدی گذاشت. به طوری که در سال ۲۰۱۴ این کشور با رشد اقتصادی ۳٫۶ درصدی همراه بود اما در سال ۲۰۱۵ این رقم به ۳٫۳ و در سال ۲۰۱۶ تنها به ۲٫۷ درصد رسید.

مسابقه برای نفت مجانی!

محاسبه غلط عربستان با منابع بسیاری صورت گرفت به طوری که بسیاری از کشورهای تولید کننده نفت وابستگی غیر قابل انکاری به فروش دارند به همین جهت اگر قیمت ها کاهش یابد آنها مجبور اند تولید را برای کسری بودجه افزایش دهند و این مسئله با مازاد عرضه منجر به کاهش بیشتر قیمت ها خواهد شد.

گزارش آژانس انرژی بین المللی در همین رابطه نشان می دهد از اواسط سال ۲۰۱۴ تا سال ۲۰۱۵ عملاً تولید نفت به میزان قابل توجهی افزایش یافته و در همین دوره زمانی قیمت ها هم با نوسان همراه بوده است.

در سال ۲۰۱۵ عرضه روزانه نفت ۳۰٫۱ میلیون بشکه بوده است که در سال ۲۰۱۴ این رقم تنها ۱٫۸ میلیون را ثبت کرد که رشدی ۶۰ درصدی را نشان می دهد.

در ژوئن ۲۰۱۵ گزارش های تکمیلی نشان داد اوپک به تنهایی روزانه ۳۱٫۷ میلیون بشکه نفت تولید کرده است که طی سه سال بالاترین رکورد ثبت شده به شمار می رود.

این افزایش در حالی بود که در آن سوی بازار یعنی بخش خریداران نفتی چیزی در حدود ۱٫۴ میلیون بشکه نفت نیاز داشتند که عمدتاً بازارهای آسیایی و آمریکای شمالی را شامل می شد و در دیگر بازارها عملاً راکد مانده بود. تمرکز تولید کنندگان نفت بر روی کشورهای آسیایی عملاً تقاضا در این منطقه را با نوسان مواجهه کرد اما چین هنوز یکی از خریداران اصلی نفت در بازارهای جهانی است که می تواند با مسئله دامپینگ با کمک عربستان بار دیگر بازار را به خطر بیندازد.

آمریکا از تغییرات در بازار جهانی نفت بی تاثیر نبود و شیل های نفتی این کشور نیز عملاً از دور خارج شدند.

عربستان به عنوان منشا مشکل می تواند راه حل آن را مهندسی کند؟

سعودی قیمت نفت را بین ۹۰ تا ۸۰ دلار در نظر گرفته بود اما اکنون شاهد کاهش شدید قیمت ها هستیم. آیا کشور می تواند برنامه ریزی بهتری برای جبران این خسارت بکند؟ اگر قیمت نفت در رقم کنونی باقی بماند برنامه ۴ ساله سعودی ها چه خواهد بود؟

تنها عربستان نیست که تولید نفتش را افزایش داده است دیگر کشورهای تولید کننده نفت در

های نفتی علیه جمهوری اسلامی ایران برداشته شد و این کشور به عنوان یکی از بازیگران اصلی اوپک وارد عمل شد.

عربستان تصور یک سو راخ را داشت اما با گودال مواجهه شد

سعودی ها قطعاً نمی توانستند درست محاسبه کنند که رفتار آنها چه واکنشی در بازار جهانی نفت گذاشت و تا چه اندازه این بازار را با چالش مواجهه کرد.

قیمت نسبی نفت برنت برای عربستان سعودی از ۸۰ دلار در ماه نوامبر به ۶۲ دلار برای ماه دسامبر ۲۰۱۴ رسید مسئله ای که به طور جدی بازارهای مالی این کشور را تحت تاثیر خود قرار می داد.

این موضوع در حالی بود که سعودی ها در میان مشغول جنگ بودند و باید از گروه های حامی خود در سوریه و دیگر نقاط جهان نیز حمایت مالی می کردند.

اما قیمت ها در فوریه ۲۰۱۵ به زیر ۵۰ دلار سقوط در حالی که در مدت کمی به ۶۰ دلار رسید اما باز هم به زیر ۵۰ دلار سقوط کرد تا این نوسانات اکثر تولید کنندگان نفت را به فکر چاره بیندازد.

آغاز تمامی این فعل و انفعالات را اگر سیاست غلط سعودی ندانیم اما می توانیم تسریع در این کاهش ها را وابسته به این رفتار بدانیم.

اساساً این کاهش قیمت های نفت بر دارایی ها و ذخیره ارزی عربستان سعودی تاثیرات جدی گذاشت و آنها را کاهش داد.

در زمانی که قیمت های جهانی نفت برنت ۱۰۰ دلار برای هر بشکه بود عربستان سعودی روزانه ۶٫۳۱ میلیون بشکه در روز صادرات داشت که به طور خالص روزانه این کشور ۶۳۱ میلیون دلار از این درآمد ها را ذخیره می کرد.

در حالی که با نفت ۵۳ دلاری عربستان ۳۴۰ میلیون دلار توان ذخیره سازی داشت و در زیر این رقم هم این کشور در حدود ۲۹۰ میلیون دلار ذخیره می کرد.

عربستان برای کاهش کمبود در آمد خود تولیدش را افزایش داد و تا ۹٫۶ میلیون بشکه در روز رساند این کشور همچنین برنامه داشت تا تولید خود را تا ۱۰٫۵ میلیون بشکه برساند.

همانطور که اشاره شد عربستان تولید خود را افزایش داد تا کسری بودجه اش را جبران کند که بر بازار جهانی نفت اثرات مخربی گذاشت و کاهش بیشتر قیمت ها را منجر شد.

این کسری در سال ۲۰۱۵ به جایی رسید که عربستان اعلام کرد ۵ درصد از GDP کاهش یافت که چیزی در حدود ۳۹ میلیارد دلار را شامل می شد.

در اواسط سال ۲۰۱۵ بر اساس آنچه صندوق بین المللی پول گزارش داد عربستان سعودی با کسری ۲۰ درصدی بودجه بر اساس GDP اش مواجه شد.

این وزیر عربستانی بارها اعلام کرد افزایش تولید اعضای غیر اوپکی در خارج از چارچوب این سازمان عملاً قیمت ها را با چالش مواجهه کرده است او بر این عقیده بود که کاهش قیمت ها برای کوتاه مدت می تواند به افزایش قیمت ها در بلند مدت و جذب سرمایه گذاری در کشورهای اوپک منجر شود مسئله ای که در نهایت تمامی اعضا از آن سود می بردند.

در مقابل این اظهار نظرها سعودی ها از پتانسیل های خود برای مقاومت در مقابل کاهش قیمت ها و عدم ضربه پذیری بهره گرفتند تا آنجا که تحریم

بازار جهانی از جمله ایران (۲,۸۸)، کویت (۲,۸)، قطر (۰,۶۷)، عراق (۳,۷۵)، امارات (۲,۷۸) و در نهایت روسیه با (۱,۲) میلیون بشکه در روز نفت وارد بازار جهانی می کنند که بر روند قیمت ها موثر است.

عربستان برای خروج از این بحران دو راه پیش روی خود دارد

۱- کاهش تولید

۲- تثبیت تولید در مقیاس کنونی

که با توجه به سیاست گذاری های این کشور، ریاض مجبور است برای جلوگیری از کاهش بیشتر این نرخ رشد سالانه و کسری بودجه یکی از راه های فوق را برای افزایش قیمت ها برگزیند. نباید فراموش کرد که افزایش تولید هر کدام از کشورهای تولید کننده نفت عملاً جنگی علیه یکدیگر است و کشورهای فوق در حال تخریب هم هستند. عربستان همچنین می داند کاهش تولید هر بشکه نفت از سوی این کشور در بازار جهانی می تواند بر تمامی حاضرین در بازار مفید باشد و آنها از این مهم سود خواهند برد.

آیا راهبرد عربستان سعودی در بازار جهانی نفت موفق است؟

از مسائل مهم بازار جهانی نفت که نه تنها در رسانه ها بلکه در محافل اقتصادی به آن پرداخته می شود کاهش شدید قیمت ها است به طوری که بازیگر اصلی این بازار یعنی عربستان سعودی و رفتار آن در این چالش جهانی اهمیت ویژه ای دارد.

نباید از نظر دور داشت که سعودی ها با اقدام نفتی که صورت دادند توانستند آمریکا را از بازار نفتی خارج کرده و کماکان صادرات به آمریکایی شمالی را انجام دهند اما این روند بر قیمت ها به طور کلی تاثیر گذاشت و تمامی کشورهای تولید کننده از جمله روسیه، ایران، عراق و ونزوئلا حتی نیجریه و مکزیک از این کاهش زیان کردند. در حالی که تمامی کشورهای فوق از عربستان توقع دارند تا بحران را با یک راهبرد عقلانی حل کند این کشور حاضر به ورود به طرح فریز نفتی نمی شود زیرا چالش های منطقه ای و سیاسی بر روی بایسته های انرژی آن تاثیرات زیادی دارد. در این میان سؤالی که مطرح می شود آن است که آیا این استراتژی کار می کند و می تواند موفق باشد؟

عربستان سعودی یک بازی طولانی مدت را آغاز کرده است. سعودی آرامکو در حال استفاده از توان مالی خود برای خرید سهام بیشتر در پالایشگاه های خارجی است تا بتواند خرید نفت آنها را از ریاض تضمین کند این در شرایطی است که سهامداران آرامکو آن را در بازارهای جهانی عرضه می کنند تا بتوانند با قیمت بالاتر سهام خود را فروخته و سهم خود را افزایش دهند.

این شرکت -که این ماه از طرح هایی برای مالکیت کامل بر یک پالایشگاه در تگزاس خبر

داد- در تلاش برای خرید تأسیسات بیشتری در چین است، جایی که ریاض تقریباً در آنجا و همچنین در هند، اندونزی، مالزی و ویتنام حضور دارد. اما ایران برای ورود به چین برنامه ریزی زیادی کرده است و این کشور با عربستان برای کسب سهم بیشتر در چین عملاً درگیر خواهد شد. ایجاد بازارهای تضمین شده در کشورهای مهم وارد کننده نفت از طریق در اختیار گرفتن مالکیت پالایشگاه ها در این کشورها هدف ریاض است. با این روش سهم آنها از بازار تضمین خواهد شد که راهبرد های آینده سعودی ها است اما به شرطی که دیگر تولید کنندگان نفت در بازارهای جهانی را فراموش کنیم یا آنها را در نظر نگیریم. این ابتکار عمل همچنین بر این موضوع متمرکز است که چگونه سعودی آرامکو در تلاش برای ایجاد یک الگویی تجاری متوازن است.

این شرکت در تلاش برای اولویت بخشیدن به تولید فرعی از قبیل بنزین است. صادرات بنزین این شرکت در سال گذشته به بیش از یک میلیون بشکه در روز رسید.

آرامکو طرح هایی جاه طلبانه برای تقریباً دو برابر کردن ظرفیت پالایش خود و رساندن آن به ده میلیون بشکه در روز دارد که همانطور که در بالا اشاره شد بازار را بار دیگر با مشکل مواجهه می کند اما حداکثر قیمت نفت تا پایان سال ۲۰۱۷ چیزی در حدود ۶۰ دلار خواهد بود.

ناتوانی عربستان در کنترل قیمت نفت با افزایش تولید، تلاش این کشور برای توسعه سریع میادین دریایی و بازگشت به تولید نفت از میادین قدیمی نفت در کنار مصرف روزافزون داخلی شواهدی بر این مدعای کارشناسان است که زمان تولید افسانه ای نفت عربستان به پایان رسیده نمی تواند همچون گذشته روی این متحد سر سپرده حساب باز کنند.

با نگاه کلی به آنچه عربستان در اجلاس ۲۷ نوامبر ۲۰۱۴ صورت داد متوجه خواهیم شد این کشور در مرحله نخست آمریکا را مورد هدف قرار داده بود که توانست این اقدام را با موفقیت پیش ببرد اما تاثیرات مخرب دیگری بر بازارهای جهانی نفت وارد شد که قیمت ها را به طور مشخصی کاهش داد و اکنون این قیمت ها با کندی تغییر می کنند و عموماً به سوی پایین سوق می یابند.

ایران و راهبرد نفتی عربستان سعودی

اجلاس اوپک در دسامبر ۲۰۱۳ با سخنرانی وزیر بر کنار شده نفت سعودی همراه بود که نسبت به اقدامات ایران و بازگشت این کشور به بازار جهانی نفت هشدار می داد. این رفتار پیش از برجام و توافق هسته ای بود که در ژانویه ۲۰۱۶ نهایی شد و تابستان ۲۰۱۵ زمزمه های اجرایی شدن آن به گوش رسید.

حضور دوباره ایران در بازار جهانی نفت به معنای ۴ میلیون بشکه نفت در روز است که به طور مشخص بر دیگر تولید کنندگان تاثیر می گذارد

. عربستان از این حضور بیشترین تاثیر را خواهد پذیرفت و در حال حاضر بار طرح فریز نفتی هم شاهد اقدامات پیشگیرانه این کشور هستیم.

سعودی ها با ارائه تخفیف های ویژه به کشورهای اروپایی از ۱۰ تا ۳۵ درصد تلاش می کنند اجازه ورود ایران به بازارهای اروپایی را ندهند و خرید های شرکت هایی چون توتال یا شل از ایران برای آنها خوشایند نیست. عربستان به وضوح از توسعه میدان های نفتی ایران واهمه دارد زیرا این نفت می تواند آینده این کشور و برنامه های بلند پروازانه منطقه ای اش را به چالش بکشد.

با چشم اندازی کوتاه و ۱۴ ساله می توان متوجه بود عربستان از چه چیزی بیشتر از گذشته واهمه دارد. در این روند این کشور با کاهش درآمد نفتی اش رو به رو است و در همین دوره زمانی دیگر رقبای منطقه ای مانند ایران و عراق توانایی خود در بازارهای بزرگ را تقویت کرده اند.

موضع تند عربستان سعودی یادآور مواضع این کشور در اوایل دهه ۱۹۸۰ و اواخر سال ۱۹۹۰ است که ریاض در آن سال ها هم سعی می کرد برای افزایش سهم خود در بازار، قیمت نفتش را کاهش دهد. در این زمینه فعالان بازار متحیرند که چرا سعودی ها مدام سیاست های یک بام و دو هوای خود را تکرار می کنند...

پس از آنکه ریاض به مشتریان اروپایی خود تخفیف داد، نفتش را برای خریداران آسیایی با تخفیف های ویژه عرضه کرد. اما آیا عربستان می تواند شرایط تخفیف را کماکان ادامه دهد؟ این یک راهبرد است یا تاکتیک؟ به طور مشخص این کشور قادر نخواهد بود این روند را در طولانی مدت حفظ کند زیرا زبان های اقتصادی آن برای دولت بسیار بالا محاسبه شده است.

سوال جدی که در این کارزار پیش می آید چالش های است که سعودی ها با آن رو به رو هستند و آینده برنامه نفتی آنها است. سعودی با رقیبی منطقه ای رو به رو است که یک اقتصاد مقاوم را پیشه کرده است و در حال به روز رسانی سیستم خود است. عربستان در همین دوره زمانی نتوانسته است رقابت خود با ایران مخفی کند که این مسئله به نوبه خود به این کشور ضربه وارد می کند.

کاهش نفوذ عربستان سعودی با کاهش قیمت نفت و کاهش درآمد های نفتی این کشور همراه است و این کشور در طولانی مدت مجبور است با این تغییر مواجه و چاره ای جز پذیرش آن ندارد.

آنچه امروز در بازار جهانی نفت می توان در خصوص آن بحث کرد مسائلی زود گذر است که باید در مورد آنها تاکتیکی رفتار کرد زیرا شرایطی طبیعی راهبرد های کلان را برای دوره های زمانی طولانی مشخص می کنند.

* از کارمندان وزارت خارجه آمریکا که به مدت ۱۵ سال در روسیه به عنوان دیپلمات و وابسته اقتصادی فعالیت کرده است. وی فارغ التحصیل دانشگاه برلین است.

بورس، بخش خصوصی و صنایع پتروشیمی

منظور، مالکیت پروژه و منافع حاصل از آن به سهام قابل عرضه در بازار سرمایه تبدیل می‌شود و مردم سهام‌دار پروژه می‌شوند. این ابزار تامین مالی در بخش مسکن مورد استفاده قرار گرفته و قرار است در آینده نزدیک نیز در بخش نیروگاهی استفاده شود، البته در چند سال اخیر، اقدامات مقدماتی برای استفاده از این ابزار تامین مالی در صنعت پتروشیمی با مشارکت و همکاری شرکت ملی صنایع پتروشیمی در سازمان بورس انجام شده است ولی اجرایی شدن آن با هدف تامین مالی طرح‌های صنعت پتروشیمی نیازمند پیگیری متولیان امر است. از سوی دیگر بدون تردید اوراق سلف نیز افزون بر این که کمک شایانی در تأمین مالی طرح‌های توسعه‌ای صنعت پتروشیمی می‌کند سبب ورود و جبه سرگردان به بازار سرمایه نیز می‌شود و این اوراق با توجه به این که بازده تضمین شده مناسبی دارد و با سایر اوراق مشارکت برابری می‌کند و حتی نسبت به این اوراق سود بیشتری هم دارد، یک مزیت به شمار می‌رود. پتروشیمی آبادان نخستین شرکتی بود که در صنعت پتروشیمی نیازهای مالی خود را از طریق انتشار اوراق سلف محقق کرد و نتایج خوبی را نیز در فروش این اوراق به عنوان تجربه‌ای جدید رقم زد. گفتنی است که تامین مالی صنعت پتروشیمی با جذب سرمایه‌های مردمی اقدام بزرگی در راستای به حداکثر رساندن مشارکت آحاد جامعه در فعالیت‌های اقتصادی به عنوان بخشی از بند یک سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی است و دستاوردهای مهم دیگری مانند کمک به جلوگیری از افزایش تورم به دلیل سرازیر شدن پول‌های سرگردان به بخش‌های غیر تولیدی و کمک به جلوگیری از فرار سرمایه از کشور نیز دارد.

بهره‌بردار. کارشناسان اقتصادی بر این اعتقادند که بازار سرمایه ایران می‌تواند با توجه به ساختار خود و نیز تنوع در فعالیت‌های خود سرمایه‌گذاری مطلوبی را در بخش‌های مختلف صنعت کشور به ویژه صنعت پتروشیمی داشته باشد اما استفاده از این روش‌ها باید بر اساس فضای موجود اقتصادی کشور انجام شود. در این میان باید تاکید کرد که ظرفیت‌های بسیار خوبی برای استفاده از صندوق‌های پروژه، اوراق سلف، صکوک و همچنین انتشار اوراق خزانه به عنوان ابزارهای نوین وجود دارد و در مسیر تامین مالی طرح‌هایی می‌توان با استفاده از این ابزارها به توسعه صنعت پتروشیمی ایران به عنوان صنعتی پیشرو کمک کرد. با استفاده از قابلیت‌های مختلف موجود در بازار سرمایه می‌توان سرمایه‌های خرد و نقدینگی را به سوی طرح‌های توسعه‌ای صنعت پتروشیمی هدایت کرد و امید است در آینده نزدیک بتوان تحولی نوین در سرمایه‌گذاری‌های مورد نیاز در بخش‌های مختلف نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی محقق کرد و برای رسیدن به این هدف همکاری و تعامل میان تمام متولیان امر در بخش‌های مختلف به خصوص در وزارتخانه‌های نفت و اقتصاد و دارایی ضروری به نظر می‌رسد. فعالان بازار سرمایه اعتقاد دارند که افزون بر صندوق‌های سرمایه‌گذاری پروژه که می‌تواند سرمایه‌های مردم را جذب کند و در طرح‌های توسعه‌ای صنعت پتروشیمی مورد استفاده قرار دهد، اوراق سلف نیز به عنوان یک سرمایه‌گذاری سودآور و مطمئن می‌تواند در تامین مالی طرح‌های ساز باشد، در صندوق سرمایه‌گذاری پروژه سرمایه لازم برای اجرای پروژه با مشارکت آحاد مردم تامین می‌شود و به این

سید فواید نبوی | صنعت پتروشیمی و بخش خصوصی ایران با روش‌های نوین سرمایه‌گذاری موجود در بازار سرمایه می‌توانند بخشی از منابع مورد نیاز را برای تامین مالی طرح‌های توسعه‌ای خود تامین کنند. تامین مالی طرح‌های توسعه‌ای صنعت پتروشیمی در سال‌های اخیر به دلیل نبود منابع مالی روند بسیار کندی را تجربه کرد و بسیاری از طرح‌ها یا نیمه تمام هستند و یا به دلیل عدم سرمایه‌گذاری کافی همچنان متوقف مانده‌اند و در انتظار تزریق منابع مالی جدید هستند. داشته‌های بخش خصوصی و دولتی اکنون، ۶۷ طرح نیمه تمام در صنعت پتروشیمی به ظرفیت حدود ۶۰ میلیون تن می‌باشد که پیشرفت فیزیکی حدود نیمی از آن‌ها کمتر از ۱۰ درصد است و تکمیل آن‌ها به ۴۰ میلیارد دلار سرمایه نیاز دارد و عامل اصلی نیمه تمام ماندن بسیاری از طرح‌های صنعت پتروشیمی محدودیت منابع مالی در سال‌های قبل بوده است. این روزها صنعت پتروشیمی ایران در انتظار نفس تازه‌ای است و افزون بر جذب سرمایه‌گذاری‌های جدید خارجی که می‌تواند برخی از طرح‌ها را در مسیر ساخت خود شتاب بخشد، استفاده از ظرفیت‌های موجود داخلی مانند منابع مالی بانک‌ها و نیز روش‌های متنوع سرمایه‌گذاری موجود در بازار سرمایه به عنوان راهکاری مطمئن می‌توان برای تامین مالی طرح‌های پتروشیمی استفاده کرد. استفاده از صندوق‌های تخصصی سرمایه‌گذاری در برخی از صنایع تاکنون نتایج رضایت‌بخشی را در پی داشته است و می‌توان از این روش برای مشکل نبود سرمایه جهت ساخت مجتمع‌های جدید پتروشیمی بهره گرفت و باید گفت که می‌توان با تدبیر از سرمایه‌های مردمی برای توسعه این صنعت

مؤید حسینی صدر، عضو کمیسیون انرژی مجلس دهم

سوآپ هزینه ها را پایین خواهد آورد

حوزه دریای مازندران به سوآپ نفت و متعاقباً توجه ویژه به ایران شده است. دریای خزر دارای مقادیری نفت و گاز است و به دریای آزاد راه ندارد، بنابراین انرژی خزر باید از طریق لوله به بندری که به دریا راه دارند، منتقل شود.

از این رو ایران می تواند در انتقال این منابع سهم مهمی داشته باشد. در نتیجه افزایش سوآپ می تواند رویکرد مناسبی باشد البته اگر درست این کار انجام شود. به طور کلی کشوری که دسترسی به منطقه ای نداشته و از این روش برای انتقال نفت خود استفاده می کند، در واقع به نوعی معاوضه موقت کالا به کالا صورت داده است. این مسئله به ویژه در منطقه خاور میانه و کشورهای همسایه مرسوم شده است. با توجه به اینکه در منطقه شمالی کشور مان نفت خام نداریم و در جنوب کشور این امکان وجود دارد که نفت خام استخراج شود، سوآپ می تواند بهترین و بزرگ ترین کمک ها را داشته باشد. افزایش و کاهش سوآپ بیشتر به روابط بین کشورها مربوط می شود و البته سلیقه مدیران ارشد کشور در افزایش یا کاهش استفاده از این رویکرد نیز نقش اساسی دارد. به نظر می رسد در پسابر جام ایران بهتر می تواند از امکانات سوآپ بهره برد.

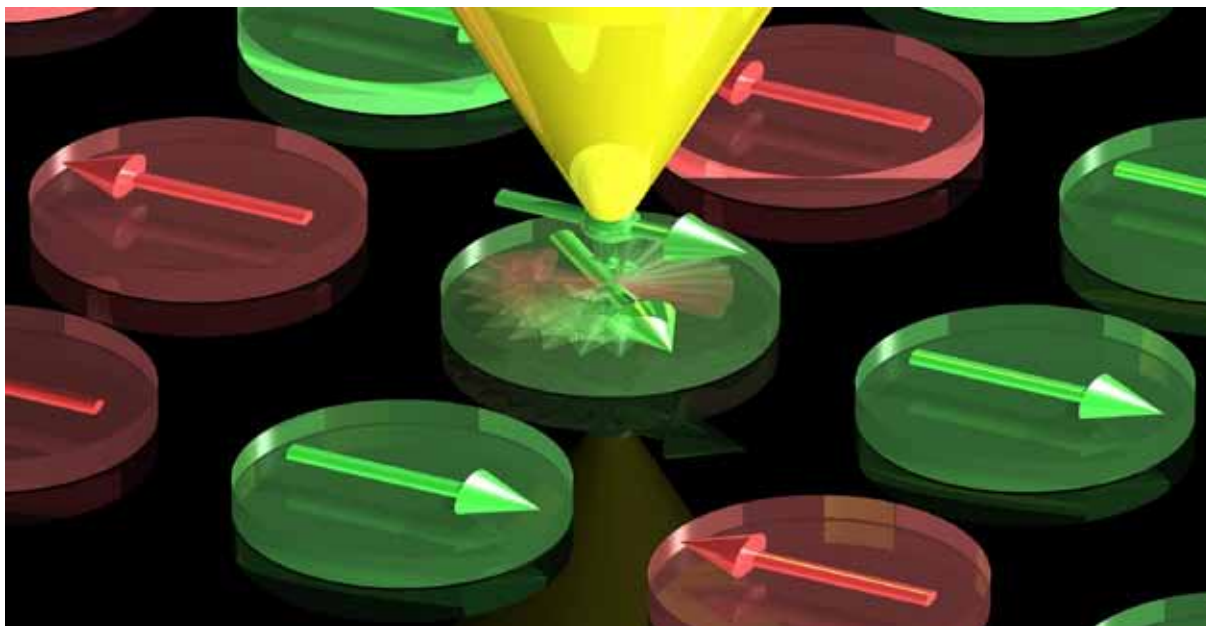
باشد. سوآپ به این دلیل مثبت ارزیابی می شود که در این فرآیند هزینه های حمل و نقل، به شدت کاهش می یابد و همچنین هزینه های انتقال نفت کشور مورد قرارداد نیز به واسطه ما کاهش می یابد. ایجاد سوآپ با کردستان عراق که در روزهای اخیر مطرح شده می تواند بسیار مثبت ارزیابی شود. به این دلیل که امنیت در این منطقه برقرار می شود و این مسئله می تواند برای هر دو کشور مناسب باشد.

با توجه به اینکه حکومت کردستان عراق و ایران روابط خوبی با یکدیگر دارند و همیشه با هم روابط اقتصادی خوبی برقرار کرده اند، تصمیم سوآپ گرفته شده که بسیار مورد قبول دو طرف است. همانطور که می دانید ایران با توجه به اینکه یکی از پنج کشور حوزه خزر است، همچنین با نگاه به مرزهای دریایی که در دریای عمان و خلیج فارس دارد و نیز وضعیت مناسب مسیرهای انتقال نفت که از ایران می توانند عبور کنند، این سوآپ می تواند به عنوان یک مسیر ترانزیت موثر و باصرفه از حوزه دریای خزر به بازارهای جهانی مطرح شود. از سوی دیگر جاذبه ایران به عنوان بازار نهایی نفت آسیای مرکزی و نیز مکانی برای ترانزیت آن به لحاظ ثبات و امنیتی که در کشور وجود دارد، سبب رغبت کشورهای

قراردادهای متفاوتی برای انجام تجارت سوآپ وجود دارد که نوع متداول آن، دریافت کالا در یک نقطه و تحویل معادل آن در نقطه دیگری از جغرافیای مورد نظر است. این نوع تجارت انواع مختلفی دارد که می توان از جمله آن به سوآپ ارز، انواع کالا، نرخ بهره، نرخ بازده کل، دارایی و سررسید ثابت اشاره کرد. یکی از مهم ترین انواع سوآپ که در سرتاسر دنیا هم مطرح شده، سوآپ نفتی است. سوآپ نفتی به این مفهوم است که دولت یا بخش خصوصی، نفت یا گاز را در یک مرکز کشور از همسایگان دریافت کرده و در مرکز دیگر به کشور مورد نظر تحویل می دهند.

این اقدام هم برای ایران و هم برای کشور همسایه که مورد قرارداد است می تواند منافع اقتصادی و سیاسی داشته باشد. البته سوآپ بابت حسن همجواری و تقویت روابط سیاسی ایران می تواند مفید و موثر باشد. سوآپ باید به این صورت انجام پذیرد که نفتی را که در جنوب تولید می شود به قسمت های شمالی برسانیم.

اگر کشورهای مجاور شمالی کشور مقدار مشخصی از نفت را در اختیار ایران قرار دهند و در عوض مادر جنوب همان میزان نفت را به آن کشور که طرف قرارداد است دهیم، می تواند به نفع هر دو کشور طرف قرارداد

نماینده اقلیم کردستان عراق:

با طرف ایرانی برای سوآپ توافقی نکرده ایم!

طرح وجود نداشته باشد، می تواند پروژه را به شکست بکشاند و به همین خاطر دولت منتظر است تا در کنار مجلسی همسوتر استراتژی بازی برد- برد اقتصادی با همسایگان خود را پیش ببرد و البته سایه نگاه سیاسی به قراردادهای اقتصادی را تا حد زیادی بی اثر کند. اما ناظم دباغ، نماینده اقلیم کردستان در ایران اما با این دیدگاه مخالف و معتقد است که این اتفاق موجب خوشحالی دولت مرکزی عراق خواهد بود. با وجود تمام مخالفت های ابتدایی دولت مرکزی عراق با صادرات نفت اقلیم از طریق ترکیه، که البته برخی ریشه آن را در عدم نزدیکی سیاسی عراق و ترکیه نیز می دیدند، صادرات نفت کردستان به ترکیه در نهایت حل و فصل شد. این جریان برقرار بود تا زمانی که در آخرین روزهای سال گذشته خورشیدی، اخباری مبنی بر توقف صادرات نفت این اقلیم به بندر جیحان ترکیه مطرح شد.

نجم الدین کریم، استاندار کرکوک در رابطه با این مسئله پیش تر عنوان کرد که دولت ترکیه قصد دارد با توقف صادرات نفت، کردهای عراق را تحت فشار قرار داده و به وسیله کردهای عراق، تحركات حزب کارگران کردستان ترکیه و نیروهای مدافع خلق در سوریه را کنترل کند. در حالی که پیش تر اعلام شده بود علت این قطع صادرات، انفجار خط لوله کردستان - جیحان توسط حزب کارگران کردستان ترکیه بوده است هر چند پس از گذشت چند روز مجدداً این صادرات از سر گرفته شد. اما به نظر می رسد، ترکیه مأمّن مناسبی برای نفت کردستان عراق نخواهد بود و به همین دلیل کردها به دنبال تنوع بخشی در مقاصد صادراتی خود هستند و عزم خود را برای استفاده از ایران به عنوان یک مسیر صادراتی جدی کرده اند.

پروتکل هستیم تا دولت ایران و اقلیم کردستان مسئولیت صادرات را به عهده بگیرند، میزان صادرات را نیز در مرحله اول ۲۰ تا ۳۰ هزار بشکه در روز اعلام کرده که قابل افزایش خواهد بود.

موضع حکومت مرکزی چه خواهد بود؟

دو سال پیش و زمانی که بحث صادرات نفت اقلیم کردستان از طریق ترکیه تازه داغ شده بود، دولت مرکزی عراق به صراحت اعلام کرد در صورتی که این اتفاق بدون هماهنگی با بغداد رخ دهد نه تنها از آنکارا شکایت خواهد کرد بلکه سهم بخش خودمختار کردستان از بودجه ملی را هم به شدت کاهش خواهد داد. رابطه پیچیده میان اقلیم و دولت مرکزی از یک سو و رابطه نزدیک ایران با دولت مرکزی عراق از سوی دیگر باعث می شود این مسئله نیز اکنون به دغدغه ای تبدیل شود باید دید موضع دولت مرکزی عراق در مقابل سوآپ نفتی میان ایران و اقلیم چه خواهد بود؟ هوشیار رستمی، کارشناس اقتصادی و مسائل کردستان در این رابطه عنوان کرد از دیدگاه او دولت مرکزی عراق مخالف این اتفاق خواهد بود چرا که در این وضعیت اقلیم با داشتن ۲ خط لوله به ترکیه و ایران عملاً به استقلال اقتصادی در قالب عراقی یکپارچه دست خواهد یافت چیزی که با خواسته های دولت مرکزی همخوانی ندارد. وی همچنین معتقد است، مقام های نفتی ایران که اخبار این قرارداد استراتژیک را مدام تکذیب کرده اند با استفاده از تجربه قراردادهای جدید نفتی منتظر روی کار آمدن مجلس دهم بودند تا در فضایی مناسب تر این موضوع را رسانه ای کنند. قاعدتاً به دلیل ارتباط سیاسی نزدیک بین دولت مرکزی عراق و ایران، اگر در داخل کشور یک همصدایی نسبت به بهره داری اقتصادی از این

ناظم دباغ نماینده اقلیم کردستان عراق درباره ماجرای صادرات نفت از اقلیم کردستان عراق به ایران گفت: حکومت اقلیم کردستان عراق و جمهوری اسلامی ایران روابط دیرینه ای با هم دارند و در کل از نظر اقتصادی همیشه از هم پشتیبانی کرده و همکاری داشته اند، به همین دلیل تصمیم گرفته ایم که دو طرف از روابط با یکدیگر بهره مند شده و روابط اقتصادی را قوی کنند.

وی افزود: یکی از مسائل ضروری جهت تقویت روابط اقتصادی دو طرف مسئله ترانزیت، بازرگانی و تجارت نفت است لذا پیشنهاد شد که راهی باز کنیم که از طریق جمهوری اسلامی ایران ترانزیت و صادرات نفت داشته باشیم.

دباغ تصریح کرد: ما در این راستا قبلاً با جمهوری اسلامی ایران تفاهمنامه ای امضا کرده ایم اما منتظر تایید کمیسیون نفت و گاز اقلیم کردستان هستیم تا تبدیل به توافق بین دو طرف شود و از این طریق بتوانیم برای صادرات و ترانزیت نفت از مسیر ایران اقدام کرده و همچنین نیاز نفت پالایشگاه های کرمانشاه، تبریز و سپس اراک و تهران را تامین کنیم. وی اظهار داشت: اساس این کار تقویت روابط اقتصادی است ضمن اینکه ما نمی خواهیم به ایران نفت بفروشیم بلکه از طریق ایران صادرات نفت انجام می دهیم. نماینده اقلیم کردستان عراق توضیح داد: در این راستا ایران به جای اینکه نفت خود را با لوله از جنوب به کرمانشاه برساند با هزینه کمتر نفت را از اقلیم کردستان به این شهر می رساند اگر بیش از نیاز هم به پالایشگاه نفت بدهیم می توانیم سوآپ انجام دهیم همچنین نفت ما از طریق ایران بوسیله تانکر نیز امکان صادرات دارد. وی با یادآوری اینکه ما به دنبال رسمی شدن این

مهم ترین مواردی که در بیع بین المللی باید مدنظر تجار باشد

موارد و اندراج آنها در قرارداد بسیار سودمند خواهد بود.

شکل قرارداد (form) :

در حقوق غالب کشورها شکل قرارداد اصولاً در اثبات وقوع، اعتبار و جریان آثار آن موضوعیت ندارد. ماده ۱۱ کنوانسیون بیع بین المللی ۱۹۸۰ و بند سوم

فروش کالا در عرصه بین الملل ضرورت دارد مستلزم تالیف کتب متعدد می باشد. لذا باختصار مهمترین مواردی که در انعقاد بیع بین الملل باید ملحوظ واقع گردد، مورد اشاره قرار می گیرند. با عنایت به اینکه در حقوق قراردادهای اکثر کشورها اصل آزادی اراده طرفین مورد احترام می باشد؛ آگاهی از این

در تجارت بین الملل به دلیل اقامت طرفین در کشورهای متفاوت در صورت بروز اختلاف اقامه دعوا جهت استیفاء حق موجب تحمیل هزینه هنگفتی می گردد. لذا با اتخاذ تمهیدات لازم در مرحله انعقاد عقد می توان از بروز برخی اختلافات پیشگیری نمود. تشریح تمامی شرایطی که رعایت آنها در خرید و

Delivered Duty Paid مفیدترین و متضمن کمترین مسئولیت و ریسک برای وی می باشد و از منظر فروشنده اصطلاح **Ex Works** یا **Ex** واجد چنین فوایدی برای وی می باشد. شرط اول به معنای تحویل کالا در محل تجارت خریدار با تحمل کلیه هزینه ها و ریسک ها توسط فروشنده و شرط اخیر موجب تحویل کالا به خریدار در محل تجارت یا کارخانه فروشنده می باشد که تبعاً تمامی هزینه ها و ریسک های حمل تا مقصد بر عهده خود خریدار خواهد بود.

حل اختلافات

(dispute Resolution clause):

بروز اختلاف در تفسیر قرارداد یا اجرای تعهدات طرفین محتمل است. در صورت عدم توافق طرفین در خصوص مسائل مرتبط با حل این اختلافات ابهام می تواند منشاء بروز مشکلاتی از جمله تعارض قوانین و صلاحیت دادگاه های کشورهای مختلف و در نهایت بلااجرا ماندن حکم گردد. مهمترین پارامترهایی که باید طرفین راجع به آنها تعیین تکلیف نمایند عبارتند از: قانون حاکم بر رابطه قراردادی آنها و مرجع صالح به رسیدگی به اختلافات.

(Governing Law): قانون حاکم

در بیع بین المللی هر یک از طرفین به لحاظ عدم آشنایی با مقررات کشور طرف مقابل، تلاش می کند که قانون کشور متبوع خود را بر قرارداد حاکم نماید. در خصوص قانون حاکم بر قرارداد از دیرباز اختلافات زیادی مطرح بوده اما در حال حاضر قانون منتخب طرفین در قرارداد مورد احترام است و می توان ادعا کرد که اختلافی در این زمینه وجود ندارد. یکی از تلاش های صورت گرفته در زمینه یکسان سازی مقررات در این حوزه کنوانسیون بیع بین المللی سازمان ملل متحد مصوب ۱۹۸۰ می باشد. بر اساس گزارش این سازمان تاکنون ۸۴ کشور این کنوانسیون را اتخاذ نموده اند. ارجاع به قانون ماهوی هر یک از این کشورها ملازمه با حکومت کنوانسیون مزبور به عنوان بخشی از مقررات ماهوی این کشور بر قرارداد دارد. به عنوان مثال چنانچه طرفین قانون سوئیس را بر قرارداد حاکم نمایند، قرارداد بیع بین المللی ایشان تابع کنوانسیون بیع بین المللی قرار خواهد گرفت که از اول مارس ۱۹۹۱ در این کشور لازم الاجرا شده است.

(Arbitration): مرجع صالح

داوری یا حکمیت رایج ترین انتخاب طرفین به عنوان مرجع صالح می باشد. این طریق به دو شکل موردی (ad hoc) و نهادی (Institutional) قابل تحقق است. مراکز و موسسات داوری متعددی در دنیا فعال می باشند که معروف ترین آنها مرکز داوری اتاق بازرگانی بین المللی (ICC) می باشد. گاهی طرفین طرق دیگری را جهت حل اختلافات احتمالی پیش از ارجاع آنها به داوری در قرارداد پیش بینی می کنند. تمسک به شیوه های جایگزین حل اختلاف (ADR) همچون مذاکره، میانجیگری و کارشناسی را می توان قبلاً از داوری شرط نمود.

مشخصات طرفین (Parties):

طرفین مقوم قرارداد هستند و مشخصات آنان به نحوی که موجب تمایز گردد باید در قرارداد قید گردد. در صورتی که طرفین با یکی از آنها شرکت تجاری باشد بهتر است که نام کامل آنها به همراه شماره و محل ثبت درج شوند. اشخاص حقوقی از طریق نمایندگان خود (اشخاص حقیقی) مبادرت به انجام معامله می نمایند. در این موارد مشخصات کامل نماینده در قرارداد مکتوب گردد و دلیل مثبت سمت و اختیار وی ملاحظه و این امر نیز در قرارداد منعکس گردد.

توصیف کامل مورد معامله

(Subject Matter):

بیان جزئیات بیشتر و دقیقتر از موضوع معامله احتمال بروز اختلاف را کاهش داده و در صورت بروز اختلاف با مراجعه به این توصیف می توان قصد طرفین را احراز نمود. مجهول ماندن مورد معامله چه بسا موجب بطلان قرارداد گردد. ارائه توصیف تفصیلی در قرارداد در زمان بازرسی کالا نیز مفید خواهد بود. وفق ماده ۳۵ کنوانسیون بیع بین المللی کمیت، کیفیت، اوصاف و نوع بسته بندی کالاها باید مطابق قرارداد باشد. بنابراین دست کم این موارد بهتر است در قرارداد منعکس گردند. جزئیات ضروری جهت توصیف کالا بسته به نوع آن متفاوت خواهد بود. اگر کالاها مطابق کاتالوگ انتخاب شده اند، درج شماره کاتالوگ و تاریخ انتشار آن در قرارداد مفید خواهد بود.

بهای کالا و طریق پرداخت آن

(Price and Payment Term):

رکن دیگر قرارداد بهای کالای موضوع معامله است. در بیان بهای کالا نوع ارز نیز باید دقیق و به نحو رافع ابهام و تردید معین گردد. به عنوان مثال اگر ارز مورد نظر طرفین دلار باشد باید تعیین کنند دلار کدام کشور (مثلاً آمریکا) ملاک می باشد تا مورد میان دلار آمریکا و کانادا و استرالیا نباشد. بهتر است اجزاء مختلف بهای کالا به نحو مجزا بیان گردند. مثلاً بهای خالص کالا، هزینه های بسته بندی و مانند آنها به طور جداگانه تعیین گردند.

نحوه پرداخت بهای کالا در تجارت بین الملل متفاوت از حقوق داخلی می باشد. پرداخت باید به نحوی صورت گیرد که حقوق خریدار و فروشنده حفظ گردند. در طول زمان شیوه های خاصی جهت پرداخت ابداع و شایع شده اند. بانکهای خریدار و فروشنده با برقراری روابط کارگزاری و بهره مندی از امکانات سوئیفت نقشی فعال در این خصوص ایفاء می کنند. اعتبار اسنادی (letter of Credit) متداول ترین روش پرداخت در بیع بین المللی کالا محسوب می شود.

شرط حمل (Delivery Term):

یکی دیگر از بخش های مهم بیع بین المللی کالا شرط حمل آن است. برای تعیین شرط حمل از اینکوئترمز (International Commercial Terms) استفاده می شود. نوع این شرط به قدرت چانه زنی طرفین و اعتماد طرفین به یکدیگر بستگی دارد. از منظر خریدار شرط DDP یا

بخش ۲۲۰۷ قانون متحدالشکل تجاری آمریکادر این راستا قابل استناد می باشند. وفق این مقررات مکتوب بودن قرارداد شرط صحت و اعتبار آن قلمداد نشده است. وفق مقررات ماده ۱۱ کنوانسیون مزبور مبادلات تلکسی و تلگرافی در حکم کتابت بر شمرده شده است.

ایجاب و قبول باید موافق باشند. این قاعده ای جهانشمول است و در مقررات داخلی و بین المللی به آن اشاره شده است. در ایران ماده ۱۹۴ قانون مدنی مقرر می دارد: ((الفاظ و اشارات و اعمال دیگر که متعاملین به وسیله آن اثناء معامله می نمایند باید موافق باشد به نحوی که احد طرفین، همان عقدی را قبول کند، که طرف دیگر، قصد انشاء او را داشته است و الا باطل خواهد بود.)). مواد ۱۹ کنوانسیون سازمان ملل متحد در زمینه بیع بین المللی کالا نیز پذیرش ایجاب از سوی قابل بدون تغییر را شرط انعقاد بیع بر شمرده است.

بخش خصوصی

طراح اصلی جنگ نفتی علیه ایران اربابان عربستان هستند

محمد علی خطیبی نماینده سابق ایران در اوپک و تحلیلگر بازار نفت، در گفتگو با دنیای انرژی به دلایل افزایش تولید و عرضه نفت از سوی عربستان طی ۳ سال اخیر، تأثیر آن بر اقتصاد ایران و نیز تأثیر بر نقش جهانی اوپک پرداخته که مشروح آن از نظر خوانندگان می‌گذرد.

عربستان سعودی برای افزایش تولید خود طی ۳ سال گذشته دلایلی را اعلام کرد از جمله اینکه با کاهش قیمت نفت، اکتشاف نفت شل از سوی آمریکا متوقف خواهد شد. آیا می‌توان اهداف پنهانی و پس‌پرده برای این موضوع متصور بود؟

در باره مواضع عربستان که منجر به سقوط قیمت نفت شد ذکر این نکته ضروری است که طی چند دهه اخیر با افزایش عرضه و کاهش تقاضای نفت شاهد تنظیم بازار از سوی اوپک بوده ایم. اوپک در زمان افزایش عرضه و کاهش تقاضا با محدودیت سقف تولید به مدیریت بازار می‌پرداخت که طی ۴ دهه گذشته شاهد اجرای این سیاست بوده ایم. این نقش مدیریتی اوپک تا ۲ سال قبل ادامه داشت، اما زمانی که در بازار مازاد عرضه به وجود آمد عربستان و چند کشور پیرو آن اعلام کردند که اجازه نمی‌دهند اوپک کاهش تولید داشته باشد و بازار باید به شکل طبیعی به تعادل باز گردد. آنها در واقع قصد داشتند استراتژی اوپک را تغییر دهند و بازار را به حال خود رها کنند. این یعنی اوپک عملکرد ۴ دهه‌ای خود را دنبال نکند و همه چیز به بازار سپرده شود و به عبارت دیگر این یعنی تشابه عملکرد اوپک با غیر اوپک و بی‌خاصیت کردن این نهاد، زیرا تنها خاصیت این نهاد، مدیریت جهانی قیمت نفت بود.

با توجه به اینکه تصمیمات اوپک نیز باید با اجماع صورت بگیرد طبیعتاً مدیریت دوباره بازار نفت با مخالفت عربستان و چند کشور پیرو آن امکانپذیر نبود و طی ۳ سال اخیر هیچ تصمیمی درباره مدیریت وضعیت کنونی گرفته نشد که این باعث شد قیمت‌ها از حدود ۱۱۵ دلار در مقطعی به کمتر از ۳۰ دلار در هر بشکه برسد.

این البته ظاهر قضیه بود و در پس‌پرده موضوعات دیگری نهفته است.

گری سیمور مشاور سابق اوباما در آستانه تحریم نفتی جمهوری اسلامی ایران طرحی ۳ ماده‌ای ارائه داد که اولی بحث هسته‌ای بود. دومی این بود که از کشورهای که خریدار نفت ایران و متحد ما هستند مانند کره جنوبی، ژاپن، ترکیه و هند خواسته ایم که خرید خود از ایران را کاهش دهند. سوم نیز از کشورهای تولید کننده مانند عربستان و امارات

خواسته ایم که تولید خود را بالا ببرند تا در شرایط تحریم نفت ایران بازار نفت با کمبود مواجه نشود. این زمانی بود که تحریم‌های نفتی قرار بود علیه ایران اعمال شود. طرح، این بود که خرید نفت ایران را کاهش دهند و تولید نفت عربستان و کشورهای پیرو این کشور افزایش یابد تا به دلیل کاهش تولید نفت ایران و تحریم ایران، بازار دچار کمبود نشود.

خرید نفت ایران کاهش یافت و چون کمبودی در بازار ایجاد می‌شد کشورهایمانند عربستان به سرعت وارد شده و جبران کردند.

پس از تحریم‌های ایران، صادرات نفت عربستان، کویت و امارات افزایش یافت که این افزایش معنی دار بود. جالب اینکه در این ایام تولید نفت شل آمریکا نیز افزایش یافت. اگر مجموع افزایش تولید ۳ کشور عربستان، کویت و امارات را ۳ و نیم میلیون بشکه در نظر بگیریم، آمریکا نیز یک میلیون بشکه تولید نفت خود را افزایش داد.

سرمایه‌گذاری‌های شرکت‌های نفتی آمریکایی در عراق نیز در همین ایام به ثمر نشست و یک و نیم میلیون بشکه افزایش تولید نفت را هم در عراق شاهد بودیم. در همان شرایط اعمال تحریم‌های آمریکا علیه ایران بود که اوباما اعلام کرد تحریم‌ها را در شرایطی اعمال می‌کنیم که بازار نفت آمادگی کامل این موضوع را دارد. یعنی کاهش نفت ایران به راحتی قابل جبران بود.

آنها از مدت‌ها قبل شرایط بازار را برای تحریم نفت ایران آماده کرده بودند و افزایش تولیدات یک شبه انجام نشد بلکه ظرفیت‌سازی شده بود.

وقتی صادرات نفت ایران از ۲ و نیم میلیون بشکه به کمتر از یک میلیون رسید هیچ‌گونه خللی در بازار ایجاد نشد و حتی افزایش قیمت نفت را هم نداشتیم. حتی با افزایش بیشتر عرضه، کاهش قیمت نفت را نیز شاهد بودیم که از ۲ سو به ایران فشار وارد کرد؛ یعنی کاهش صادرات ایران و کاهش قیمت نفت صادر شده که این باعث شد درآمدهای نفتی ایران به شدت کاهش یابد.

هدف همه این موارد فشار به ایران و بعضاً روسیه بود.

جان مک کین کاندیدای ریاست‌جمهور آمریکا و سناتور جمهوریخواه در همان ایام به دلیل پایین آمدن قیمت نفت به طور رسمی از عربستان تشکر کرد.

روزنامه‌وال استریت ژورنال در تحلیلی از پشت‌پرده هدف آمریکا و عربستان برای کاهش قیمت نفت خبر داده و اعلام داشت هدف آمریکا فشار به ایران و روسیه بوده است. همچنین در روزنامه‌هایی مانند فارین پالیسی و واشنگتن پست می‌بینیم که هدف از کاهش قیمت نفت، فشار به ایران اعلام شده است.

راهبرد عربستان در آینده بازار نفت را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

کاهش قیمت نفت یک بار در شرایط جنگ تحمیلی و یک بار پس از آن صورت گرفت که چند سال دوام داشت، اما دائمی نبود. شرایط بازار این گونه نیست. اگر قیمت‌ها بهبود نیابد سرمایه‌گذاری در صنعت نفت کاهش می‌یابد و امنیت انرژی جهانی با خطر روبه‌رو می‌شود و برای جلوگیری از این موضوع ناچار به فعال کردن سرمایه‌گذاری‌ها هستند.

برای تحقق این موضوع قیمت‌ها باید امیدوار کننده باشد که اگر نباشد سرمایه‌گذاری در بخش نفت که توسط شرکت‌های بزرگ انجام می‌گیرد دچار وقفه می‌شود.

سقوط قیمت‌ها نمی‌تواند چندان دوام آورد و در میان مدت باز خواهد گشت.

فریز نفتی که اخیراً از سوی اعضای اوپک و تولید کنندگان بزرگ غیر اوپک اعلام شد به این معنا بود که کشورهای صادر کننده نفت از مقدار فعلی بیشتر تولید نکنند.

دلایل ایران برای عدم فریز نفتی که از سوی اوپک اعلام شده بود آیا از سوی اعضای این نهاد مورد پذیرش قرار خواهد گرفت؟

این یک امر کاملاً پذیرفته شده است. کشورهایی که در حال تصمیم‌گیری برای مقدار عرضه و قیمت نفت هستند باید شرایط یکسانی داشته باشند.

از ایران و لیبی چنین انتظاری نیست. بسیاری از کشورها زمانی که خرید نفت ایران تحریم شد نفت خود را از عربستان و دیگر کشورها خریدند چرا که آنها تولید خود را افزایش داده بودند. اینکه بخواهیم ایران تولید خود را فریز کند یعنی در همان شرایط تحریم بماند و این قابل قبول نیست.

فکر می‌کنم بیشتر کشورهای عضو اوپک و غیر اوپک شرایط ایران را درک می‌کنند و حق ایران می‌دانند که صادرات خود را به پیش از تحریم‌ها برسانند.

البته فریز نفتی می‌توانست به بازار فشار آورد اما همزمان و با آن اتفاقاتی رخ داد که به سود ایران تمام شد.

چند کشور به طور غیر منتظره صادرات نفت شان کاهش یافت که یکی از آنها کانادا بود.

این کشور به علت آتش‌سوزی در یکی از مناطق نفتی خود مجبور به کاهش تولید شد.

درگیری‌ها در نیجریه و لیبی نیز عامل کاهش صادرات نفت آنها شد و همزمان ورود نفت ایران را به بازار شاهد بودیم که به سرعت در بازار جذب شد. البته هنوز تا شرایط پیش از تحریم فاصله داریم، اما

یک میلیون بشکه از زمان لغو تحریم ها به صادرات نفت مان افزوده شده است.

با توجه به تصمیمات عربستان در طی ۳ سال اخیر جایگاه جهانی اوپک هنوز پابرجاست؟

اوپک تا ۳ سال اخیر عملکرد نسبتاً قابل قبولی داشت. علیرغم اینکه اعضای آن طیف وسیعی را از متحدان آمریکا تا دشمنان آن را شامل می شدند و با هم همگرایی نداشتند، اما این نهاد عملکرد قابل قبولی داشت و توانسته بود بازار جهانی نفت را کم و بیش مدیریت کند، اما طی ۳ سال اخیر متأسفانه همین ابزار مدیریتی از دست رفت که با فشار کشورهای مثل عربستان بود که معتقد بودند، نباید با کاهش تولید نفت، مدیریت بازار جهانی نفت را دنبال کرد و بازار باید به صورت طبیعی مدیریت شده و تعادل بین عرضه و تقاضا ایجاد شود.

این یعنی تغییر استراتژی اوپک و خارج شدن ابزار مدیریت بازار از دست این نهاد که ماهیت اوپک را با دهه های گذشته کاملاً متفاوت کرد.

در ۲ بیانیه اخیر اجلاس وزارت نفت اوپک اعلام شد که این نهاد هدف خود را به مدیریت بازار در بلند مدت معطوف داشته است که نشان می دهد طی دهه های گذشته تلاش اوپک مدیریت بازار در کوتاه مدت بوده اما در یک سال اخیر به خصوص این موضوع دیگر دنبال نمی شود و حتی اوپک سقف تولید نیز تعیین نکرده که یک تغییر استراتژیک است و به تدریج به سویی می رود که کسی آن را در دنیا جدی نگیرد.

رقابت بین ایران و عربستان در حوزه نفتی برنده ای داشته است؟

طراح کاهش قیمت نفت کسانی هستند که پشت صحنه قرار دارند و عربستان و چند کشور دیگر

مجریان دستورات آنها هستند.

طراحان اصلی سود خود را برده اند. وارد کنندگان بزرگ نفت پس از سقوط قیمت ها در سال های اخیر هر سال هزار میلیارد دلار نفت و گاز خود را ارزان تر خریداری کرده اند که ثروت عظیمی از کشورهای صادر کننده نفت و گاز به جیب کشورهای وارد کننده سرازیر شده و برنده واقعی آنها هستند.

کشورهایی مثل عربستان، کویت، امارات و قطر هم متضرر هستند که مجبور شده اند برای کسری بودجه خود اوراق قرضه منتشر کنند. آنها تصور می کردند که علیرغم زبان های اقتصادی به برخی اهداف سیاسی دست خواهند یافت در حالی که شاهد آن هستیم که در بعد سیاسی هم هیچ دستاوردی کسب نکرده اند.

جمله پایانی

در کنار موارد ذکر شده در بالا نباید ضعف دیپلماسی نفتی کشور در ۳، ۲ سال اخیر را از نظر دور داشت زیرا علیرغم سقوط قیمت نفت در این سال ها شاهد دیپلماسی بسیار ضعیفی از سوی مسئولان مربوطه بوده ایم.

بر اساس شواهد تاریخی، بعد از پیروزی انقلاب اسلامی در اوپک دو جناح طرفدار قیمت های منصفانه و جناح طرفدار سهم بازار فعال بوده اند.

البته برخی کشورهای میانه رو هم بودند که گاهی در صف کشورهای طرفدار قیمت و گاهی در صف مقابل قرار می گرفتند.

کشورهای طرفدار قیمت که به عقاب های اوپک معروف هستند، همواره به رهبری جمهوری اسلامی ساماندهی می شدند و سعی داشتند کشورهای طرفدار سهم بازار به رهبری عربستان را تعدیل کنند.

این موضع طی دهه های گذشته از سوی عقاب های

اوپک به طور جدی دنبال می شد و آنها در بسیاری از موارد با انسجام و هماهنگی، در تصمیمات اوپک تاثیر گذار بودند.

اما متأسفانه در ۳، ۲ سال اخیر شاهد ضعف شدید جناح طرفدار قیمت و یک تازی کشورهای طرفدار سهم بازار به رهبری عربستان بوده ایم.

علت این است که بعد از روی کار آمدن دولت جدید، وزیر نفت کشورمان در اولین حضور پس از سالها در اوپک با وزیر نفت عربستان دیدار و پس از آن در مصاحبه با خبرنگاران اعلام کرد که دیدگاه های ایران و عربستان در مسائل نفتی بسیار به هم نزدیک است.

این موضع گیری در شرایطی بود که عربستان به کرات اعلام کرده بود، با هدف خروج تولید رقابتی غیر اوپک به ویژه نفت شل آمریکا حاضر نیست تولید اوپک کاهش یابد که متأسفانه اعلام نظر وزیر نفت جمهوری اسلامی ایران در نزدیک بودن دیدگاه ها با عربستان باعث شد که کشورهای طرفدار قیمت در اوپک در موقعیت ضعف قرار بگیرند.

در واقع طی ۳، ۲ سال اخیر جمهوری اسلامی ایران بر خلاف گذشته نتوانسته با انسجام اعضای طرفدار قیمت، جناح طرفدار سهم بازار به رهبری عربستان را تعدیل کند.

البته ونزوئلا پس از سقوط قیمت نفت تلاش های زیادی برای ایجاد انسجام در بین اعضای طرفدار قیمت داشت، اما پر واضح است که این تلاش ها نمی توانست جایگزین فعالیت های جمهوری اسلامی شود که سال ها رهبری این جناح را بر عهده داشت. لذا ضعف دیپلماسی انرژی وزارت نفت کشورمان و عدم انسجام و هماهنگی کشورهای طرفدار قیمت باعث شد که عربستان به اقدامات یک جانبه خود در اوپک ادامه داده و مانع از تصمیم گیری این نهاد در بهبود قیمت ها شود.

عربستان به دنبال مدیریت بازار است

هرمز جعفری کارشناس بازار انرژی درباره مهم ترین دستاوردهای نشست ۱۶۹ اوپک گفت: مهم ترین موضوعی که در اجلاس اخیر اوپک مورد بحث و بررسی قرار گرفت اول بحث انتخاب دبیر کل و دوم اینکه عربستان به دنبال تعیین سقف کلی تولید اوپک و ایجاد سهمیه برای تک تک اعضا بود که به جمع بندی نرسید.

مدیریت بازار نفت هستند و حاضرند نفت را با قیمت ارزان تر بفروشند اما مدیریت آن را در دست داشته باشند.

نفت به کدامین سومی رود؟

در تازه ترین آمارهای آژانس بین المللی انرژی، در سه ماه نخست سال ۲۰۱۶، عرضه جهانی نفت خام حدود یک میلیون و ۵۴۰ هزار بشکه از تقاضا فراتر بوده است که این مقدار اندکی پایین تر از مازاد عرضه یک میلیون و ۷۴۰ هزار بشکه ای ثبت شده در سال ۲۰۱۵ است.

واحد اطلاعات اکونومیست نیز گزارش خود را این گونه تکمیل می کند که: انتظار دارد تا پایان امسال ذخیره سازی های نفت خام با روند آرامی رشد کند.

از سوی دیگر، این واحد اطلاعاتی معتبر انتظار دارد که قیمت جهانی نفت در سال ۲۰۱۷ افزایش می یابد، سالی که برای نخستین بار از ۲۰۱۳ تا کنون، مصرف سالانه نفت در جهان از مقدار تولید پیشی خواهد گرفت. این اتفاق نشان دهنده رشد اقتصادی سریع تر خواهد بود و به نوعی نیز تاثیر منفی سالها قیمت پایین بر سرمایه گذاری در تولید نفت را به رخ می کشد.

بر همین اساس است واحد اطلاعات اکونومیست پیش بینی کرده است که قیمت نفت برنت به ۵۶ دلار برای هر بشکه می رسد و حتی با تداوم روند عرضه و تقاضا، سال ۲۰۱۸ قیمت های بالاتری برای نفت به ثبت می رسد.

از سوی دیگر، واحد اطلاعات اکونومیست پیش بینی کرده کند شدن رشد اقتصادی چین تاثیر قابل توجهی بر اقتصادهای دیگر خواهد داشت و انتظار می رود میانگین قیمت نفت در سال ۲۰۱۸ به ۶۸ دلار در هر بشکه باشد.

بر اساس این پیش بینی تداوم افزایش تولید نفت از سوی برخی تولید کنندگان نفت عضو اوپک از جمله ایران، عراق و لیبی سبب می شود بار دیگر از سال ۲۰۱۹ عرضه از تقاضا پیشی گیرد و پیش بینی رکود اقتصادی در آمریکا مانع از تداوم عرضه می شود.

بر اساس این برآوردها انتظار می رود قیمت نفت خام برنت با اندکی کاهش در سال ۲۰۱۹ به میانگین به ۶۳ دلار برای هر بشکه برسد.

در سطح کنونی ثابت نگه دارند چه رسد به اینکه کاهش دهند.

جعفری تصریح کرد: در این میان ایران نیز می گوید در زمان تحریم ها کشورهایی که جای ایران را گرفته بودند باید تولیدشان را کاهش دهند و این با استراتژی نفتی عربستان تناقض دارد و نتیجه اینکه بعید است بین دو کشور تعامل و همکاری صورت گیرد. و با توجه به این تفاوت ها در هیچ اجلاس و نشستی نباید انتظار یکسان شدن رویکردها را داشت.

وی ادامه داد: کشور ما ۶ تا ۷ میلیون نفر بیکار دارد که می تواند یک بمب ساعتی خطرناکی باشد که حتی امنیت ملی ما را هم تحت تاثیر قرار می دهد برای اینکه بتوانیم به این نیاز پاسخ دهیم یک راه این است که تعامل مان را با اقتصاد بین الملل افزایش داده و جذب سرمایه و تکنولوژی داشته باشیم، همچنین باید درآمدهای ارزی را افزایش دهیم که این امر از مسیر فروش بیشتر نفت و گاز میسر می شود لذا نیاز اولیه و اولویت سیاست گذاری ما و عربستان متفاوت است.

این کارشناس نفتی خاطرنشان کرد: ما به لحاظ اقتصادی در لبه پرتگاه هستیم ۶ تا ۷ میلیون بیکار داریم که شوخی بردار نیست و آنچه مسلم است حل این معضل نیازمند سرمایه گذاری است که از مسیر تولید بیشتر در نفت حاصل می شود.

وی با بیان اینکه تغییر وزیر قبلی نفت عربستان به دلیل اتخاذ سیاست فریز نفتی انجام شد، اظهار داشت: اکنون عربستان متوجه شده است که طی دوره ۵۰ سال آینده ذخایر نفتی به دردمان نمی خورد و نمی توانند از این مسیر درآمدزایی کسب کنند لذا سیاست های کلان استراتژیک را در سطح منطقه دنبال کرده و در موقعیت کنونی افزایش هر چه بیشتر تولید را مدنظر قرار داده اند.

جعفری با بیان اینکه افزایش تولید عربستان تابع رشد اقتصادی کشورهای در حال توسعه است و همچنین تولید کشورهای که منابع شان رو به اتمام است، افزود: در حال حاضر باید ببینیم اتفاقات اقتصادی در دنیا به چه سمتی پیش می رود، خیلی از کشورهایی که الان تولید کننده نفت هستند طی دوره ۱۰ ساله تولید کننده نخواهند بود و عمر ذخایر نفتی شان تمام می شود اما آنچه مسلم است سعودی ها به دنبال

وی درباره افزایش قیمت نفت در هفته های اخیر اظهار داشت: افزایش قیمت نفت در چند وقت اخیر به تغییر فصل، کاهش تولید نفت در نیجریه و آمریکا و همچنین خروج شیل آمریکاز میدان رقابت بر می گردد در کنار آن طی هفته های اخیر تقاضایز روند صعودی به خود گرفت.

جعفری در ادامه به استراتژی نفتی عربستان در پی ارائه پیشنهاد سهمیه بندی برای تک تک اعضا پرداخت و تصریح کرد: عربستان اخیرا وزیر نفت خود را عوض کرد چون استراتژی این کشور این است که بتواند هر گونه که خواست بازار نفت را دستکاری و مدیریت کند اما افزایش تولید در آمریکا و حضور دوباره ایران در بازار نفت عربستان را تحت الشعاع قرار داد و شرایط به گونه ای شد که تصور بر این بود که نیازی به نفت خاورمیانه وجود ندارد، لذا عربستان تلاش می کند که از این قضیه جلوگیری کند.

وی ادامه داد: در شرایط کنونی طرح فریز نفتی از سوی عربستان پیشنهادی فرمالیته است چون اساس کار عربستان فریز کردن و یا پایین نگه داشتن سقف تولید نیست بلکه این کشور به دنبال این است که حتی سهام شرکت آرامکو را بفروشد و از محل درآمد آن در میادین نفتی سرمایه گذاری کند و افزایش تولید را تا سقف ۱۶ تا ۱۷ میلیون بشکه در روز برساند چرا که با این کار می تواند بازار نفت را مدیریت کند.

این تحلیلگر بازار نفت با بیان اینکه مدیریت بازار نفت برای عربستان مهم تر و استراتژیک تر از افزایش قیمت نفت است، خاطرنشان کرد: مدیریت بازار نفت از آن جهت برای سعودی ها مهم است که از قبل آن منافع سیاسی و امنیتی خواهند داشت و این مسئله از قیمت نفت نیز برایشان مهم تر است در صورتی که برای ما با توجه به اتکای مالی به نفت رویکرد اقتصادی از درجه اهمیت بالاتری برخوردار است.

وی گفت: عربستان با ۲۰ میلیون نفر جمعیت درآمدی که از نفت حاصل می کند بسیار بیشتر از آن چیزی است که نیاز دارد به طوری که ۶۰۰ تا ۷۰۰ میلیارد دلار در بانک های خارجی ذخیره کرده است لذا طبیعی است که افزایش تولید برای این کشور استراتژی بلندمدت است و رویکردشان این نیست که حتی تولیدشان را

سیامک ظاهری، کارشناس ارشد اقتصاد انرژی

راهبردهای توسعه صادرات محصولات پتروشیمی

این فرصت‌های طلایی کمال بهره را برد. زمانی که ژاپن توسعه صنعت پتروشیمی را در دهه ۵۰ میلادی به عنوان یک اولویت آغاز نمود مسئله حیاتی برای این کشور تامین خوراک نبود، بلکه انتقال تکنولوژی و نهادینه نمودن آن در سرلوحه برنامه‌ها قرار گرفت. این کشور که فاقد منابع نفتی است با به کارگیری متخصصان ورزیده و تشکیل آزمایشگاه‌ها در واقع اساس یک پژوهش بنیادی-کاربردی را پایه‌ریزی نمود.

چنانکه یک تکنولوژی خاصی را خریداری نمود و به خوبی توانست مبانی علمی آن را مورد کنکاش قرار داده و حتی تغییراتی در آن صورت دهد. به این ترتیب تکنولوژی واردات را مبنای یک تحول علمی-کاربردی در آزمایشگاه‌های خود قرار داد. در ایران می‌بایست ارتباط بین دانشگاه و صنعت پتروشیمی را تقویت نمود و به متخصصین داخلی این امکان را داد که برای مثال، بتوانند در

نداریم. تولید پلیمرهای مهندسی یا پلاستیک‌های مهندسی از این منظر بر تولید پلیمرهای چند منظوره ارجحیت دارد. پلیمرهای چند منظوره اصولاً از تنای بالایی برخوردارند ولی ارزش افزوده آنها در سطوح پایین قرار دارد. در حالی که محصولات از نوع مهندسی که «کوچک مولکول» اطلاق می‌گردند برعکس پلیمرها از تنای پایین و ارزش افزوده بالایی برخوردار می‌باشند. چنانچه تولیدات فعلی هم چنان ادامه یابد مسلماً در آینده نخواهیم توانست پویایی لازم را در راستای ایجاد هماهنگی با بازارهای جهانی داشته باشیم و علاوه بر آن همچنان واردکننده محصولات پر ارزش تر که بر مبنای همین صادرات فعلی تولید می‌گردند، خواهیم ماند. نکته دیگر در این خصوص موضوع تنوع تولیدات است. بازارها همچنان در حال توسعه و دگرگونی می‌باشند. هر روز محصولات جدیدتر و پیچیده‌تری عرضه می‌شود. می‌بایست مسیر حرکت به گونه باشد که از

برپایی صنعت پتروشیمی و توسعه آن در سال‌های اخیر و صرف هزینه‌های سنگین در قبال سرمایه گذاری در این صنعت در پی این تصور صورت گرفته است که وجود منابع ارزان، امکان رشد پر مزیتی را به کشور ارمغان خواهد آورد. این امر زمانی تحقق می‌پذیرد که سایر جوانب امر به خوبی مورد نقد و بررسی قرار گیرد و شرایط مناسبی جهت رشد صنعت در یک بستر رقابت منطقه‌ای و جهانی فراهم شود. در حال حاضر ما تولیدکننده محصولات متعارف پتروشیمی از قبیل پروپان، بنزن، بوتان، متانول، اتیلن، تولوئن، قیر، نفت، گوگرد و چند مورد دیگر هستیم.

این محصولات در راستای صادرات ارزش افزوده چندانی برای کشور ایجاد نمی‌کند. به دلیل فشرده‌گی رقابت در بازارهای جهانی، قیمت این قبیل فرآورده‌ها نسبتاً پایین است. بنابراین چاره‌ای جز تولید و صادرات محصولات با ارزش افزوده بالاتری

حیدر ذوالفقاری، رئیس انجمن پارافین

ایران توانمند در بهره‌وری صنعت پتروشیمی

فنی، مواد اولیه را تبدیل به محصول کنیم. ما در صنعت پتروشیمی اکنون صاحب مالکیت فکری نیستیم. مشکلی که در دیگر حوزه‌ها نیز به چشم می‌خورد. از این رو ضروری است افزون بر آن که تولیدکننده دانش فنی باشیم، برای حفظ آن، مطابق سازوکارهای بین‌المللی با ثبت مالکیت فکری از آن حفاظت کنیم. در غیر این صورت هر کسی می‌تواند محصول ما را به نام خود تولید و ثبت کند.

این در حالی است که ایران در فناوری ماهواره، انرژی هسته‌ای و نانو توانسته است دانش فنی این فناوری‌ها را ثبت کند، بنابراین راه دشواری برای کشور در دیگر صنایع در ثبت مالکیت فکری وجود ندارد.

هم‌اکنون با طرح موضوع اقتصاد مقاومتی از طرف مقام معظم رهبری و سیاستگذاری بومی سازی فناوری در کشور و ایجاد توانمندی بالقوه تبدیل مواد اولیه به محصول ما قادر خواهیم بود به اهداف موردنظر دست یابیم.

محمود ترابی، دانشیار دانشکده مهندسی شیمی دانشگاه تهران بهره‌وری زمانی معنا پیدا می‌کند که از صفر تا صد مراحل ساخت، از تولید تا تبدیل مواد اولیه و روش کاری خودمان در آن ثبت شده باشد. زمانی می‌توان درباره بهره‌وری صحبت کنیم که ورودی‌ها و خروجی‌های سیستم مورد بحث دارای توازن، تعادل و منطق درستی باشد.

اکنون در صنعت پتروشیمی با وجود برخورداری از دانش فنی، دانشگاهی، فرآیندهای تخصصی و قابلیت‌های مناسب نه تنها دانش فنی در این حوزه بومی نشده بلکه این دانش فنی با صرف هزینه‌های زیادی از خارج خریداری می‌شود. در حالی که مواد اولیه مورد استفاده در صنایع را در اختیار داریم، اما هنوز دانش فنی آن را نداریم. پیش‌نیاز رسیدن به بهره‌وری آن است که ورودی و خروجی در صنعت با هم همخوانی داشته باشد و افزون بر دانش تولید آن بتوانیم مواد اولیه را فرآوری کنیم و با بومی سازی دانش

زمینه تغییر جرم مولکولی PVC و تبدیل آن به سایر فرآورده‌ها اقدامی صورت دهند. در کشور هند قانونی وجود دارد که مطابق آن، واردکننده تکنولوژی خاصی باید بتواند طی برنامه زمان‌بندی شده (۵ تا ۱۰ سال) ساختار علمی طرح را با مقتضیات تحقیقات داخلی عجین نماید. در غیر این صورت مالیات سنگینی را می‌بایست پرداخت کند. پس باید نسبت به تشکیل واحدهای R&D در راستای یک برنامه زمانی بلند مدت اقدام جدی صورت گیرد.

بخش بازرگانی مسئولیت توزیع محصولات تولیدی را برعهده دارد. بنابراین از یک طرف با بخش‌های تولیدی و از طرف دیگر با خریداران در ارتباط تنگاتنگ قرار می‌گیرد. صنعت پتروشیمی به منظور ارائه خدمات و حضور محصولات در بازارهای داخلی و خارجی، شرکت بازرگانی پتروشیمی را در سال ۱۳۶۹ تأسیس نمود. این شرکت فعالیت بازاریابی و فروش محصولات پتروشیمی، ترخیص، انبارداری، حمل و نقل، بیمه محصولات شرکت ملی صنایع پتروشیمی و شرکت‌های وابسته و نیز صنایع پایین دستی پتروشیمی را برعهده دارد. بازاریابی محصولات در خارج یک فرایند ساده نیست این موضوع به بسیاری از عوامل سیاسی، اقتصادی و بازرگانی بستگی دارد. با توجه به عملکرد بخش تجارت خارجی کشور در سال‌های گذشته چنین به نظر می‌رسد که صادرات در چارچوب موافقت‌نامه‌های دوجانبه تجاری موفق‌تر عمل می‌نماید. جهت نفوذ به هر بازاری این نیاز وجود دارد که اطلاعات دقیقی از شرایط بازار به لحاظ درجه رقابت پذیری، قیمت‌ها، رقبا، استانداردها، الگوی مصرف و سایر عوامل دیگر کسب گردد. همه این عوامل نیازمند حمایت‌های همه‌جانبه دولت می‌باشد. به نظر نمی‌رسد شرکت بازرگانی پتروشیمی همه این اقدامات را بدون هماهنگی با سیاست‌های کلان کشور به انجام برساند.

خوراک مورد نیاز جهت تولید محصولات پتروشیمی می‌بایست با قیمت‌های بازارهای جهانی به واحدها عرضه گردد و در این خصوص هیچ یارانه‌ای تعلق نگیرد در این صورت مزیت‌های نسبی در صادرات پتانچه وجود داشته باشد واقعی بوده و می‌تواند به عنوان یک شاخص در روند هدایت صادرات مورد استفاده قرار گیرد. بهره‌گیری از تجارت الکترونیکی و اطلاع‌رسانی از طریق شبکه‌های اینترنتی مسلماً در هم‌آوردی با رقبا تأثیر بسزایی دارد. امروزه در بازارهای جهانی روش‌های الکترونیکی حاکم است به طوری که فرصت‌ها در چند ثانیه توسط رقبا کهنه کار و مجرب در چنگ گرفته می‌شود. اگر بگوییم یکی از دلایل عدم موفقیت کشور در توسعه غیرنفتی عدم استفاده از روش‌ها و ابزارهای نوین در بازاریابی است مبالغه نکرده‌ایم.

افزایش درجه رقابت پذیری محصولات، به کارگیری استانداردهای لازم در زمینه بسته‌بندی، در دسترس قرار دادن آسان محصول، تحویل به موقع، به کارگیری روش‌های معقول و اصولی در کشف مصرف‌کنندگان جدید و نحوه برخورد صحیح با مشتریان از جمله راهبردهای صادراتی محصولات پتروشیمی به شمار می‌روند.

هدایت به بازارهای منطقه‌ای با شادکامی تولید کنندگان همراه خواهد شد

صنایع پایین دستی؛ پیش‌قراول صادراتی پتروشیمی‌ها

با توجه به تولید انبوه مواد اولیه محصولات پایین دستی در صنعت پتروشیمی، می‌توان این صنایع را در کنار سودآوری و نرخ بالای اشتغال آن، یکی از سودآورترین صنایع داخلی به شمار آورد. بازارهای منطقه‌ای جذاب، امکان صادرات محدود و شرایط خاص فرهنگی، اقتصادی و سیاسی مواردی است که به جذابیت این صنعت صادرات محور کمک کرده است.

با کاهش تقاضای مواد اولیه چیزی نزدیک به ۲۰ درصد کاهش می‌یابد. این شرایط یعنی محدود شدن بازار مصرف صنایع بزرگ پتروشیمی در کشور باعث خواهد شد که حجم تولید پلیمرها نیز کاهش یابد که در کل به زیان این صنعت و مخصوصاً زنجیره ارزش کل، تمام خواهد شد.

نکته دیگر قیمت و در دسترس بودن مواد اولیه است. در دولت گذشته در یک بازه زمانی صادرات بسیاری از مواد اولیه پلیمری از کشور ممنوع اعلام شد تا جایی که قیمت‌ها در بازار آزاد و بورس کالا کاهش یافته و حجم عرضه‌ها به شدت رشد داشت. این وضعیت را باید بهار صنایع پایین دستی قلمداد کرد تا جایی که در کنار

پوشش می‌دهد که اختلاف محسوسی را نشان داده هر چند تجمیع آمارهای مربوط به ارائه پروانه تأسیس به بیش از ۲۲ میلیون تن نیز بالغ شده است. با نگاهی تحلیلی باید گفت که تقاضای واقعی مواد اولیه پلیمری تنها در صنعت پلاستیک و صنایع کوچک پایین دستی به استثناء صنایع شیمیایی چیزی نزدیک به ۴ میلیون تن در سال است که نشان دهنده وجود چیزی نزدیک به ۳ میلیون تن ظرفیت خالی در این صنعت می‌باشد که نقطه ضعف بسیار بزرگی برای اقتصاد کشور به شمار می‌آید. از سوی دیگر همین تقاضای ۴ میلیون تنی در سال نیز هر روز کاهش یافته تا جایی که به احتمال قوی حجم تولید در سال جاری در صنایع پایین دستی

صنایع پایین دستی محصولات پتروشیمی در کشور ایران را باید یکی از صنایع بسیار مهم تلقی کرد زیرا از یک سو به زنجیره ارزش در صنایع بزرگ بالادستی پتروشیمی‌ها کمک کرده و از سوی دیگر اشتغالی بزرگی را در اقصی نقاط کشور به همراه دارد. با توجه به حجم تولید بالای صنعت پتروشیمی مخصوصاً پلیمرها، صنایع پایین دستی در کشورمان به سرعت رشد کرده تا جایی که ظرفیت نصب شده آن بسیار بیشتر از عرضه مواد اولیه است. در خصوص ظرفیت‌های نصب شده در صنایع پایین دستی پتروشیمی در کشورمان آمارهای مختلف و حتی متناقضی ارائه می‌شود که از ۷ میلیون تن تا ۱۲ میلیون تن در سال را

بازار عراق:

به جرأت می‌توان گفت که بازار عراق بزرگ‌ترین و مهم‌ترین بازار صادراتی کشور برای محصولات پلاستیکی و سایر محصولات صنایع پایین دستی پتروشیمی است. هم‌مرز بودن، قرابت‌های فرهنگی، سیاسی، امنیتی و جغرافیایی، هم‌زبانی با بخش بزرگی از اقوام در کشورمان، درآمدهای بادآورده نفتی، تخریب‌های تروریستی و نیاز به بازسازی و بسیاری از موارد دیگر را می‌توان از دلایل جذابیت بازار عراق برای تجار کشورمان دانست. این در حالی است که با توجه به عدم تمرکز دولت مرکزی بر تمامی گمرکات و مبادی ورودی همچنین مشکلات حمل و نقل، مشکلات انتقال پول، وجود رقبای بسیار قدرتمند همچون ترکیه، عربستان، اردن، حتی سوریه و مصر که جدیداً به این رقابت‌ها اضافه شده‌اند، بازار عراق را فضایی برای زورآزمایی کشورهای مختلف ترسیم کرده است. برای بررسی بازار عراق باید به دقت ویژگی‌های تجاری این کشور را بشناسیم. هم‌اکنون عراق که خود از دو منطقه خودمختار و دقیق‌تر فدرال تشکیل شده شرایط سه‌گانه‌ای دارد. بخش شمالی و منطقه کردنشین و سنی‌مذهب کردستان عراق با محوریت سلیمانیه و یاربیل، منطقه مرکزی که وسعت کمی داشته و به دلیل اکثریت سنی‌مذهب، بیشترین نفوذ داعش در این منطقه است آن‌هم در مناطقی همچون موصل، تکریت و حتی منطقه صلاح‌الدین و استان الانبار، سومین بخش نیز بخش جنوبی و عمدتاً شیعه‌نشین که به صورت کلی در جنوب بغداد واقع است. مناطقی پرجمعیت، دارای کشاورزی و ذخایر نفتی عظیم که بخش بزرگی از جمعیت این کشور را به خود اختصاص داده است. این حوزه جمعیتی اغلب امن بوده

قیمت دلار جذاب، حجم تولید آن به رکوردی تاریخی رسید. فتح بازار عراق در رقابت با تجار ترکیه‌ای، حضور مقتدرانه در بازار افغانستان، ترکمنستان، تاجیکستان و حتی آذربایجان و ارمنستان از دستاوردهای این دوره بود. به جرأت باید به این نکته اذعان داشت که بهترین دوران تاریخی صنعت پلاستیک در روزهای پایانی دولت گذشته رقم خورد که هم به کمک قیمت دلار، بازار داخلی از رقبای خارجی خالی شد و هم حجم تولید و البته حجم صادرات رشد روزافزونی داشت. از آن زمان به بعد وضعیت هر روز در این صنعت وخیم‌تر از روز قبل بوده است اما باز هم این همه ماجرا نبوده است. در تیرماه سال گذشته مصوبه‌ای در بدنه حاکمیتی تصویب شد که قیمت محصولات پتروشیمی در بورس کالا را از دلار مبادله‌ای به دلار آزاد تغییر داد. این رخداد هر چند به بهبود شکننده حجم عرضه‌ها در بورس و بازار منتهی شد ولی در نهایت باعث کاهش ۱۵ درصدی حجم معامله پلیمرها در بورس کالا گردید که قطعاً داده مثبتی به شمار نمی‌آید. به عبارت ساده‌تر کاهش قیمت دلار در این دوران در کنار افزایش قیمت مواد اولیه و همچنین کاهش نسبی حجم عرضه‌ها، شرایطی را ایجاد کرده و البته حمایت خاصی را از این صنعت مهم شاهد نیستیم. با توجه به این وضعیت، روزهای اخیر را باید سخت‌ترین دوران صنایع پایین دستی قلمداد کنیم که در صورت ادامه این روند، احتمالاً صنایع بالادستی نیز از مضرات آن بی‌نصیب نخواهند بود هر چند که هم‌اکنون نیز کاهش حجم تولید در صنایع بزرگ بالادستی حس شده و حجم صادرات آن‌ها نیز به نسبت قیمت‌های پایین جهانی تضعیف شده است.

و به جز چند حمله تروریستی، به ندرت دچار ناامنی‌هایی فراگیر بوده است. مناطقی همچون کاظمین، نجف، کربلا و نهایتاً بندر بصره، هم‌اکنون تلاش اغلب تجار ایرانی به دلایل مختلف برای حضور در منطقه کردستان عراق تعلق دارد که رویکرد چندان جذابی نیست زیرا به رغم بازار جذاب این حوزه، رقبای قدرتمندی نیز در این منطقه حضور دارند تا جایی که می‌توان به صراحت عنوان داشت که رقابت نفس‌گیر تجاری در شمال عراق، فضای چندان‌نی برای حضور تجار جدید ایرانی برای حضور در این حوزه اقتصادی باقی نگذاشته است. با توجه به این شرایط در کنار امنیت مناطق شیعه‌نشین جنوبی، هنوز این حوزه اقتصادی از جذابیت نسبی برخوردار بوده بنابراین باید بیش از پیش نسبت به آن برنامه‌ریزی کرد. نکته دیگر در خصوص بازار عراق را باید عدم وجود قراردادهای ترجیحی تجاری بین ایران و عراق دانست زیرا هم‌اکنون ترکیه با عراق قرارداد تجارت ترجیحی و حذف تعرفه را به امضای رسانده یعنی کالاهای ترکیه‌ای بدون تعرفه وارد عراق خواهند شد ولی کالاهای ایرانی با تعرفه‌ای نزدیک به ۱۵ درصد به عراق وارد می‌شود. این مطلب را باید جدی گرفت زیرا می‌تواند دورنمای بازار عراق را با ابهام رو به رو سازد. در خصوص کالاهای پرمخاطب در این حوزه باید گفت که با توجه به افزایش آرام سطح رفاه در این مناطق، سبب مصرف‌انوار در حال تغییر است بنابراین می‌توان به افزایش تقاضای این منطقه مهم امیدوار بود. انواع محصولات پلاستیکی، گریدهای نایلونی، لوله و اتصالات، ظروف و صنایع بسته‌بندی و بسیاری دیگر از ملزومات پلاستیکی مواردی است که در بازار عراق قابل رقابت است.

علیرضا جلالی فراهانی، کارشناس ارشد مسائل بانک و بیمه

بانکداری ایران برجام و نظام بین الملل

نخواهد بود و لذا شایسته نیست این وضعیت را به عدم کفایت برجام منتسب کنیم. نظام بانکی کشورمان با مقوله تحریم بیگانه نیست چراکه از ابتدای پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی، دول بیگانه به بهانه‌های گوناگون از این اهرم برای اعمال فشار بر نظام حاکم بر کشور استفاده نموده‌اند که به صورت کلی می‌توان به تحریم‌های دوره گروگانگیری (۱۹۷۹-۱۹۸۱)، تحریم‌های دوره

درخصوص مراودات بانکی و فقدان دید همه جانبه در این سند را در پی داشته است. اظهار نظر درخصوص کفایت و جامعیت سند ارزشمند برجام در صلاحیت نگارنده نمی‌باشد لیکن هدف نوشتار حاضر تبیین این نکته است که با فرض عدم وجود هرگونه مانع تحریمی و جامعیت سند برجام، نظام بانکی کشورمان به دلایل تخصصی درون صنعتی، در کوتاه مدت قادر به برقراری ارتباطاتی در سطح گسترده با نظام بانکی بین المللی

حصول توافق تاریخی هسته‌ای بین ایران و گروه ۵+۱ و تنظیم سند برجام، مجموعه‌ای انتظارات مثبت را در عرصه‌های گوناگون سیاسی، اقتصادی و اجتماعی در محافل داخلی و خارجی ایجاد کرد. با ورود به مرحله اجرایی شدن برجام، عدم تحقق برخی انتظارات درخصوص برقراری و گسترش تعاملات بانکی میان بانک‌های کشورمان و طرف‌های بین المللی، برخی انتقادات تند درخصوص عدم جامعیت برجام

رعایت دقیق الزامات حاکمیت شرکتی، شدند. البته الزامات مبارزه با پول شویی و نیز قوانین بازل، چالش‌های جدی را پیش روی تمامی بازیگران صنعت بانکی در سراسر جهان قرار داد لیکن باتوجه به اینکه این قوانین به صورت تکاملی و تدریجی به نظام بانکی معرفی شدند، بانک‌ها فرصت داشتند تا به تدریج خود را با این الزامات سازگار سازند به گونه‌ای که در حال حاضر، قوانین بازل ۲ در بانکهای برتر جهان جاری بوده و این بانکها در حال آماده کردن خود برای تحقق الزامات بازل ۳ هستند. این در حالی است که برخی از بانکهای کشورمان، هنوز در رعایت واقعی الزامات بازل ۱ هم با چالش‌های مواجه هستند چراکه به دلیل محدودیت‌های ناشی از تحریم‌ها، از این الزامات به دور ماند و هر چند که از آنها مطلع بود اما اضطرابی برای سازگاری با آنها که امری پیچیده و مستلزم ایجاد زیرساختهای گسترده‌ای بود، در خود احساس نمی‌کرد. به بیانی دیگر، ایزوله شدن نظام بانکی باعث شد که بانکهای کشور و حتی بانک مرکزی، صرافت لازم برای پرداختن به این الزامات را نداشته باشد. لذا بدیهی است که حال که رعایت استانداردهای بازل ۲ و یا قوانین مبارزه با پول شویی عملاً به عنوان پیش شرط (حرفه‌ای) آغاز یا از سرگیری رابطه کاری حرفه‌ای از سوی برخی از بانکهای معتبر خارجی، مطرح می‌شود، بانکهای داخلی در عمل نتوانند این روابط را ایجاد و یا احیا نمایند.

علاوه بر این موارد یکی دیگر از الزامات جدی برقراری معاملات بانکی، بر خورداری از رتبه اعتباری قابل قبول است و بانکهای کشورمان به خاطر محدودیت‌های تحریمی در سنوات گذشته، مورد ارزیابی شرکت‌های معتبر رتبه بندی اعتباری قرار نگرفته‌اند و عمدتاً هم با شاخص و استانداردهای مورد نظر آنان فاصله معنی‌داری دارند که این امر نیز خود مانعی بسیار جدی در برقراری رابطه بانکی محسوب می‌شود.

به بیانی دیگر به نظر می‌رسد آنچه باعث شده بود که بانک‌های کشور در طول دهه‌های ۷۰ و ۸۰ شمسی بتوانند مستمراً نسبت به احیاء روابط خود اقدام کنند آن بوده که در طول این سالها، چارچوب ضوابط بین‌المللی یا به عبارتی دقیقتر، محیط حقوقی، تغییرات چندانی را تجربه نکرده بود. اما آنچه باعث عدم تحقق انتظارات اجرایی شدن برجام در حوزه بانکی شده است، بیش از آنکه ناشی از محدودیت‌های سند برجام باشد، ریشه در ساختار و وضعیت صنعت بانکی کشور داشته باشد. صنعت بانکی کشورمان بواسطه دور ماندن از تغییرات محیط قانونی که در ده سال گذشته اتفاق افتاده، توانایی لازم را برای پاسخگویی به انتظارات متفاوت و قانونی طرف‌های خارجی ندارد چرا که فرصت سازگاری تدریجی که در اختیار بانکهای سایر کشورهای جهان بوده را در اختیار نداشته است و اکنون نمی‌تواند به یکباره مسیری که آنها در طی نزدیک به یک دهه طی نموده‌اند را طی نماید.

لذا به نظر می‌رسد بهتر است به جای سخن گفتن از کاستی‌های احتمالی سند برجام تلاش نمائیم تا با صبوری بیشتر و تعدیل انتظارات کوتاه‌مدت، نظام بانکی کشور را در تحقق الزامات بین‌المللی یاری نمائیم. در این میان علاوه بر مدیران عالی نظام بانکی، نقش مراجع قانون گذاری و نیز سهامداران عمده بانک‌ها، غیر قابل انکار است.

جنگ تحمیلی (۱۹۸۱-۱۹۸۸)، تحریم‌های دوران بازسازی (۱۹۸۹-۱۹۹۲) و تحریم‌های دوره کلینتون موسوم به مهار دوجانبه (۱۹۹۳-۲۰۰۱) اشاره نمود. نکته حائز اهمیت در این خصوص آن است که در طول دهه‌های ۶۰، ۷۰ و ۸۰ شمسی (یعنی دوران تحریم‌های چهارگانه فوق)، نظام بانکی کشور اولاً همواره ارتباط کارگزاری خود را ولو در سطح حداقلی با نظام بانکی بین‌الملل حفظ نموده بود (البته شایان ذکر است که روابط کارگزاری میان بانک‌ها را نیز می‌توان بر روی یک طیف مورد بررسی قرار داد که در یک سوی آن روابط بسیار ساده‌ای قرار دارد که برای بانک کارگزار، حداقل تعهد و ریسک را به همراه دارد و این روابط می‌تواند به سطوح بالاتری از پیچیدگی نیز برسد که مستلزم اعتماد متقابل بوده و تعهدات دوجانبه سنگینی برای طرفین به همراه دارد) و ثانیاً در مواردی هم که بنا به اقتضاء یک تحریم بخواهد، رابطه‌اش را موقتاً با طرف خارجی قطع می‌نموده، با رفع شدن یا کم‌رنگ شدن آن تحریم، قادر بوده روابط را در سطح پیشین به سرعت احیا نماید. حال سوال این است که چرا این بار و با رفع تحریم‌ها، نظام بانکی قادر به بازگشت به وضعیت پیشین نیست؟ پاسخ به این سوال در یک عبارت، "تغییر محیط قانونی" برای تبیین این پاسخ لازم است به دو تحول کلانی که در دهه گذشته میلادی در سطح بین‌المللی رخ داده و موجب تغییر محیط قانونی صنعت شده است، بپردازیم:

الف. تهدیدات تروریستی. مساله تروریسم، مقوله‌ای جدید و زاده دهه اخیر نیست کما اینکه کشورمان در طول سه دهه گذشته، از قربانیان تروریسم بوده است اما قدرت گرفتن گروه‌های تروریستی و به تبع آن توسعه فعالیت‌های آنان به ممالک اروپایی، این مقوله را به صورت یک دغدغه و تهدید بین‌المللی مطرح ساخته است.

ب. ظهور بحران مالی در اروپا و ایالات متحده. بحران مالی در اروپا و ایالات متحده که تاثیر عمیق و مهلکی را بر نظام اقتصادی وارد کرد، متفکرین و سیاستگذاران را به تفکر در خصوص علل و چاره‌اندیشی در ارتباط با حصول اطمینان از عدم تکرار آن وادار کرد.

این دو ابرخدا، تاثیرات شگرفی را بر شئون گوناگون نظام‌های بین‌المللی گذاشت که تبیین آنها از حوصله نوشتار حاضر خارج است از اینرو کانون بحث ما، تاثیرات این وقایع بر نظام بانکی خواهد بود.

درک وابستگی تحرکات تروریستی به منابع مالی، سیاستگذاران را بر آن داشت تا از این اهرم برای مبارزه با فعالیت‌های تروریستی استفاده کنند که این امر، خود را در اهمیت یافتن روزافزون نهاد قانونگذار گروه ویژه اقدامات مالی (FATF) و تصویب، اجر و نظارت سختگیرانه بر اعمال قوانین مبارزه با پولشویی، نشان داده است. این الزامات، اثرات خود را بر فعالیت‌های بسیار راهوار و متعارفی که در گذشته به سادگی و بدون هیچ چالشی صورت می‌گرفته، نشان داده است به گونه‌ای که عملیاتی نظیر سوئیفت، در شرایط جدید با محدودیت‌هایی مواجه شده است.

از سوی دیگر بروز بحران مالی موجب گردید نهادهای قانون-گزار صنعت و در راس آنها کمیته بازل، نسبت به ارائه ویرایش‌های جدیدی از قوانین موسوم به قوانین بازل اقدام نماید که بر اساس آنها، بانک‌ها مکلف به رعایت نسبت‌ها و استانداردهای سختگیرانه خاصی نظیر نسبت کفایت سرمایه، شفافیت مالی و ... و نیز

درک وابستگی تحرکات تروریستی به منابع مالی، سیاستگذاران را بر آن داشت تا از این اهرم برای مبارزه با فعالیت‌های تروریستی استفاده کنند که این امر، خود را در اهمیت یافتن روزافزون نهاد قانونگذار گروه ویژه اقدامات مالی (FATF) و تصویب، اجر و نظارت سختگیرانه بر اعمال قوانین مبارزه با پولشویی، نشان داده است

پنج دلیل عرضه مازاد و قیمت پایین ال.ان.جی:

عصر مگا پروژه‌های ال.ان.جی به پایان رسیده است؟

۵/۲ درجه سانتیگراد به مایع تبدیل کرد. این روش از لحاظ اقتصادی مقرون به صرفه است، ولی از طرف دیگر حمل آن تحت فشار زیاد احتیاج به مخازن بسیار سنگین با جداره ضخیم دارد که از نظر ایمنی توصیه نمی شود. در نتیجه در فرایند تولید گاز طبیعی مایع، فشار آن را به اندکی بیش از یک اتمسفر کاهش می دهند تا حمل آن آسان باشد.

مشکلات صنعت ال.ان.جی در ایران

اگرچه فازهای ۱۱، ۱۲ و ۱۳ طرح توسعه میدان پارس جنوبی با هدف تولید سالانه دست کم ۲۷ تا ۳۵ میلیون تن ال.ان.جی در حال پیگیری است تا با ۶ خط تولید با ظرفیت تولید و صادرات ۴/۵ میلیون تن در سال فراهم شود ولی برای محقق شدن این آرزو باید زمینه های آن را فراهم کرد. برای رفع این معضل، در آخرین جلسه شورای اقتصاد دولت خاتمی، اعطای تسهیلات ۱۹۳ میلیون دلاری به منظور ساخت کشتی های ویژه حمل ال.ان.جی به شرکت صدرا تصویب شد که بر اساس پیش بینی های به عمل آمده، قرار است ایران در چهار سال آینده ۲۸ فروند کشتی ویژه حمل گاز مایع ال.ان.جی داشته باشد. «سامسونگ»، «هیوندا» و «دوو» که از بهترین شرکت های سازنده این کشتی ها محسوب می شوند آمادگی خود را برای پذیرش سفارش های ایران مطرح کرده اند. این در حالی است که جهان در حال پیشروی روزافزونی در زمینه تاسیسات مربوط به حمل و انتقال ال.ان.جی است. به طوری که تعداد کشتی های مخصوص حمل ال.ان.جی در دنیا حدود ۱۷۰ فروند است و در مقایسه با قطر که در موقعیت کنونی سفارش ساخت ۷۰ فروند کشتی حمل ال.ان.جی را در دست اجرا دارد و قصد دارد تعداد آنها را تا سال ۹۰ فروند برساند ایران در زمینه تکنولوژی نیاز مبرمی به شرکت های خارجی دارد.

در پروژه های متعدد در استرالیا، کانادا، ایالات متحده و دیگر کشورها، کاملاً نشان دهنده این دیدگاه است که پیش از آنکه واحدهای در حال ساخت ال.ان.جی به اتمام برسد هیچ واحد جدیدی شروع به کار نخواهد کرد. این دیدگاه را سائول کاوونیک تحلیل گر ارشد موسسه وودمکنزی نیز در کنفرانس انجمن اکتشاف و تولید نفت استرالیا در هفته گذشته ابراز داشت. بنابراین حداقل در شرایط فعلی می توان گفت عصر مگا پروژه های ال.ان.جی به پایان رسیده است. نامگذاری قرن جدید به عنوان «قرن گاز» بدون شک حاکی از این حقیقت است که گاز طبیعی مهمترین منبع تامین انرژی این قرن است. توسعه سریع صنعت گاز تاثیر پذیر از تکنولوژی های مهمی بوده است که از اواسط قرن بیستم مطرح شده اند. انتقال گاز طبیعی به واسطه ماهیت گازی آن عموماً با دشواری مواجه است و حتی استفاده از خطوط لوله در فواصل طولانی با مشکلات زیادی روبه رو می شود. با توجه به توانایی های موجود تکنولوژی برای انتقال گاز به فواصل دوردست روش ال.ان.جی (گاز طبیعی مایع شده) به عنوان یک روش اقتصادی و قابل اطمینان توانسته دشواری حمل گاز را تا مقدار زیادی مرتفع سازد.

گاز طبیعی مایع شده

ال.ان.جی مایعی بی رنگ، بی بو و غیرسمی است و نسبت به فلزات یا سایر مواد حالت خورندگی ندارد و حجم آن یک ششصدم حجم گاز طبیعی می باشد. گاز طبیعی در فشار اتمسفر در دمای ۱۶۱ درجه سانتیگراد به حالت مایع تبدیل می شود. ال.ان.جی شامل بیش از ۹۵ درصد متان و درصد کمی اتان و پروپان و سایر هیدروکربورهای سنگین تر است. برای مایع کردن گاز متان می توان آن را تحت فشار ۴۵ اتمسفر و دمای

به دلیل عرضه بیش از حد و قیمت های پایین ال.ان.جی، ساخت و ساز بسیاری از پروژه های بزرگ ال.ان.جی در سطح جهان لغو شده یا به تعویق افتاده است. بیش ترین موارد متوقف شده در سطح جهان متعلق به پروژه های ال.ان.جی استرالیا است. به دلیل عرضه بیش از حد و قیمت های پایین ال.ان.جی، ساخت و ساز بسیاری از پروژه های بزرگ ال.ان.جی در سطح جهان به تعویق افتاده است. به عنوان مثال شرکت Woodside Petroleum به عنوان بزرگ ترین شرکت ال.ان.جی استرالیا برنامه خود برای ساخت پروژه ال.ان.جی Browse در غرب استرالیا را در ماه گذشته میلادی به حالت تعلیق در آورد. استدلال این شرکت برای تعلیق این پروژه که هزینه اجرای آن بالغ بر ۳۰ میلیارد دلار تخمین زده می شود، مازاد عرضه و قیمت پایین ال.ان.جی عنوان شده است. هزینه متوسط سر به سر برای پروژه های اخیر این کشور حدود ۱۲۶۰ دلار در هر میلیون بی. تی. یو است. این هزینه از قیمت فعلی بازار تک محموله و همچنین اکثر قراردادهای بلندمدت فعلی صادرات ال.ان.جی بیش تر است. اگر چه ممکن است هزینه های پایین ال.ان.جی در سال های آتی موجب تشویق شرکت ها برای سرمایه گذاری در توسعه فناوری و کاهش هزینه های ال.ان.جی شود؛ اما در حال حاضر ادامه این پروژه ها اقتصادی نیست. همچنین شرکت های نفتی شل و پتروناس نیز تصمیم گیری نهایی برای سرمایه گذاری در طرح های توسعه ال.ان.جی در سواحل غربی کانادا و کشورهای نظیر موزامبیک و تانزانیا را به تعویق انداخته اند. از طرف دیگر با وجود آنکه پیش بینی می شد صنعت ال.ان.جی امریکا از اشباع بازار تاثیر کمتری بپذیرد سرعت پیشرفت پروژه های برنامه ریزی شده این شرکت ها در امریکانیز کاهش یافته است. به نظر می رسد لغو یا تعویق سرمایه گذاری

تونینو پیسولا رئیس گروه کرواسی در سازمان مشارکت و همکاری اروپا

همکاری‌های اقتصادی بخش‌های خصوصی مانند نت‌های موزارت در موسیقی است

ما از زمان استقلال و پس از جنگ میهنی که در آن تلفات زیادی را متحمل شدیم توانسته ایم با سرعت در مسیر پیوستن به اتحادیه اروپا و ناتو حرکت کنیم. این پیشرفت‌ها خواسته ملت کروات است. کرواسی در درون اتحادیه اروپایی می‌تواند در عرصه‌های مختلف پویایی بیشتری داشته باشد.

به‌خاورمیانه اشاره کردید می‌خواهم بیشتر در خصوص استراتژی جدید روسیه و اروپا در خصوص منطقه خاورمیانه سوال کنم این مسئله را تا چه اندازه در مسئله مهاجران موثر می‌دانید؟

به باور من تحولات منطقه خاورمیانه به گونه‌ای است که روسیه قصد دارد از کارت خاورمیانه به عنوان یکی از ابزارهایش برای مقابله با اروپا و امتیازگیری از آن استفاده کند. در همین حال نباید از نظر دور داشته باشیم که کشورهای کوچک اروپایی همانند لتونی و لیتوانی از سیاست‌های تهاجمی روسیه کمی نگران هستند که این مسئله می‌تواند برای منطقه یورو کمی مشکل‌آفرین باشد.

آقای پیسولا شما می‌دانید که اتحادیه اروپایی به همراه ایالات متحده محدودیت‌های را برای تجارت با ایران چه در زمینه‌های فناوری و چه در مسائل صنعتی در نظر گرفته است. شرکت‌های صنعتی و تولیدی کروات اکنون در ایران

پیسولا در مصاحبه‌ای اختصاصی از طریق اسکایپ در دفتر حزب سوسیال دموکرات در حالی که از جلسه کاری‌اش در استانبول به زاگرب بازگشته بود به سوالاتی در خصوص اتحادیه اروپا، دیپلماسی اقتصادی کرواسی و نقش این کشور در ناتو پاسخ داده است. روابط میان تهران و زاگرب، جنگ سوریه و آنچه در افغانستان رخ می‌دهد مباحثی است که در این گفتگو مطرح شد.

آقای پیسولا از اینکه وقت خود را در اختیار من گذاشتید بسیار متشکرم. به عنوان اولین سوال می‌خواهم در مورد کرواسی و انتخابات نظرتان را بدانم آیا این انتخابات کرواسی را در مسیر تازه‌ای قرار داده است؟ زیرا شاهد سفر سیاستمداران کروات به خاورمیانه به خصوص تهران هستیم.

در پاسخ به این سوال باید به شما بگویم خیر. اما نباید از نظر دور داشته باشید که همه احزاب و نامزد‌های انتخابات ریاست جمهوری چه در دور نخست و چه در مرحله دوم در خصوص دو موضوع اصلی مورد نظر شما یعنی اتحادیه اروپا و ناتو اتفاق نظر داشتند. به همین خاطر تصور آنکه کرواسی اکنون با این انتخابات در مرحله جدیدی از تاریخ خود قرار دارد تحلیل درستی نیست. کروات‌ها در این انتخابات از بین ۷ کاندیدا از تمام گروه‌های سیاسی باید یکی را انتخاب می‌کردند.

تونینو پیسولا رئیس گروه کرواسی در سازمان مشارکت و همکاری اروپا و نماینده پارلمان کرواسی از حزب سوسیال دموکرات است. او سیاستمداری چپ‌گراست که بین سالهای ۲۰۰۳ تا ۲۰۰۴ در پست وزارت خارجه کرواسی گام‌های مؤثری را برای حضور این کشور در شمال مدیترانه در اتحادیه اروپا و ناتو برداشت. پیسولا با پایان عمر نخست‌وزیری ایوویچا راجان از پست وزارت خارجه خارج شد و از آن پس به عنوان نماینده پارلمان کرواسی فعالیت کرد و اکنون به عنوان نماینده پارلمان اروپا در امور سیاست خارجی مشغول به فعالیت است. این سیاستمدار کهنه کار کروات فارغ التحصیل رشته جامعه‌شناسی از دانشگاه زاگرب است. او بر خلاف بسیاری از اعضای حزب سوسیال دموکرات کرواسی که روزگاری در حزب کمونیست یوگسلاوی عضو بوده‌اند در ساختار یوگسلاوی فعالیت سیاسی قابل توجهی انجام نداده و بعد از استقلال کرواسی در دهه ۱۹۹۰ وارد عرصه سیاست شد. پیسولا متولد ۳۱ آگوست ۱۹۶۱ در کرواسی است فعالیت‌های گسترده‌ای را برای حضور کشورش در اتحادیه اروپا انجام داد و به اعتقاد بسیاری از صاحب‌نظران گام‌های وزارت خارجه پیسولا باعث حضور امروز کرواسی در ناتو و نتیجه بخش بودن برنامه پیوستن این کشور ۴ میلیون نفری در اتحادیه اروپایی است.

فعالیت هایی را آغاز کرده و برخی در حال فعالیت هستند. سوال بعدی من در این خصوص است که با توجه به تلاش های زاگرب برای همراهی با اروپای متحد حضور کرواتسی در ساختار های اتحادیه اروپا به عنوان یک عضو چه تاثیری بر روابط کرواتسی و ایران گذاشت و از نظر شما جایگاه ایران در دیپلماسی اقتصادی کرواتسی چیست؟

این سوال شما از آن دسته پرسش هایی است که پاسخ دادن به آن به مراتب از پرسیدنش سخت تر است. شما از کسی سوال می کنید که اکنون عضو حزب سوسیال دموکرات و نماینده پارلمان است. ما در جایگاهی نیستیم که بتوانیم در این خصوص اظهار نظر قطعی کنیم و حزب سوسیال دموکرات مثال مناسبی برای مطالعه بر روی این موضوع نیست. این موضوع به نظر من برای افرادی مثل وزیر امور خارجه و نخست وزیر کرواتسی باید بسیار جذاب باشد و آنها باید بتوانند به این دسته از سوالات پاسخ دهند. همانطور که شما انتخابات ریاست جمهوری در ژانویه گذشته را دنبال می کردید متوجه شدید که سیاست خارجی از جمله مواردی بود که اولویت چندانی در رای مردم کرواتسی نداشت. نامزد ها از سیاست خارجی در برنامه های خود صحبت نکردند و تنها به موضوعاتی از قبیل بیکاری و رشد اقتصادی مانور دادند.

به همین جهت من فکر نمی کنم دیپلماسی اقتصادی در دولت جدید کرواتسی آن هم در لحظه حساس کنونی در اولویت قرار داشته باشد. با تمام این تفسیر ها من فکر می کنم کرواتسی نمی تواند به صورت مستقل در خصوص روابط با ایران تصمیم گیری کند. زمانی که شما عضوی از یک اتحاد هستید باید با قواعد آن اتحاد بازی کنید. اکنون ما شاهد خط کشی های مشخصی در سیاست اقتصادی اتحادیه اروپایی هستیم که البته اعضا ملزم به رعایت آن نیستند. شما در اتحادیه اروپایی می توانید راه خودتان را بروید. این مانند نت های موتزارت در موسیقی است. نوازنده های مختلف با شکل های متنوعی این قطعات را اجرا کرده اند. کرواتسی نمی تواند سیاست خارجی اتحادیه اروپایی را برای برخورد با ایران تغییر دهد اما من فکر می کنم این مسئله خیلی به آنچه در تهران برگزیده می شود مرتبط است.

در این لحظه وقتی شما در مورد دیپلماسی اقتصادی کرواتسی از من سوال می کنید باید در پاسخ بگویم این بیشتر به یک شوخی شباهت دارد. زمانی که من به عنوان وزیر در سال ۲۰۰۰ فعالیت در وزارت خارجه را آغاز کردم، ما اقداماتی را برای امکان سنجی حضور اقتصاد در عرصه دیپلماسی را در دستور کار خود قرار دادیم. در این راه نتایج جالب توجه ای را کسب کردیم که شاید برای شما هم جالب باشد. زمانی که فناوری به روز شده و قابل اعتمادی وجود ندارد شما چیزی برای فروختن به جهان خارج ندارید.

آنچه مسلم است بعد از گذشت ۲۰ سال از استقلال کرواتسی ما با صنایعی رو به رو هستیم که برخی از آنها قدرت رقابت بین المللی را دارند. صنایع دوران یوگسلاوی یا در جنگ نابود شده اند یا اکنون بازاری برای عرصه محصولات خود ندارد. یکی از مشکلاتی که صنایع کرواتسی برای حضور در بازار های جهانی دارد مسئله حمل و نقل است.

نگاه شما به کلیت این موضوع چیست؟

با یک تحلیل درست همیشه می توانید نتیجه ای قابل قبول بدست آورید. روابط اقتصادی میان تهران و زاگرب اکنون مانند دوران یوگسلاوی گرم نیست و این از علت های مختلفی نشات می گیرد. نباید فراموش کنیم که این موضوع بسیار برای دوطرف حساس است. من به خاطر می آورم زمانی که در سال ۲۰۰۲ به تهران سفر کردم با بسیاری از سیاستمداران ایرانی از جمله همتای خودم در ایران نیز دیدار هایی را انجام دادم. ما در این ملاقات ها در مورد روابط دوجانبه به بحث و تبادل نظر پرداختیم و توانستیم یکدیگر را روشن کنیم. اینگونه دیدار ها توانست بسیاری از مشکلات ما را حل و فصل کند. من دقیق بخاطر دارم که در سال ۲۰۰۲ مشکل در تجارت میان دو کشور از سوی زاگرب وجود داشت. زیرا ما با گذشت سال های اندکی بعد از پایان جنگ چیزی برای فروش به ایران نداشتیم. من فکر نمی کنم اکنون با گذشت این سال ها روابط تجاری ایران و کرواتسی بهبود یافته باشد. این تعاملات بر پایه واردات انرژی، محصولات کشاورزی و کالاهای صنعتی است که با حذف نفت از سبد صادراتی ایران به کرواتسی ترازو این تجارت اکنون به سوی کرواتسی تغییر جهت داده است. و البته گاز هم می تواند یکی از موضوعاتی باشد که برای خریداران کروات جالب خواهد بود. روسیه یکی از کشور هایی است که خواهان ورود گاز ایران به اروپا نیست. البته روسیه می تواند با سرمایه گذاری در صنایع گازی ایران بر روی صادرات این محصول به اروپا اعمال نفوذ کند که خود مسئله ای قابل تفکر است. زمانی که در خصوص استراتژی کلان روسیه در خصوص خاور میانه به خصوص ایران اظهار نظر می کنیم باید تاکید کنیم که روسیه یکی از هژمون های اصلی جهان به شمار می رود که خواهان حفظ نقش سنتی اش است.

نقش بحران اقتصادی را در خصوص روابط تجاری ایران و کرواتسی چگونه ارزیابی می کنید؟

تمام تحولات اقتصادی در بازار پول و سرمایه تحت تاثیر بحران اقتصاد جهانی بافت و چالش های رو به رو بوده اند. همکاری های اقتصادی و تجاری ایران و کرواتسی نیز از این بحران مصونیت نداشته و شما شاهد کاهش تبادلات و نوسان این تعاملات بوده اید.

حتما می دانید آمریکا و شرکای اروپایی اش تلاش کردند بر نامه صلح آمیز هسته ای ایران را خطرناک جلوه دهند و سالها مردم ایران را تحت تحریم های بین المللی قرار دادند. شما به تهران سفر کرده و با مقامات ایرانی در خصوص پرونده اتمی بحث و گفتگو کرده اید. می خواهم بدانم نقطه نظر شما در خصوص بر نامه هسته ای ایران چیست البته اکنون بر جام در حال یک ساله شدن در تابستان ۲۰۱۶ است.

من در تهران با مقامات ایرانی زیادی صحبت کردم. حق هر کشوری است که برای استفاده های تحقیقاتی و عملی و تولید سوخت از انرژی اتمی استفاده کند. استفاده صلح آمیز از انرژی اتمی ایران برای بسیاری از کشور های جهان اثبات شده است. به خاطر دارم که همتای ایرانی من توضیحات مفصلی در مورد برنامه ریزی ایران برای تغییر الگو های مصرف از سوخت های فسیلی به انرژی اتمی در دستور کار خود قرار داده است. ایران کشور بزرگی است که برای تامین سوخت می

تواند از راه های مختلفی اقدام نماید. یکی از این امکانات انرژی اتمی است که تهران در خصوص آن با سازمان انرژی اتمی و شورای امنیت در حال تعامل است. نباید فراموش کنیم که سازمان انرژی اتمی یک نهاد بین المللی تخصصی است نه زیر مجموعه ای از شورای امنیت سازمان ملل متحد. در حال حاضر روابط تهران و بروکسل و واشنگتن در فضای ویژه ای دنبال می شود. اگر از من بپرسید که کرواتسی در این میان چه نقشی ایفا می کند باید بگویم زاگرب باید همراه بروکسل حرکت کند و سیاست های اتحادیه اروپایی را پیش بگیرد.

بازگردیم به موضوع ایران همانطور که می دانید رئیس جمهور کرواتسی در ملاقات خود با همتای ایرانی اش بر گسترش روابط میان زاگرب و تهران تاکید کردند آیا شما پیشنهادی برای دولت برای برقراری روابط نزدیک تر با ایران دارید؟

البته من به دولت جدید توصیه می کنم در خصوص روابط با ایران با دقت و حوصله بیشتری فعالیت کند. ما در عرصه های بین المللی و بخصوص اقتصاد می توانیم همکاری های گسترده ای داشته باشیم که این مسئله باعث رشد تعاملات ما با ایران و دیگر کشورهای خاور میانه خواهد شد.

من به دولت توصیه می کنم حجم سرمایه گذاری و فعالیت های خود را در دیگر نقاط جهان به خصوص در خاور میانه افزایش دهد زیرا چیزی که برای اقتصاد کرواتسی اکنون حائز اهمیت است حضور در بازار های جدید است. من واقعا متعجب شدم زمانی که شنیدم اقتصاد ترکیه در رتبه شانزدهم در جهان قرار دارد. این در حالی است که قدرت های بزرگ اقتصادی در جهان با گستردگی بازار های فروش می توانند حضور خود حفظ کنند.

نکته که می خواهم در پاسخ به این سوال شما به آن اشاره کنم آن است که کرواتسی کشور کوچکی است که در مرحله نخست باید تولیدات خود را به سطح استاندارد های جهانی برساند تا بتواند در بازار های بین المللی حضور یابد. ما می توانیم به یکی از سرمایه گذاران و صادر کنندگان جهانی مبدل شویم اما این راهی نیست که بتوان به صورت یک شبه آن را پیمود. من به نخست وزیر کرواتسی توصیه می کنم در مرحله اول مشکلات اقتصاد داخلی را حل و فصل کند و در مرحله دوم به فکر بازار های تازه ای برای صادرات محصولات کرواتسی باشد. این بازار ها نباید بوسنی و هرزگوین، مقدونیه، مجارستان یا اسلونی باشند. برای توسعه باید به دنبال مقصد های جدید بود. باز می گردم به سوال شما در خصوص دیپلماسی اقتصادی زمانی که تولیدات و استانداردها بر مبنای تحولات جدید در جهان باشد شما می توانید از چنین سیاستی صحبت کنید در غیر این صورت این مسئله تنها یک ادعای تو خالی است.

شما روابط ایران و کرواتسی را چگونه پیش بینی می کنید؟

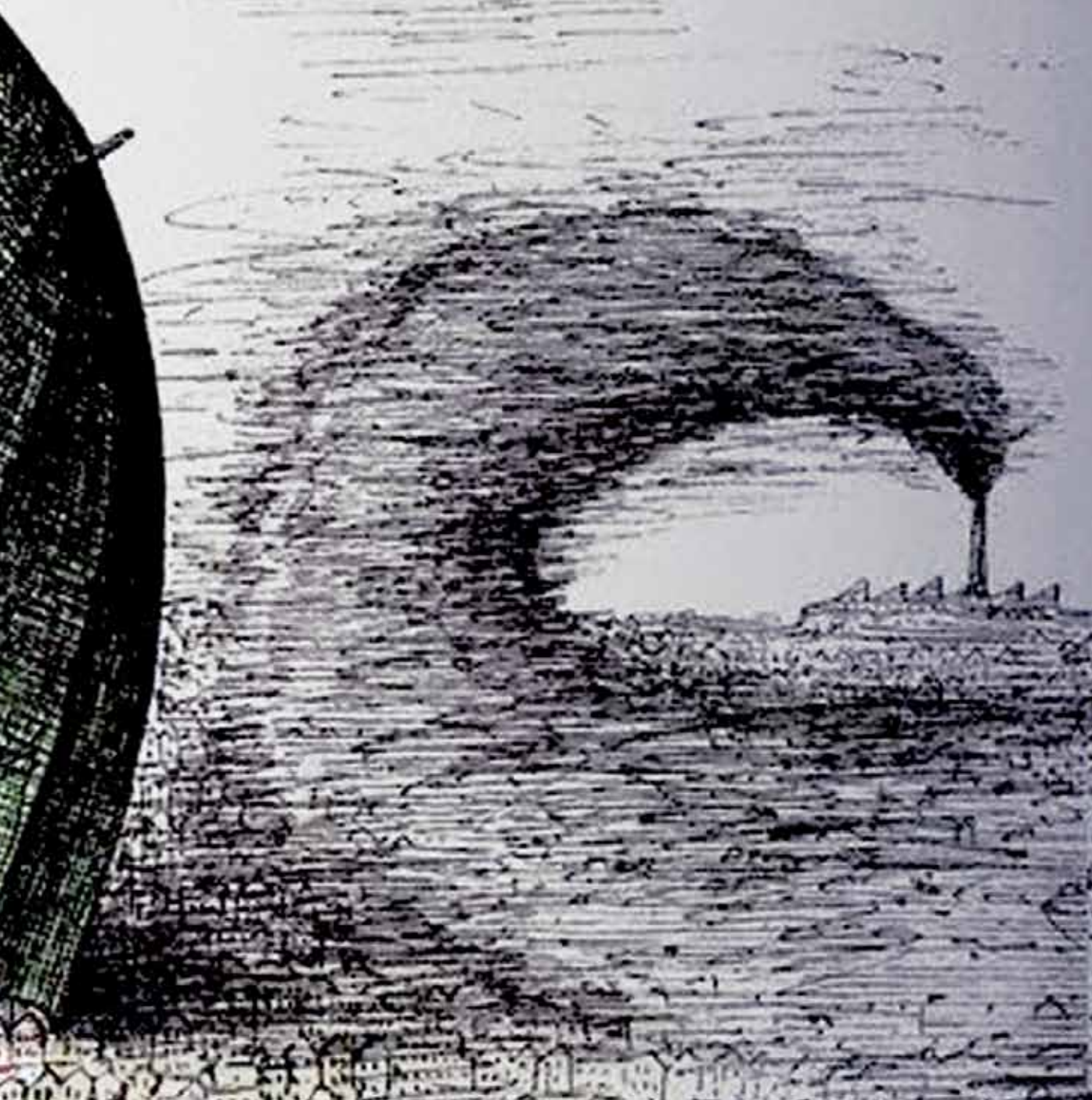
در حال رشد است. من فکر می کنم این رابطه می تواند بهتر از این باشد و ما باید پتانسیل های یکدیگر را بهتر بشناسیم. در کرواتسی ایران کشوری نا شناخته نیست، ما می دانیم که فرهنگ ایرانی قدمت طولانی دارد و سرزمین شما دارای تاریخی کهن است. اگر اشتباه نکنم ایران جز قدیمی ترین کشورهای مستقل در جهان است و این موضوع می تواند بسیار حائز اهمیت باشد.

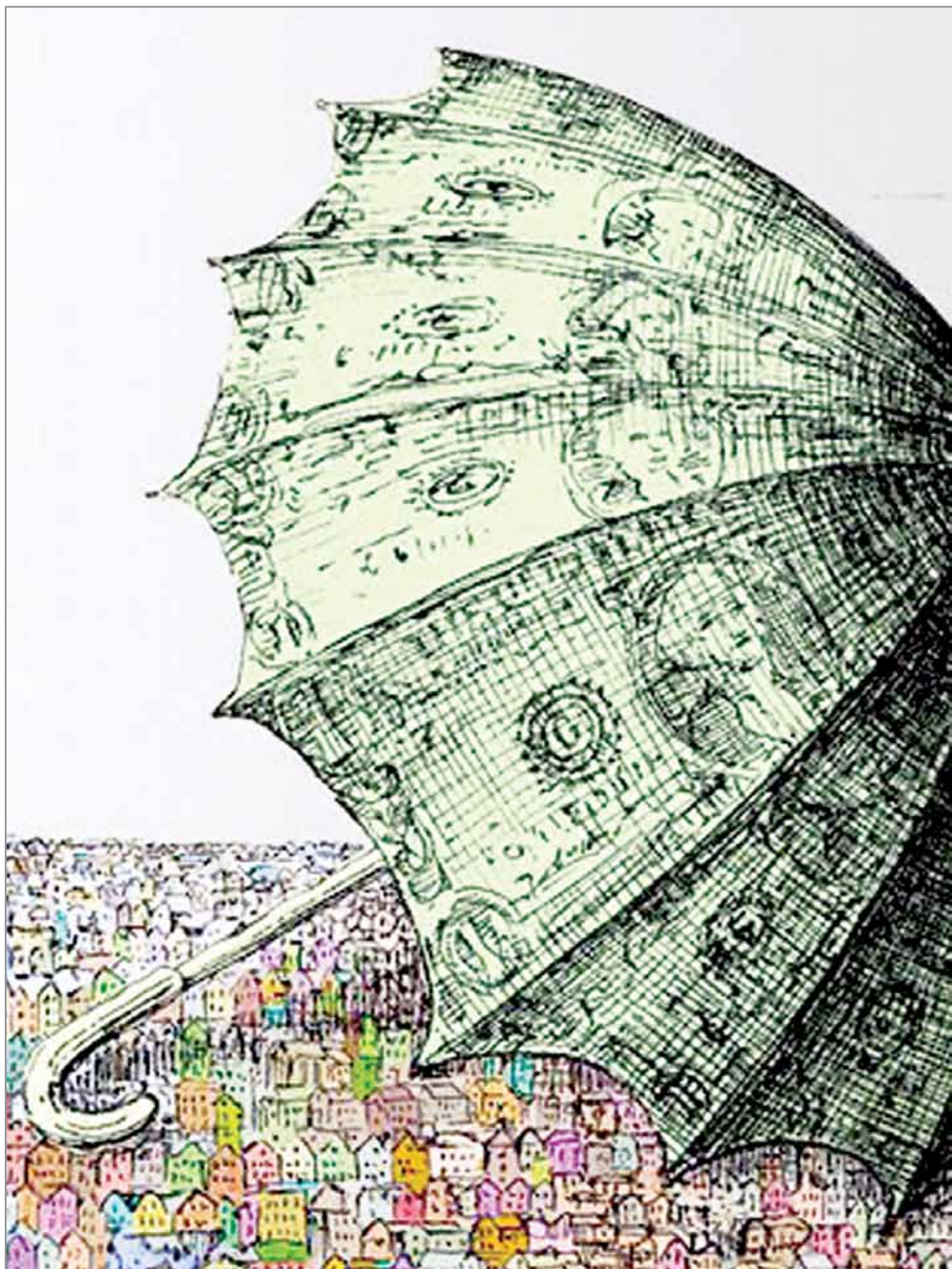
گزارش ویژه

رئیس کمیته انرژی دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام

چه تعداد تاجر داریم که می توانند تجارت نفت کنند؟

محمد چگینی، رئیس کمیته انرژی مجمع تشخیص مصلحت نظام در گفتگوی تفصیلی مباحثی پیرامون لزوم انفکاک وظایف شرکت ملی نفت از حوزه ستادی وزارت نفت، تولید صیانتی، اوپک و آینده تصمیم گیری در این سازمان، ادغام وزارت خانه های نفت و نیرو، نفت در بورس، دو نرخ شدن بنزین و... مطرح کرد. اوپک در شرایط کنونی سازمانی موثر و تاثیر گذار نیست ما باید ارزیابی کنیم که تداوم حضور ما در اوپک چه منفای برای ما می تواند داشته باشد. امریکا بیش از عربستان در غصب بازار نفت ایران نقش داشته است.

به اعتقاد رئیس کمیته انرژی مجمع تشخیص مصلحت نظام به جای نرخ بنزین، قیمت گازوئیل باید اصلاح شود.

به نظر این فعال حوزه انرژی صادرات گاز به همسایگان باید در صدر برنامه های صادراتی باشد ضمن اینکه مسئولین را از این اندیشه که صادرات نفت خام ایران می تواند حاشیه امن سیاسی به لحاظ وابسته کردن به انرژی ایران بر حذر کرد و البته صادرات گاز بوسیله خط لوله را از این قاعده مستثنی کرد.

در ادامه این گفتگو محمد چگینی بر این باور است که شرکت نفت باید از وزارتخانه جدا شود تا بتواند نقش نظارتی و سیاست گذاری ایفا کند زیرا وقتی ارشد ترین مقام وزارت نفت خودش هیئت مدیره شرکت ملی نفت است چطور می توان سوال کرد که آیا می توان تولید صیانتی داشت یا خیر؟ اکتشاف و توسعه داشته ایم یا خیر؟

چگینی در ادامه اظهار داشت: در اساسنامه شرکت ملی نفت مانعی برای تفکیک شرکت ملی نفت از وزارت نفت نیست الا اینکه وزیر نفت به عنوان رئیس هیئت مدیره شرکت ملی نفت معرفی می شد که ما به دلیل تضاد منافع مخالفت کردیم زیرا شان وزیر نفت از این مسئله اجل است و باید نقش نظارت داشته باشد و مقام ناظر نمی تواند نقش مجری و یک طرف بازی باشد.

وی خاطر نشان کرد: اکنون اساسنامه شرکت ملی نفت بعد از اصلاحات انجام شده نسبت به قبل بهتر است و می تواند زمینه تفکیک مدیریتی شرکت ملی نفت از وزارتخانه را برای اجرای سیاست های بهتر در زمینه انرژی فراهم کند.

رئیس کمیته انرژی مجمع تشخیص مصلحت نظام یادآور شد: مانعی گوییم که شرکت نفت خصوصی شود، می تواند شکل دولتی خودش را ادامه دهد اما مدیریتش از ستاد وزارت نفت تفکیک شود که وزارت نفت بتواند نظارت موثر داشته باشد و از شرکت نفت به عنوان فعال در حوزه نفت بازخواست کند.

چگینی تاکید کرد: شرکت نفت باید دولتی باقی بماند اما می تواند برای اینکه حساب ها شفاف شود در صدی از سود را در بازار بورس شناور کند.

وی با انتقاد از درهم تنیدگی مدیریت شرکت نفت با ستاد وزارت نفت اظهار داشت: در ابتدای انقلاب، شورای انقلاب تصمیم گرفت وزارت نفت تشکیل شود با این هدف که وظایف حاکمیتی را شرکت نفت انجام دهد و این شرکت فقط فعالیت های عملیاتی را انجام دهد تا مورد بازخواست نیز قرار گیرد.

رئیس کمیته انرژی مجمع تشخیص مصلحت نظام ادامه داد: در برنامه سوم توسعه گفته شده بود که اگر دولت بخواهد شرکتی را هم در زیر مجموعه خود داشته باشد باید حتماً از وزارتخانه های سیاستگذار در آن حوزه تفکیک نشوند مثلاً وزارت اقتصاد و یا ستادی در

ریاست جمهوری آن را اداره کند.

رئیس کمیته انرژی مجمع تشخیص مصلحت نظام خاطر نشان کرد: آنچه مسلم است ما همواره نمی خواستیم نفت را دولتی کنیم و به دنبال این بودیم نفت به عنوان ابزاری در اختیار مردم باشد که توانایی اقتصادی را شکوفا کنیم، اما باید پاسخ دهیم الان بعد از ۱۱۰ سال نفت فروختن بجز اداره ای در شرکت نفت چه تعداد تاجر داریم که توانایی تجارت نفت داشته باشند؟ وی با ذکر مثالی از تجربه موفق شرکت استات اویل نروژ اظهار داشت: استات اویل شرکت نفت دولتی نروژ ۳۳ درصد سهام را در بازارهای بورس اروپا شناور کرده است تا به این ترتیب اولا حساب و کتاب های شرکت شفاف شود و از محل فروش ۳۳ درصد سهام دولت در آمد جذب کند و از طرفی جهانی عمل کند.

چگینی ادامه داد: استات اویل قبل از تحولات فقط در نروژ فعالیت می کرد الان در اکثر کشورهای نفت خیز دنیا فعالیت می کند و در کنار این شرکت بیش از ۵۰ شرکت نفتی در نروژ فعالیت می کند.

وی تصریح کرد: با این اوصاف نمی گوییم که شرکت نفت کنار گذاشته شود زیرا مسلماً بزرگترین فعال حوزه نفت است اما باید دستش باز باشد و ابزار در اختیار داشته باشد که نه تنها در سطح ملی کارآمد باشد بلکه بتواند در کشورهای جهان نیز فعالیت کند.

رئیس کمیته انرژی مجمع تشخیص مصلحت نظام خاطر نشان کرد: چرا باید شرکتی که فقط ۱۰ سال در دبی فعال است در عراق کار کند اما شرکت نفت ایران با سابقه ۶۰ سال خارج از مرزها فعالیتی ندارد دلیل این کار این است که دستش را بسته ایم و وظایف دولتی را بر دوش گذاشته ایم در حالی که وظایف دولتی را باید ستاد وزارت نفت انجام دهد نه شرکت نفتی که خودش تولید کننده و بهره بردار است.

وی در ادامه با تاکید بر لزوم ادغام وزارتخانه های نفت و نیرو گفت: از منظر الزامات و سیاست های وحدت بخش، مدیریت و فرماندهی واحد لازم است اما اینکه چگونه اجرا شود به دولت بستگی دارد.

چگینی گفت: راحت ترین راه ایجاد وزارتخانه واحد است با این شرط که حتماً تصدی گری دو وزارتخانه به سمت صفر میل کند ولی اگر قرار باشد وزارت نیرو تصدی گری نیروگاه ها را و وزارت نفت هم تصدی گری گسترده را در بخش بالادستی و پایین دستی حفظ کند ادغام معقول نیست.

رئیس کمیته انرژی مجمع تشخیص مصلحت نظام ادامه داد: بنابراین ادغام الزاماتی دارد یعنی اگر حتی واگذاری به بخش خصوصی صورت نمی گیرد باید مدیریت بنگاه های دولتی را به بخش دیگری از دولت واگذار کنند تا بخش های سیاست گذار دولت بتوانند تعامل کنند و اگر قصوری صورت گیرد بازخواست شوند و گزارش کار واقعی ارائه شود و کار نظارتی با درجه بهتری انجام شود.

چگینی در ادامه در مورد لزوم اجرایی شدن قراردادهای جدید نفتی اظهار داشت: ما ابتدا باید بدانیم چه کشورهایی در دنیا در مدیریت منابع نفتی موفق بوده اند، باید بدانیم این کشورها چه مکانیزم مالی بین دولت و نفت تعریف کرده اند و وقتی مطالعه می کنیم می بینیم عمده این کشورها مثل نروژ، استرالیا و کانادا و زمین های آف شور امریکا ضمن حفظ مالکیت نفت توسط دولت نظام پترولیوم تکس یا مالیات بر نفت را پیاده کرده اند و این رویه روشی ساده

است که از فساد جلوگیری می کند و شرکت دائم در حال حسابرسی است و هزینه های زیر آورده و در نتیجه بیشتر با جهان مرتبط می شود.

وی تصریح کرد: اجرایی کردن این رویه در کشور ما نیز می تواند بستری باشد که شرکت های ایرانی سرمایه گذار در حوزه اکتشاف، توسعه و تولید را هم گسترش دهیم چیزی که ماده ۱۲ سیاست های برنامه ششم به عنوان طرح انقلابی و تحول گرایانه و طرحی که ملی شدن صنعت نفت و آنچه را در سال ۲۹ دنبال آن بوده ایم را واقعی می کند و همچنین توانایی آحاد مردم را در مدیریت منابع نفتی بالا می برد.

وی با اشاره به عدم تاثیر خصوصی سازی های نادرست بر عملکرد مثبت سازمان ها اظهار داشت: تا زمانی که دولت خودش ذینفع اصلی است اگر خصوصی سازی هم اتفاق بیفتد بخش خصوصی رشد نمی کند چون خود دولت بزرگترین رقیب است.

چگینی ادامه داد: فرض کنیم که می خواهیم شرکت های سرمایه گذار نفت برای توسعه و تولید میادین نفتی بدون انتقال مالکیت داشته باشیم و اجازه دهیم مردم نیز در آنها مشارکت داشته باشند کما اینکه این مقوله در ماده ۱۲ برنامه ششم توسعه برای اولین بار بعد از ملی شدن صنعت نفت که شرکت های سرمایه گذار به این منظور تاسیس شدند ابلاغ شده اما مانع بزرگی دارد و آن اینکه رقیب اینها شرکت نفتی است که مالکی بنام وزارت نفت دارد و مدیر ارشد آن وزیر نفت است حال چگونه می توان عدالت را رعایت کرد کما اینکه در قانون ماده ۱۲۹ برنامه پنجم اجازه را به دولت داده بودیم ولی وزارت نفت به این سمت حرکت نکرد.

وی در ادامه به بحث تولید صیانتی پرداخت و گفت: تولید صیانتی یعنی بیشترین بهره را از مخزن ببریم که با شاخص ریکواری فکتور و یا ضریب برداشت سنجیده می شود و بند دو سیاست کلی انرژی هم خواستار افزایش تولید صیانتی است.

چگینی تصریح کرد: ما از قبل ۴ میلیون بشکه در روز ظرفیت تولید داشتیم که خالی شده بود و اکنون در حقیقت شرایط بازگشت به وضعیت قبلی را بدست آورده ایم و سیاست این است که از این به بعد اگر بخواهیم پروژه های جدید اجرا کنیم باید تولید صیانتی باشد یعنی پروژه های جدید باید منجر به این شود که ضریب برداشت و ریکواری فکتور بالاتری از مخازن کشور داشته باشیم و نیم نگاهی هم باید به میادین مشترک داشته باشیم یعنی اگر قرار باشد به دنبال افزایش تولید باشیم اولویت اول باید میادین مشترک باشد چون میادین داخلی در اختیار ماست و اگر هم برداشت نکنیم ضرر نمی کنیم.

وی با بیان اینکه باید در کمبود منابع تعادل ایجاد کنیم اینکه آیا می خواهیم زنجیره ارزش را در حوزه نفت و گاز بالا ببریم و یا تولید نفت خام را بالا ببریم، تاکید کرد: در تخصیص منابع نفت و گاز باید اولویت تکمیل زنجیره ارزش و کامل کردن زنجیره پالایشگاهی و پتروشیمیایی کشور باشد.

رئیس کمیته انرژی مجمع تشخیص مصلحت نظام در ادامه در پیش بینی تصمیمات نشست آتی اوپک با توجه به طرح فریز نفتی و همچنین سیگنال هایی که برکناری النعیمی در پی خواهد داشت، گفت: اوپک به نظر من بعد از انقلاب اسلامی سازمان موثری نبوده است و حضور ما در این سازمان نتوانسته در تامین منافع ملی نقش پررنگی داشته باشد.

وی ادامه داد: بودن یا نبودن ما در اوپک با توجه به وضعیت فعلی اثرگذار نیست زیرا می بینیم که کشورهای غیر اوپک کار خودشان را می کنند و تعهدی هم ندارند و مواقعی که قیمت نفت بالایی رود کشورهای مثل روسیه، مکزیک و کانادا هم منفعه می برند.

چگینی خاطر نشان کرد: باید مطالعه کنیم که این کشورها از نبودن در اوپک چه زبانی کرده اند تا ما بتوانیم ارزیابی کنیم که باید به عضویت در این ساختار ۴۰-۳۰ ساله ادامه دهیم یا خیر.

وی در ادامه به نقش عربستان در تولید و بازگشت نفت ایران به بازار اشاره و اظهار داشت: عربستان در افزایش تولید نفت و کاهش قیمت ها ب ه دنبال این بود که هم ایران را تحت فشار قرار دهد و هم جلوی ازدیاد تولید غیر متعارف آمریکا را بگیرد تا وابستگی غرب به خاورمیانه بویژه عربستان سعودی و مجموعه کشورهای شورای همکاری خلیج فارس با اهمیت باقی بماند و به نظر می رسد که نمی خواهد در کوتاه مدت این سیاست را تغییر دهد.

رئیس کمیته انرژی مجمع تشخیص مصلحت نظام گفت: در بره ای که ما تحریم شدیم برخلاف تصور بسیاری که می گویند عربستان تولید اضافی داشت بیشترین افزایش از جانب آمریکا بود و در کنار آن مقداری نیز عربستان و عراق و روسیه افزایش تولید داشتند که جایگزین نفت ایران و انتقال نفت تولیدی به بازار شدند لذا وقتی آمریکا تولید نفت خود را افزایش

می دهد عملاً تقاضا را از خاورمیانه بیرون می کشد و این مسئله باعث شد مشتریان ایران به سمت این کشور بروند.

وی در ادامه درباره تغییر النعمی و تاثیر آن بر بازار آتی نفت اظهار داشت: برکناری النعمی به اجرای سیاست های نوین در عربستان در چارچوب چشم انداز ادغام وزارت آب و برق و تغییر نام وزارت نفت به وزارت انرژی صنعت و منابع زیرزمینی بوده است تغییری که در کشور ما هم سال هاست کارشناسان ارشد حوزه روی این نکته تاکید می کنند که باید در حوزه انرژی وحدت فرماندهی داشته باشیم تا بخش انرژی بدرستی مدیریت شود.

چگینی ادامه داد: برکناری النعمی بعید است که تغییر چشمگیری در کاهش تولید در عربستان و یا اصلاح قیمت ها داشته باشد. اگر قیمت ها بین ۴۰ تا ۵۰ دلار باقی بماند و نفت غیر متعارف از بازار خارج شود و به مرور زمان قیمت ها شروع به رشد می کنند.

رئیس کمیته انرژی مجمع تشخیص مصلحت نظام همچنین گفت: رشد اقتصادی چین و هند هم از بزرگترین عوامل تاثیر گذار بر روی بازار و تقاضای نفت است چرا که می بینیم الان رشد اقتصادی چین از ۱۲ درصد به زیر ۶ درصد رسیده است بنابراین طبیعی است که تقاضا کند شود.

وی توضیح داد: عربستان بیشتر این تغییرات را در وزارت نفتش بوجود آورد تا بر بحران ناشی از کاهش

درآمدها در کنار موضع گیری های سیاسی در منطقه غلبه کند چون صراحتاً در این چشم انداز می گوید که دنبال اقتصاد کمتر وابسته به نفت است بنابراین این سیگنال را دریافت کرده که نفت نمی تواند تکیه گاه مناسبی برای کشورش باشد.

چگینی گفت: در بحث فریز نفتی نیز کشورهایی مثل عربستان به دنبال این بودند که جلوی ایران را از بازگشت به بازار نفت بگیرند اما اگر عربستان بپذیرد ایران باید حق قانونی خود مبنی بر تولید قبل از تحریم را داشته باشد سیاست فریز نفتی می تواند از جهت اجرایی شدن موفق باشد ولی اگر نپذیرد با موفقیت همراه نخواهد بود ولی در هر صورت احتمال می رود که طرفین به موافقت نسبی برسند و وقتی با واقعیت مواجه شوند و ببینند که ایران به بازار نفت بازگشته شاید در تصمیم شان تاثیر گذار باشد.

وی در ادامه درباره صادرات گاز و اینکه آیا با وجود صادرکنندگان قدری مثل روسیه امکان رسیدن گاز ایران به اروپا وجود دارد یا خیر؟ توضیح داد: ما افزایش خوبی در تولید گاز داشته ایم اما در صادرات نفت و گاز باید مدل ذهنی مان تغییر کند ما همیشه به دنبال این هستیم که خام بفروشیم بهره ببریم و زندگی مان را اداره کنیم در حالی که این مدل فکری باید تغییر کند و تا زمانی که این مدل تغییر نکند همچنان مشکل وجود دارد.

چگینی افزود: اولین چیزی که در حوزه نفت و گاز به ذهن مان می رسد اینکه چگونه می توانیم افزایش تولید

زنجیره ارزش را در داخل کشور تکمیل کنیم در کنار آن در صدی را نیز برای اینکه در تجارت کسب و کار در دنیا حضور داشته باشیم، صادر می کنیم. وی تصریح کرد: در حوزه صادرات اولاً باید گاز را تبدیل به برق و بعد صادر کنیم و یا اینکه تبدیل به محصولات پتروشیمی و یا آلان جی کنیم و یا از طریق خط لوله صادر کنیم و به این ترتیب هم امنیت ملی و هم به نوعی افزایش در آمد اقتصادی و تولید ناخالص داخلی را می تواند تضمین کند.

رئیس کمیته انرژی مجمع تشخیص مصلحت نظام خاطرنشان کرد: در حوزه صادرات گاز اولویت اصلی همسایگان هستند تا با همسایگان ارتباط مستحکم اقتصادی نداشته باشیم و نتوانیم موفق عمل کنیم در دور دست هم نمی توانیم موفقیت حاصل کنیم. وی یادآور شد: ما بابت صادرات گاز نگرانی نداریم چون امکانات زیربنایی برای صادرات به عراق ایجاد کردیم که منتظر هماهنگی نهایی است با پاکستان نیز بخش عمده ای از فعالیت انجام شده و این کشور با جمعیت ۲۰۰ میلیون نفری که از فقر شدید انرژی نیز رنج می برد می تواند بازار خوبی برای کشور ما باشد.

چگینی با بیان اینکه ما به عنوان کشور همسایه باید به دنبال حداکثر کردن مبادلات اقتصادی با همسایگان باشیم، افزود: ما نگران صادرات گاز به اروپا نیستیم زیرا مسلماً با امکاناتی که برای صادرات در اختیار داریم اگر همین مسیر ادامه پیدا کند خود این کشورها برای تامین انرژی گاز استقلال می کنند کما اینکه چین یک میلیارد و ۳۰۰ میلیون نفری از ۱۰۰ کیلومتری مرز ما بوسیله ۳ خط لوله بزرگ از مسیر ترکمنستان، ازبکستان و قزاقستان گاز می برد که ما نیز می توانیم بازار بزرگی در این مسیر داشته باشیم اما الزاماً نیاز نداریم که این مسیر را طی کنیم بلکه امکان این را داریم که از مسیر نزدیکتر یعنی شمال افغانستان که امنیت نسبی دارد و همچنین کشور تاجیکستان به چین متصل شویم. وی یادآور شد: البته اگر تصور کنیم که نفت و گاز به دنیا صادر کنیم تا حاشیه امنیت داشته باشیم تجربه تحریم نشان داد که نمی تواند موفق شود چون سهم ما در تامین انرژی دنیا زیاد نیست. اگر بخواهیم در حوزه نفت و یا گاز تأثیر امنیتی داشته باشیم باید به اندازه ذخیره ظرفیتی دنیا ظرفیت داشته باشیم که در حال حاضر نداریم.

رئیس کمیته انرژی مجمع تشخیص مصلحت نظام تصریح کرد: الان دنیا در حدود ۱۰ میلیون بشکه ظرفیت ذخیره تولید نفت دارد اگر ۱۰ میلیون تولید داشتیم که (خطای راهبردی است چون خام فروشی عظیم است) می توانستیم دنیا را به این فکر بیندازیم که اگر ما را تحریم کند دچار آسیب می شود اما وقتی در دنیا ظرفیت ذخیره ۱۰ میلیون بشکه ای وجود دارد ایران ۲ میلیون بشکه ای را به راحتی می توان حذف کرد لذا در صادرات گاز اگر این تصور را داشته باشیم که اروپا را به خودمان وابسته کنیم تحلیل درستی نیست و تجربه تحریم نیز این مسئله را نشان داد.

وی در ادامه خاطرنشان کرد: در بازار معمولی و بازاری که حاد نیست و مناقشات سیاسی رخ می دهد خط لوله بر آلان جی ارجح است چون آلان جی قابلیت انعطاف بالایی دارد امروز می تواند از ایران بخرد و فردا نیاز خود را از کشور دیگر تامین کند اما در خط لوله این امکان وجود ندارد بنابراین در توسعه صادرات باید تأکید بیشتری بر خط لوله داشته باشیم اما این به معنای

حذف آلان جی نیست بلکه باید سبب و حد معینی داشته باشد که باعث تنوع در منابع فروش می شود اما در هر صورت در شرایط تحریم هم کشوری که از ما از طریق خط لوله گاز خریده بود، دریافت می کرد و ضربه پذیری آن مثل فروش با کشتی نبود.

وی درباره عرضه نفت خام در بورس نیز گفت: راه بورس راه پاک و شفاف است چرا نباید این راه را برویم قیمت ها و مکانیزم را اعلام کنیم و هر کس عادلانه با ضمانت معین وارد می شود همانگونه که در دنیا نیز این رویه دنبال می شود و نفت در بورس معامله می شود.

چگینی تصریح کرد: بورس جایی است که کالا در آنجا عرضه و متقاضی نیز می تواند آن را تهیه کند و انتقادهای نیز شفاف مطرح می شود ولی وقتی معاملات در پستوها و اتاق در بسته و با یکی دو نفر خاص صورت گیرد اتفاقاتی مثل بایک زنجانی نمودار می شود ضمن اینکه مجاری فروش نیز باید متعدد شود زیرا اگر فروش نفت فقط از مسیر امور بین الملل صورت گیرد براحتی امکان تحریم خواهد داشت اما اگر ۱۰۰ مرکز فروش داشته باشیم ضربه پذیری کم می شود.

وی در ادامه توضیح داد: من معتقدم که اگر می خواهیم شرکت های بخش خصوصی موفق داشته باشیم اولاً ماده ۱۲ سیاست های کلی برنامه ششم را اجرایی کنیم و آن هم تأسیس شرکت های ایرانی سرمایه گذار در حوزه اکتشاف توسعه و تولید بدون حق مالکیت است و بعد بدانیست بستر فعالیت اینها چیست و روابط مالی شان با دولت چگونه می تواند باشد.

چگینی خاطرنشان کرد: تجربه موفق دنیا نشان داده که مدل مالیات بر نفت بهترین مدل است بدون انتقال حق مالکیت و بصورت اجاره، این مدلی بوده که در دنیا جواب داده است.

وی ادامه داد: مدل یاد شده (مالیات بر نفت) در نروژ اجرایی شد و این کشور ظرف ۲۵ سال توانست بیش از ۵۰ شرکت موفق داشته باشد بطوری که ضربه برداشت نفت در این کشور به طور میانگین بیش از ۴۵ درصد است در حالی که ما هنوز ضریب ۲۴ درصدی برداشت را داریم.

رئیس کمیته انرژی مجمع تشخیص مصلحت نظام خاطرنشان کرد: هر یک درصد افزایش ضریب برداشت در ایران معادل ۶ میلیارد بشکه نفت است یعنی نزدیک ۶۰۰ تا ۷۰۰ میلیارد نفت در جا داریم که شناخته شده و اکتشاف نشده و از این میزان فقط ۲۵ درصد را توانایی روی زمین آوردن داریم در حالی که در نروژ به ۴۵ درصد رسانده حتی میدانی در این کشور وجود دارد که بازدهی ۶۰ درصدی دارند.

وی اظهار داشت: وقتی کشورهای موفق دنیا مثل سیستمی که در اسکاندیناوی پیاده شده مطالعه می کنیم می بینیم که نیاز تامین اجتماعی کشور را از همین درآمدها تامین کرده یعنی صندوق جهانی بازنشستگی تأسیس کرده اند که وظیفه دارد در آمد اضافی حاصل از فروش نفت را به این صندوق واریز کند و به این ترتیب پول مستقیماً در بخش صنعت صرف نمی شود بنابراین مدلی جامع است که ما نیز می توانیم آن را بومی کنیم لذا باید ببینیم چه کشورهایی موفق بوده اند و از تجربیات آنها استفاده کنیم.

چگینی در ادامه درباره گازهای فلر و دلیل عدم استقبال از آنها در مزایده ها گفت: سالهاست که ۴۰ میلیون متر مکعب در روز گاز به اندازه ۲ فاز پارس جنوبی روی چاه ها می سوزد وزیر دستور لازم جهت فروش آنها را

می دهد اما می بینیم که در بدنه گیر می کند و فقط فراخوان آن ۲ سال طول می کشد و به این ترتیب هم محیط زیست و هم ثروت ملی از دست می رود.

وی با بیان اینکه ما که دغدغه توسعه پارس جنوبی را داریم چرا فلرها را مدیریت نمی کنیم؟ گفت: باید اجازه دهیم مردم سرمایه گذاری کنند، باید مسیر را باز کنیم که پتروشیمی ها آن را تبدیل به خوراک کنند.

رئیس کمیته انرژی مجمع تشخیص مصلحت نظام ادامه داد: سازمان های سنتی مسیر را باز نمی کنند و مشکل ساختارهای سنتی و دید بسته است اگر می خواهیم مشکل حل شود باید تحول ایجاد کنیم همانگونه که در برجام و هسته ای و صنایع دفاعی نیز اراده کار را داشته ایم.

وی در ادامه به بحث بنزین دونهی پرداخت و گفت: ابتدا باید ببینیم که این محبت افزایش قیمت بنزین از کجا نشأت می گیرد چه تکلیف قانونی وجود دارد که به دنبال این کار هستیم.

چگینی تصریح کرد: در سیاست های کلی واقعی شدن قیمت و هدفمند کردن یارانه ها سیاستی است که ابلاغ شده و این مسئله فقط در مورد بنزین نیست مربوط به کل حامل های انرژی اعم از آل پی جی بنزین و نفت سفید، گازوئیل و نفت کوره و گاز و برق است و ما باید در متعادل کردن قیمت ها عدالت را بین حامل های انرژی رعایت کنیم.

وی ادامه داد: در حال حاضر اختلاف قیمت بنزین با فوب خلیج فارس اندک است ولی گازوئیل و نفت گاز ۴ تا ۵ برابر کمتر از فوب و یک پنجم رقم منطقه است که بصورت فله فروخته می شود، در خرده فروشی ترکیه هر لیتر گازوئیل ۴ تا ۵ هزار تومان بفروش می رسد در حالی که ما هر لیتر نفت گاز را با نرخ فقط ۳۰۰ تومان می فروشیم لذا اگر قرار است کار تعدیلی انجام دهیم ترجیح این است که قیمت گازوئیل واقعی و بهبود یابد تا اینکه قیمت بنزین را دستکاری کنیم ضمن اینکه بنزین با آحاد مردم سرو کار دارد و در حال حاضر ضرورتی هم به تعدیل قیمت نیست چون هم قاچاق به صفر رسیده و هم تولید داخل رو به افزایش است ولی در حوزه گازوئیل چالش داریم هم در جه آلاندگی از نظر ذرات معلق بسیار بالاتر از بنزین است و از طرفی هم کمترین پرداخت را نیز مصرف کنندگان این فرآورده دارند و این یعنی جایزه دادن به کسانی که آلودگی بیشتری تولید می کنند.

رئیس کمیته انرژی مجمع تشخیص مصلحت نظام تأکید کرد: بنابراین در حال حاضر نه تنها دونهی کردن بنزین موضوعیت ندارد حتی افزایش قیمت هم در شرایط فعلی موضوعیت ندارد اما اگر به قیمت های منطقه ای نزدیک شدیم قیمت ها باید پویا و شناور شود و سیاست مناسبی می تواند باشد مشروط بر اینکه مردم متوجه باشند بابت زیاده تر مصرف کردن باید هزینه بیشتری پرداخت کنند اما این مسئله نیز در شرایطی است که در آمد مردم هم اصلاح شود.

وی با بیان اینکه در مرحله فعلی قیمت گازوئیل و نفت گاز جاماندگی بزرگی دارد و ضمن اینکه با تعداد محدودی هم سروکار دارد، اظهار داشت: الان از محل فروش گازوئیل که حدود بیش از ۱۰۰ میلیون لیتر در روز است ۸ هزار میلیارد تومان در آمد داریم در حالی که از محل فروش با ۷۲ میلیون لیتر در روز بنزین ۲۵ هزار میلیارد تومان در آمد داریم بنابراین آنچه باید باید اصلاح شود گازوئیل است.

فرآورده‌های نفتی

مهدی اسپندیاری، دبیر کل اتحادیه
صادرکنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی

نگاهی به مشکلات صندوق توسعه صادرات فرآورده های نفتی

صندوق توسعه صادرات فرآورده های نفتی ایران با مشکلاتی مواجه شده است، مشکل این است که در زمان تحریم های بین المللی پایانه این صندوق در بندر عباس نتوانسته به اندازه کافی کانتینر صادر نماید و بدین لحاظ به نقطه سر به سر برای بازدهی و سودآوری نرسیده است. صندوق نتوانسته وام بانکی خود را پرداخت نماید و بانک مربوطه از حساب یکی از سهامداران مبلغی را برداشت کرده است. در مجمع صندوق موضوعات، تقلیل یافتن تعداد هیئت مدیره از ۷ نفر به ۵ نفر و اینکه رئیس هیئت مدیره بتواند عهده دار سمت مدیر عامل نیز باشد، مطرح شده است.

این سرمایه گذاری ها شامل احداث ترمینال های صادرات و واردات در بنادر کشور، احداث مخزن جهت بارگیری و تخلیه سوخت و سرمایه گذاری در ساخت پالایشگاه ها و گسترش حمل و نقل، ترانزیت و سواپ به کشورهای همجوار می باشد. صندوق توسعه صادرات فرآورده های نفتی ایران در حال حاضر فعالیت های صادراتی خود را در بندر شهید رجائی و با احداث یک ترمینال تخصصی جهت صادرات فرآورده های نفتی به مساحت ۱۰ هکتار آغاز نموده و به موازات بهره برداری از آن، در حمل و نقل و ترانزیت گاز مایع به صورت زمینی به کشورهای همجوار تحت پوشش شرکت اسپند

در یافت وجه، از صادرکنندگان چک دریافت شود. صندوق توسعه صادرات فرآورده های نفتی ایران در سال ۱۳۸۳ در قالب یک شرکت سهامی خاص و با مشارکت ۹۳ شرکت عمده صادرکننده و تولیدکننده فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی کشور و به عنوان بازوی اجرایی و اقتصادی اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی تاسیس شد. هدف از تاسیس این صندوق تجمیع صادرکنندگان و سرمایه گذاران طرح های پالایشی و پتروشیمی و لجستیک صادرات فرآورده ها و جذب سرمایه جهت اجرای پروژه های بزرگ صادراتی می باشد.

__ بدهی صندوق به بانک سنگین است. چنانچه مشکل حل نشود، ضامن ها و سپس سهامداران با مشکل روبرو خواهند شد.
__ بر اساس اطلاع واصله به زودی ارز به صورت آزاد و تک نرخی خواهد شد.
__ تا زمانی که ارز تک نرخی نشده است بایستی به نرخ مبادلاتی محاسبه شود.
__ درخواست این است که به هر نرخی که خوراک به واحدهای پتروشیمی عرضه می گردد با همان نرخ نیز به واحدهای پایین دستی عرضه گردد. __ در ارتباط با مشکلات مربوط به استرداد مالیات بر ارزش افزوده پیشنهاد گردید تا به جای

حتی ضمانت برای وام استفاده کنیم. کمبود اعتبارات صندوق ضمانت از توسعه موجب شد تا فعالان بخش خصوصی در صادرات فرآورده‌های نفتی نتوانند از خدمات این صندوق بهره‌مند شوند اما با این وجود در روزهای پس‌اوجامی این فعالان انتظار دارند تا همانند سایر بخش‌ها بتوانند از حمایت‌های موجود برای توسعه صادرات بدون ریسک و سایر تسهیلات بهره‌مند شوند. مدت‌زمان زیادی از به فرجام رسیدن برجام گذشته است و انتظار برای به ثمر رسیدن تعهدات زوداست اما نگرانی از فراموش شدن این موارد وجود دارد.

می‌تواند از ظرفیت‌های صندوق ضمانت از صادرات بهره‌مند شود با پرداخت هزینه‌ای از آن استفاده می‌کند اما نکته اینجاست که این صندوق توان حمایت از صادرات در این حوزه را ندارد. در دوران کنونی حجم صادرات به مراتب بیش از گذشته خواهد شد، البته شرایط و بوروکراسی استفاده از شرایط صندوق به گونه‌ای است که تمامی شرکت‌ها نمی‌توانند از آن بهره‌برند، با این وجود اگر صندوق برای توسعه صادرات گام بردارد و بتواند تسهیلات را فراهم کند، می‌تواند در موفقیت بخش خصوصی موثر باشد. خواسته ما این است که بتوانیم از تسهیلات صندوق برای توسعه صادرات و

گاز ایرانیان فعالیت دارد. در همین حال باید تاکید کرد مدیریت کنونی صندوق ضمانت صادرات در جمع فعالان بخش خصوصی تلاش کرد تا از تسهیلات جدید این صندوق صحبت کند و برنامه آتی و جدی را تشریح کند اگرچه ما امیدواریم این صندوق بتواند در دوران پساتحریم انتظارات بخش خصوصی را برآورده سازد. البته نبود نقدینگی کافی این صندوق علت اصلی است عدم حمایت آن از صادرکنندگان فرآورده‌های نفتی است، از این رو با وجود ریسک بالا بسیاری از صاحبان شرکت‌ها ترجیح می‌دهند که از ظرفیت‌های صندوق استفاده نکنند. بدون شک اگر صادرکننده بداند که

حضور قدرتمند اتحادیه OPEX در
نمایشگاه بیست و یکم

چرا کسی نمی‌تواند «ما» قدرتمند را ببیند؟

همکاری‌ها می‌دهد.

توافق‌های اوپکس و حضور شرکای خارجی

چنانکه گفته شد حدود ۹۰۰ شرکت خارجی در نمایشگاه امسال حضور داشتند که در نوع خود بی‌سابقه بود. این تعداد شرکت از ۳۸ کشور صاحب برند و فعال در صنعت و تجارت نفت بودند. نکته قابل توجه اینکه بر خلاف سال‌های قبل حضور فعال شرکت‌های خارجی و تلاش برای معرفی توانایی‌های آنها برای جلب مشارکت و همکاری با شرکت‌های ایرانی و حضور در صنعت نفت کاملاً محسوس بود و نمایشگاه امسال را از سال‌های قبل متمایز ساخته بود. این تحرک، نشان از پایان عملی تحریم‌ها و تمایل جدی شرکت‌های خارجی برای بازگشت به صنعت نفت ایران دارد.

نبود شل، بی‌پی و توتال و همکاری با بخش خصوصی

به لحاظ کیفی، نمایشگاه امسال، بالاترین سطح حضور شرکت‌های خارجی را تجربه کرد. شرکت‌های خارجی حاضر در نمایشگاه، بر خلاف سال‌های قبل، حضور فعال و جدی‌ای در طول برگزاری نمایشگاه داشته و تلاش کردند تا در کنار نمایش دستاوردهای خود، نتایج عملی از این حضور را نیز داشته باشند. نکته قابل توجه اینکه در نمایشگاه امسال کشورهای صاحب برند در صنعت نفت، مانند آلمان، فرانسه، انگلیس، ایتالیا، روسیه، ژاپن، چین، کره جنوبی، ترکیه و دیگر کشورها هریک دارای

پاویون اختصاصی در نمایشگاه بودند که سطح بزرگی از فضای نمایشگاهی را به خود اختصاص داده بود. در کنار این، کشورها و شرکت‌های بزرگ خارجی، در کنار برپایی غرفه، هیئت‌های مذاکره‌کننده به نمایشگاه اعزام کرده بودند که به توافقات خوب و موثری هم منجر گردید. در مورد حضور نیافتن شرکت‌هایی مانند توتال، شل و بی‌پی باید این نکته یادآور شد که حضور نیافتن این شرکت‌ها در نمایشگاه امسال به دلیل کمبود زمان و به موقع اقدام نکردن آنها برای ثبت نام بود. شرکت‌های بزرگ بین‌المللی معمولاً برنامه ریزی بلندمدت برای حضور در نمایشگاه‌های بین‌المللی دارند. با توجه به اینکه، کمی بیش از ۳ ماه پس از اجرای برنامه، نمایشگاه تهران برگزار می‌شد، به طور طبیعی زمان لازم برای حضور این شرکت‌ها وجود نداشت در عین حال این شرکت‌ها با دبیرخانه نمایشگاه تماس گرفته و از تمایل خود به حضور در نمایشگاه خبر داده بودند و حتی فضای مورد نیازشان را رزرو داشتند اما به دلیل کمبود وقت، فرصت حضور در قالب تاسیس غرفه فراهم نشد. با این حال شرکت‌هایی مانند توتال، هیئت‌های ویژه‌ای را برای ارزیابی نمایشگاه و انجام مذاکره در طول برگزاری نمایشگاه اعزام کرده بودند و در عمل حضور فعالی داشتند.

استقبال پر شور از غرفه‌های اوپکس

سالن‌های اوپکس در نمایشگاه بیست و یکم صنعت نفت از شلوغ‌ترین و پربازدیدترین مکان‌های سال‌های اخیر بود. بنابراین نفس برگزاری چنین رویداد

بیست و یکمین نمایشگاه نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی پس از ۴ روز فعالیت به کار خود پایان داد. این نمایشگاه از این جهت که در مدت کوتاهی پس از اجرای برنامه و رفع تحریم‌ها برگزار شد از اهمیت بالایی برخوردار بود. در همین حال اتحادیه اوپکس با تلاش‌های فراوان توانست در نمایشگاه بیست و یکم بار دیگر بدرخشد و قراردادها و تفاهم‌نامه‌های قابل توجه‌ای را با شرکای خارجی‌اش از جمله چین به امضا برساند. در همین حال نمایشگاه بیست و یکم صنعت نفت از این لحاظ که چند ماه پس از رفع تحریم‌ها برگزار می‌شد، از اهمیت بالایی برخوردار بود و از آن به عنوان سکوی پرتاب صنعت نفت به دوران پساتحریم نام برده می‌شد. خوشبختانه با توجه به استقبال گسترده شرکت‌های داخلی و به خصوص شرکت‌های خارجی، این هدف محقق شد به گونه‌ای که نمایشگاه بیست و یکم به بزرگ‌ترین در نوع خود در ۲۰ سال گذشته تبدیل شد. حضور نزدیک به ۹۰۰ شرکت خارجی به همراه بیش از یک هزار شرکت داخلی در فضایی در حدود ۷۰ هزار متر مربع و به عبارت دیگر با دربرگیری کل فضای نمایشگاه بین‌المللی تهران، عظمت و تاثیرگذاری نمایشگاه ۲۱ را نشان می‌دهد که در نوع خود بی‌سابقه است. شرکت‌های حاضر در نمایشگاه تلاش کردند در فرصت ۴ روزه برگزاری، آخرین دستاوردهای فنی و تخصصی خود را در حوزه‌های مختلف به نمایش بگذارند و در کنار آن موافقت‌نامه‌ها و تفاهم‌نامه‌های زیادی نیز به امضا برسانند که این موضوع نوید آینده‌ای روشن در زمینه توسعه

بازتاب و جریان اطلاع رسانی نمایشگاه ۲۱
نمایشگاه نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی تهران، با توجه به اینکه بزرگترین نمایشگاه در خاورمیانه و پنجمین نمایشگاه در سطح جهانی به شمار می آید، و حضور پررنگ شرکت های عضو اتحادیه OPEX "اوپکس" بهانه ای شد تا از ظرفیت های بالای خبری و اطلاع رسانی استفاده شود. حجم گسترده فعالیت ها و تحرکات، مذاکرات و توافقات در جریان برگزاری نمایشگاه، سالن های اوپکس را به یکی از پر خبرترین رویدادهای سالانه اقتصاد ایران تبدیل کرده است که امسال این مسئله با توجه به شرایط پساتحریم خود را بیشتر نشان داد.

خبرنگاران شاید بهتر از هرکسی جامعیت و رونق نمایشگاه بیست و یکم را دیده و مخابره کرده اند اما گاهی سیاست های برخی رسانه ها مبتنی بر تخریب دولت است و بر همین اساس کوچک ترین مسائل را بزرگنمایی می کنند و چشم خود را بر دستاوردهای واقعی، ملموس و عینی می بندند. با وجود این بد اخلاقی های رسانه ای، خوشبختانه مردم و افکار عمومی در داخل و خارج شرایط حال و آینده ایران را روشن دیده و به همین دلیل امیدوارانه برای توسعه همکاری ها فعالیت می کنند.

در پایان لازم است از همه خبرنگاران، عکاسان و اصحاب رسانه که در طول برگزاری نمایشگاه نهایت تلاش خود را برای اطلاع رسانی دقیق و سریع و انعکاس رویدادهای نمایشگاه بیست و یکم صنعت نفت انجام دادند تشکر و قدردانی شود.

بود. در کل می توان ادعا کرد که عمده توافقات و مذاکرات صورت گرفته در خلال نمایشگاه ۲۱ حول افزایش توان فنی و دانش تخصصی شرکت های ایرانی فعال در صنعت نفت بود که ان شاءالله اثرات آن را در آینده مشاهده خواهیم کرد.

دستاوردهای نمایشگاه امسال را برای شرکت های ایرانی

نمایشگاه امسال فرصتی بی نظیر برای بخش خصوصی کشور بود تا پازل توانمندی و حضور خود را پس از چند سال رکود کامل کند. هرچند در نگاه اول بخش خصوصی بویژه سازندگان تجهیزات داخلی را با وجود رقبای کهنه کار بین المللی نگران می کند، اما نمایشگاه امسال این فرصت را فراهم کرد که شرکت های داخلی توان خود را در مقابل شرکت های خارجی و دانش روز مورد ارزیابی قرار دهند و زمینه مشارکت و همکاری برای ارتقای سطح توان فنی و تخصصی خود را در حوزه های مختلف پیدا کنند. نکته قابل ذکر اینکه در نمایشگاه امسال، شرکت های سازنده تجهیزات صنعت نفت به طور فعال و در یک فضای گسترده و متمرکز حضور یافتند و آخرین دستاوردهای خود را به نمایش گذاشتند. در کل باید اذعان کرد که نمایشگاه تهران زمینه سازی برای انتقال تکنولوژی، بومی سازی دانش فنی، جذب سرمایه و فرصت همکاری نه تنها بخش خصوصی کشور را تضعیف نمی کند، بلکه شرایط را برای درآمد بیشتر با افزایش توانمندی آنها در بازار داخلی و بازارهای منطقه و جهان فراهم می کند.

هایی از اهمیت بالایی برخوردار است. در نمایشگاه امسال شاهد حضور برخی هیئت های خارجی در سطح بالا بودیم. دیدار وزیر نفت عمان از نمایشگاه و همچنین وزیر اقتصاد، انرژی و کشاورزی هلند، هیئت ۳۵ نفره لهستانی به ریاست معاون وزیر انرژی این کشور، معاون توسعه تجاری پرقتال و تعدادی از سفرای کشورهای خارجی از نکات قابل توجه بود. حضور معاون اول رئیس جمهور و حمایت قاطع وی، وزیر صنعت معدن و تجارت و معاونان حقوقی و علمی رئیس جمهور، نمایندگان مجلس دهم شورای اسلامی هم در این زمینه باید یادآور شد.

مذاکرات و توافقات اوپکسی ها

انجام مذاکره و توافق جز ذاتی برگزاری نمایشگاه است که در نمایشگاه امسال نیز این مهم وجود داشت. در جریان برگزاری نمایشگاه بین شرکت های ایرانی خصوصی و عضو اتحادیه اوپکس و دولتی توافقات خوبی بدست آمد. همچنین قراردادهای متعددی بین شرکت های ایرانی فعال در صنعت نفت در حوزه های مختلف منعقد گردید. از جمله قراردادهای خوبی بین پژوهشگاه صنعت نفت با شرکت های داخلی در حوزه های مختلف جهت مطالعه و اجرای طرح های نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی بسته شد که به غنای نمایشگاه امسال افزود. علاوه بر این توافقات قابل توجهی بین شرکت های ایرانی با شرکت ها، هیئت های خارجی از کشورهای کره جنوبی، ایتالیا، فرانسه، آلمان، هند، نروژ، روسیه، هلند و چین بدست آمد که در نوع خود کم سابقه

حسن تاجیک، رئیس کمیسیون قیر اتحادیه اوپکس

چالش‌های پسا تحریمی صادرات قیر

تقریباً دو سال است که ارتباط صادرات قیر ایران به بازار چین و ویتنام قطع شده که عمده ترین علت آن را باید در قیر بی کیفیت جستجو کرد. پیش از این نیز با ارمنستان و چندین کشور همسایه مشکلات مشابهی داشته ایم. نباید از نظر دور داشت که قیر بی کیفیت و غیر استاندارد عامل اصلی این قطع ارتباط است به طوری که در کنار این عوامل تاخیر در تحویل کالا نیز بی تاثیر نبوده است.

خلوص بالای ۹۵٪ آن را به قیر اضافه کنند. در کشور نیز اخیراً چنین برنامه‌ای را تولیدکنندگان گیلسوناید دارند. - سال گذشته حدود ۲/۶۰۰/۰۰۰ تن قیر از کشور خارج شده است. بدین ترتیب که ۸۰۰ هزار تن بخش خصوصی و حدود ۱/۱۰۰/۰۰۰ هزار تن را شرکت نفت جی و ۷۰۰/۰۰۰ تن را شرکت نفت پاسارگاد صادر کرده‌اند.

این در حالی است که مصرف سالانه قیر در کشور ۲/۵ میلیون تن برآورد می‌شود که به دلیل بحران اقتصادی و کاهش فعالیت پیمانکاران وزارت راه و شهرسازی و حتی شهرداری‌ها مصرف قیر در کشور کاهش یافته است. شرکت نفت پاسارگاد و جی دو تولیدکننده اصلی و عمده تولید قیر سال گذشته علاوه بر تامین نیاز داخلی، ۹۰۰ هزار تن از مجموع ۲ میلیون و ۶۰۰ هزار تن قیر صادراتی را تامین کرده‌اند. مشکلات و موانع در تولید قیر برای فعالان در این صنعت متعدد است که می‌توان به تامین خوراک با قیمت مناسب اشاره کرد. اگرچه در حال حاضر مشکل تامین خوراک تا حدودی حل شده اما قیمت آن هنوز بالاست. این مسئله موجب شده کیفیت محصول نهایی کاهش یابد.

برای حل مشکلات فوق پیشنهاد می‌گردد تا آمارهای حجمی صادرات قیر کشور مورد بررسی قرار گیرد تا مشخص گردد میزان صادرات قیر در گذشته در زمانی که در اختیار شرکت پخش بوده، بیشتر بوده و یا اکنون که در اختیار شرکت‌های عمده قرار گرفته است.

این در حالی است که آزمایشگاه‌ها همان شرایط قبلی را دارند. تا جایی که برخی از کشورهای توسعه‌یافته افتخار می‌کنند که تا ۳۵ سال قبل از قیر ایران برای آسفالت جاده‌های خود استفاده می‌کردند. برای حفظ بازار باید کیفیت قیر ارتقاء یافته حفظ و کنترل شود.

- چنانچه نظریه مدیران ارشد سازمان‌های ذیربط را در مورد افزایش تولید قیر به میزان ۹ میلیون تن را بپذیریم، در بهترین شرایط که سیستم پالایشی به‌روز شود، حدود ۳۰ درصد از محصول به دست آمده در پالایشگاه‌های کشور (با احتساب نفت نیمه سنگین و سنگین) ماده اولیه قیر و یا VB تولید خواهد شد که حدود ۱۵ درصد تا ۲۰ درصد آن به نفت کوره تبدیل گردیده و مابقی آن برای تولید قیر خواهد ماند.

- اگر روزانه ۱/۸۰۰/۰۰۰ تن نفت خام در کشور پالایش شود، حدود ۱/۴۰۰/۰۰۰ تن آن شامل VB می‌شود که ۱۰ درصد آن ۱۴۰ هزار بشکه VB می‌شود یعنی روزانه حداقل ۲۰ هزار تن قیر می‌تواند تولید شود. - شرکت نفت جی روزانه ۵ الی ۶ هزار تن تولید قیر دارد. شرکت نفت پاسارگاد با ظرفیت روزانه ۱۳ هزار تن در سال نتوانسته سقف تولید خود را به ۶ هزار تن در روز برساند. برای تامین ماده اولیه قیر مورد نیاز سایر واحدها (غیر از این دو شرکت عمده)، نفت کوره مازاد بر سوخت بایستی تبدیل به قیر شود. گیلسوناید با درجه خلوص بالا در آمریکا، کانادا و اروپا به پودر پرنیتیل تبدیل می‌شود که کالای باارزشی است و مقرون به‌صرفه نیست که با

در ایران دو شرکت نفت پاسارگاد و نفت جی اصفهان این کار را انجام می‌دهند که متأسفانه با عملکرد ضعیف این بازار دو سالی می‌شود که بازار آسیا را از دست داده ایم و برای بازیابی و احیا آن نیاز به استاندارد سازی داریم. با اجباری شدن استانداردهای ایران می‌تواند دوباره بازارهای از دست رفته خود را احیا کند. در این چارچوب عوامل زیر را باید در نظر داشت:

- شرکت‌های تولیدی عمده، مشکلاتی برای صادرات قیر ایجاد نموده‌اند که این مشکلات شامل مظروف سازان قیر عضو انجمن صنفی کارفرمایی صنایع قیر و بسته‌بندی استان اصفهان که صادرکننده نیز هستند، شده است.

- شرکت‌های تولیدی عمده به بهانه ارزآوری و اینکه کیفیت قیر را تغییر می‌دهند از پوشش شرکت‌های کوچک در مورد تحویل قیر مورد نیاز آنها خودداری می‌کنند. علیرغم مکاتبات و پیگیری‌های فراوان برای رفع مشکلات متأسفانه مدیران شرکت‌های عمده همکاری لازم را معمول نمی‌نمایند.

- مشکل‌ترین و پرهزینه‌ترین صادرات فرآورده‌های نفتی مربوط به بخش قیر می‌شود. روغن و حتی پارافین شرایط سهل‌تری برای صادرات دارند.

- بیش از ۹۰٪ مشکلات قیر در مظروف سازی است. طی سال ۹۳ در اصفهان ۱/۶۰۰/۰۰۰ تن قیر تولید شده است که حدود ۱/۲۰۰/۰۰۰ تن آن صادر شده است.

- تا سال ۹۲ قیر ایران از بهترین قیرهای منطقه بود.

حمل و نقل قیر حلقه گم شده صادرات

مخزن به گنجایش ذخیره سازی ۲۰ هزار تن کرده است، همچنین کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران نیز با خرید کشتی حمل قیر فله امکان صادرات محصول نفت جی را از بندر عباس فراهم نموده است. در شرایط پسابر جام ضروری است تا کشتی های سایز بزرگتر جهت ارسال قیر به کشورهای هدف خریداری شود که البته این موضوع با هماهنگی های انجام شده در دستور کار کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران قرار دارد و امیدواریم تا پایان سال ۲۰۱۶ اولین کشتی سایز بزرگ وارد ناوگان شود. قیر به صورت بشکه ای، در بشکه های ۱۹۰ و ۱۵۰ کیلویی صادر می شود و ۸۰ درصد صادراتی که به وسیله بشکه صورت می گیرد از طریق کشتی های کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران به کشورهای

های فله در اقیانوس پیما در اندازه های مختلف صورت می گیرد.

در این ارتباط شرکت آسیاگستر قشم در سال ۱۳۹۲ با مشارکت کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران و شرکت پالایش نفت جی به منظور فروش، صادرات و حمل محموله قیر از مبدأ ایران به مقاصد کشورهای آسیایی و آفریقایی تأسیس گردید. این شرکت از بدو تأسیس تاکنون افزون بر ۱۵۰ هزار تن قیر را در بسته بندی بشکه و به صورت فله از طریق ناوگان کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران به اقصی نقاط دنیا صادر کرده است.

در همین حال برنامه احداث مخازن جهت صادرات قیر فله از بندر عباس در دستور کار قرار گرفت که در این زمینه شرکت نفت جی اقدام به ساخت هشت

اصغر مزدآبادی | حمل قیر بسیار دشوار و از پیچیدگی های خاصی برخوردار است و با توجه به اینکه قیر فقط در معدودی از کشورها تولید می شود موضوع حمل و نقل آن با استفاده از روش های مختلف و انتخاب بهترین روش حمل با توجه به شرایط کشورهای صادر کننده و کشورهای مصرف کننده اهمیت می یابد. با توجه به مقرون به صرفه تر بودن، حمل قیر بیشتر از طریق دریا صورت می گیرد. البته به برخی از کشورها مانند ارمنستان، گرجستان، ترکیه، افغانستان و پاکستان، که با ایران مرز دریایی ندارند قیر از طریق کامیون و تانکر صادر می شود. قیر به صورت های مختلف در بشکه های فولادی، کیسه های پلی اتیلن از طریق بیتو تینر و کانتینرهای مخزنی بسته بندی می شود. و حمل آن توسط کشتی

آسیای جنوب شرقی و شرق آفریقا حمل می شود و در محل هایی که کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران سرویس ندارد مانند غرب آفریقا، از خطوط کشتیرانی خارجی استفاده می شود.

علاوه بر صدور قیر به صورت بشکه ای، حمل آن به صورت جامبوبگ در بسته های یک تنی نیز صورت می گیرد که این بسته ها بیشتر به کشورهای CIS صادر می شود و از طریق دریا کمتر صورت می گیرد. این شرکت برنامه به کارگیری این روش ها جهت صادرات قیر به مقاصد مختلف را در دست اجرا دارد و پیشنهاد می کند تا کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران سرمایه گذاری در این زمینه را در دستور کار خود قرار دهد. در همین حال در مورد هزینه ها عنوان گردید با در نظر گرفتن متوسط هزینه حمل و نقل و گرم کردن

خوراک در محل تولید (۲۰۰ هزار ریال) و (۱۰ هزار ریال) و مخزن داری جمعاً حدود ۳۰۰ تا ۴۰۰ هزار ریال هزینه شرکت های تولیدی بیشتر از نقطه صفر دو شرکت عمده می باشد. اگر ۵۰٪ هزینه اضافه در نظر گرفته شود، در شرکت های تولیدی جدید باید با ۲۰ دلار هزینه بالاتر رقابت صورت گیرد. در صورتی که در اغلب کشورها واحدهای قیر سازی جدا از واحدهای پالایشگاهی نیست تا هم مشکلات زیست محیطی نداشته باشند و هم این هزینه سربار پرداخت نشود. در همین حال باید توجه داشت که در بخش کمیت صادرات قیر مشکلی نداریم صادرات امسال ۲/۵ میلیون تن بوده و نسبت به سال ۸۸ که کل آن ۹۹۰ هزار تن بود، (تقریباً ۲۰٪) افزایش داشته است. امروز کیفیت قیر مورد توجه قرار گرفته بنحوی که

برخی از کشورها مانند چین به آن دقت زیادی می کنند و به علت نامناسب بودن کیفیت، بازار آفریقا در حال از دست رفتن است. همچنین حداقل محموله ها به ترکیه صادر می شود زیرا روسیه حدود ۲۵٪ زیر قیمت منطقه فروش خود را به آن کشور و کشورهای CIS انجام می دهد و این امر موجب افزایش یافتن میزان خرید از آن کشور شده است. در پایان باید توجه داشت که همکاری و هماهنگی میان شرکت های حمل و نقل برای انتقال قیر استاندارد یکی از اصلی ترین حلقه های گم شده بازار صادرات است که نیاز به دقت بسیار دارد. قیمت های زیاد حمل در برخی از موارد و عدم دقت کافی به استاندارد سازی می تواند بازار قیر ایرانی را با چالش های جدی روبه رو کند.

محمد مهدی صیامیان گرجی، مدیر بازرگانی پتروشیمی مارون

چالش تعیین قیمت خوراک پتروشیمی‌ها

خوراک به میزان کافی وجود دارد چون در حال حاضر تامین خوراک متان هنوز با مشکل مواجه است. از سوی دیگر باید ساختاری تشکیل شود که قیمت گذاری خوراک براساس آن کامل و حرفه‌ای صورت بگیرد. برای این کار و در صورت داشتن برنامه‌ای برای توسعه باید از قیمت‌های دنیا آگاهی داشته باشیم و بین قیمت خوراک و محصولات پتروشیمی تعادل ایجاد کنیم.

تأمین پتروشیمی فجر

واحد دوم پتروشیمی فجر موفق به دریافت پروانه بهره برداری مجزا شده است و درآمد های این مجتمع از سال ۱۳۹۵ به مدت ۷ سال معاف از مالیات است بر اساس اظهارات مدیریت شرکت، انتظار می رود که معافیت مالیاتی این واحد مشمول ۳۰-۴۰ درصد از در

است و برنامه‌هایی که تا سال‌ها برای این مهم در نظر دارند. اکنون در دنیا نرخ خوراک پتروشیمی‌ها در حال کاهش است و قیمت محصولات تولیدی نیز همین‌طور ولی در ایران با اینکه قیمت محصولات در حال کاهش است قیمت خوراک همچنان ثابت مانده که منطقی نیست. به طور مثال قیمت خوراک متان مدت‌هاست در ایران ۱۳ سنت تعیین شده است، در حالی که زمانی نرخ محصولات متان بالای ۴۰۰ دلار بوده و اکنون نیز زیر ۳۰۰ دلار است. با اینکه قیمت اتان اکنون در ایران مدت‌هاست ۲۴۰ دلار است که قیمت محصول تولیدی آن یعنی اتیلن زمانی به ۱۰۰ دلار و زمانی به ۷۰۰ دلار رسیده بود و اکنون حدود ۱۰۰ دلار است. برای اینکه کشور ما بتواند در شناورسازی قیمت خوراک به نتیجه برسد اول باید مطمئن باشد

به رغم اینکه قیمت گاز طبیعی دنیا به پایین‌ترین حد خود رسیده اما در ایران همچنان این محصول با قیمتی که چند سال پیش در مجلس تصویب شده به پتروشیمی‌ها عرضه می‌شود. در حال حاضر تعیین نرخ خوراک پتروشیمی‌ها به موضوعی بسیار چالشی تبدیل شده اما واقعیت آن است که برای حفاظت از قدرت رقابت پذیری شرکت‌های پتروشیمی نسبت به سایر رقبا چاره‌ای نیست جز اینکه نرخ خوراک همانند نرخ محصولات شناور باشد. در کشورهای حاشیه خلیج فارس که به عنوان رقبای اساسی ایران هستند مانند عربستان، کویت، بحرین، قطر، امارات و عمان نه تنها نرخ خوراک موضوع حل شده‌ای است و دیگر به آن پرداخته نمی‌شود بلکه مهم‌ترین دغدغه این کشورها توسعه تجاری و پروژه‌های پتروشیمی

محمود ترابی، دانشیار دانشکده مهندسی شیمی دانشگاه تهران

مزیت ایجاد هلدینگ بازرگانی پتروشیمی‌ها

افزایش می‌یابد. در ایران با توجه به دولتی بودن و وجود شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران، همه شرکت‌ها و هلدینگ‌ها باید تحت پوشش وزارت نفت قرار گیرند و تحت یک برند خاص عرض اندام کنند. متمرکز کردن بازرگانی پتروشیمی اگر به نتیجه برسد باید اقدامی مناسب دانست تا تمامی شرکت‌ها و محصولات تولیدی در یک سطح در بازار ظاهر شوند و نام ایران و اثرگذاری و قدرت چانه زنی کشور را در منطقه و جهان ارتقا خواهد بخشید. در این صورت دیگر از پراکنده فروشی، ارزان فروشی، اقدام‌های تکرار و رقابت پذیری داخلی خبری نیست و آینده مناسبی برای حوزه بازرگانی پتروشیمی فراهم خواهد شد.

ایجاد هلدینگ در بخش بازرگانی محصولات مختلف پتروشیمی سبب افزایش استاندارد، کیفیت و همچنین بهبود روند قیمت گذاری محصولات این صنعت می‌شود. هلدینگ را باید حفاظت از منافع مشترک چند شرکت دانست که در چارچوبی تعریف شده، فعالیت‌های بازرگانی انجام می‌دهند و در این صورت همه زیر یک چتر استاندارد با قیمت‌های مناسب قرار می‌گیرند. یکپارچه سازی بازرگانی پتروشیمی با جلوگیری از تکرار شرکت‌ها مانع ارزان فروشی محصولات می‌شود و از سویی دیگر با تجمیع صورت گرفته قدرت تاثیر گذاری و قیمت گذاری ایران در زمینه محصولات پتروشیمی در بازارهای جهانی

بیگلریان با اشاره به برخی انتقادات کارشناسان در حوزه قیر و برخی حوزه‌های زیر مجموعه نفت و صنایع زیر دستی و بالا دستی آن خصوصاً انحصارات چند جانبه‌ای که بوجود آمده است افزود: اگر سرمایه‌گذار خارجی بتواند فناوری جدید را به ایران وارد کند این امکان برای جمهوری اسلامی ایران بوجود خواهد آمد که بخش خصوصی اجازه خروج از عرصه رقابت را به خود ندهد و در میدان باقی مانده و رقابت خوبی را با دیگر همکارانش داشته باشد

آمدهای شرکت بشود و حدود ۱۵ درصد تاثیر مثبت بر سودآوری شرکت بگذارد و سود شرکت از این محل در سال ۹۵ حدود ۹۰ میلیارد تومان افزایش یابد. همچنین مدیر عامل شرکت در مجمع اعلام نمود که بابت افزایش فروش آب RO به پتروشیمی بندر امام (ساعتی ۲۰۰۰ متر مکعب) نیز ۱۰ میلیارد تومان به سود شرکت در سال ۹۵ اضافه خواهد شد. شرکت پتروشیمی فجر حدود ۱۲۷ میلیون یورو بدهی ارزی بلند مدت به NPC دارد صورت‌های مالی شرکت نشان می‌دهد که بدلیل تسعیر بدهی‌های ارزی طی سال‌های ۹۳ و ۹۴ به ترتیب ۱۰۷ میلیارد تومان و ۴۱ میلیارد تومان از سود شرکت کاهش یافته است. مجمع شرکت در سال جاری به بهانه ریسک احتمال افزایش نرخ ارز و زیان ناشی از تسعیر ارز بدهی‌ها، پیشنهاد تقسیم سود پایین ۲۵۰ میلیارد تومان را تصویب نمود و ۴۰۰ میلیارد تومان از سود باقی مانده را انباشته نمود تا شرکت در زمان مناسب آمادگی داشته باشد بدهی‌های ارزی به NPC را در سال جاری کاملاً تسویه نماید. همانطور که می‌دانید جریان نقدی پتروشیمی فجر از حدود ۶۵۰- ۷۰۰ میلیارد تومان سود خالص سالیانه و ۱۶۷ میلیارد استهلاک تشکیل می‌شود این شرکت در سال‌های ۹۳ و ۹۴ با اتکا به جریان نقدینگی قوی که در اختیار داشته است موفق گردید به ترتیب ۲۴۰ میلیارد تومان و ۲۶۶ میلیارد تومان از اصل تسهیلات مالی دریافتی از بانک‌ها را پرداخت نماید. انتظار داریم که ۵۸۶ میلیارد تومان تسهیلات مالی ریالی و ارزی باقی مانده به بانک‌ها نیز طی دو سال آینده پرداخت گردد و هزینه مالی ۶۵ میلیارد تومانی شرکت نیز به سرعت کاهش یابد. یادآور می‌شود که بدهی‌ها با دلار ۳۴۸۰ تومان تسعیر شده‌اند و اگر در زمان تک نرخ کردن ارز نرخ دلار پایین‌تر باشد و شرکت اقدام به بازپرداخت بدهی‌های ارزشمند بخش‌های زیان‌های شناسایی شده برگشت خواهد شد. انتظار می‌رود که در سود سال جاری بدلیل پرداخت بدهی‌های ارزی، حداقل ۴۱ میلیارد زیان ناشی از تسعیر ارز وجود نداشته باشد. مجموع عوامل فوق شامل تاثیر ۹۰ میلیارد تومانی معافیت مالیاتی و حذف تسعیر ارز ۴۱ میلیارد تومانی و افزایش فروش آب RO به بندر امام باعث می‌شود تا سود سال ۹۵ پتروشیمی فجر حداقل ۱۴۰ میلیارد تومان (۵۶ تومان به ازای هر سهم) بیشتر از سال ۹۴ باشد.

رقابت نابرابری از معضلات بازار پارافین

مجوز خوشنامی پیشنهاد می‌گردد رویه فعلی تمدید مجوزهای صادره تغییر نموده و شرکت‌های خوشنام تا مادامی که هیچ‌گونه تخلفی نداشته باشند، مجوز مربوطه مرتباً تمدید و مانع از وقفه در تمدید و صدور مجدد شود. هرگونه توقف در امر صادرات باعث از دست رفتن بازارهای هدف صادراتی می‌گردد. از جمله این موارد پیگیری وضع عوارض بر صادرات اسلک و کس (ماده اولیه شرکت‌های تولیدکننده پارافین) عدم معافیت صادرات اسلک و کس از پرداخت مالیات و فرمول قیمت‌گذاری خوراک (اسلک و کس) در اجرای بند نهم فرمول قیمت‌گذاری مصوب کارگروه اقتصادی هیئت دولت است. به منظور حفظ بازارهای فعلی و ورود به بازارهای اروپا شرکت‌های تولیدکننده پارافین ملزم خواهند بود تا نسبت به رعایت الزامات ریچ (Reach) و دریافت گواهی‌های مربوطه اقدام نمایند تا موضوع عدم ارائه این گواهی‌ها مانعی مضاعف بر موانع فعلی محسوب نگردد.

ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز پیشنهاد می‌گردد؛ محصولاتی چون فوتس اویل، پارافین و مشتقات آن از دستورالعمل‌های فعلی خارج و با تعدیل سخت‌گیری‌ها مشکلات صادراتی تولیدکنندگان پارافین مرتفع شود. پیشنهاد می‌گردد در نرخ تعرفه‌های فعلی پارافین و اسلک و کس پایه و سایر مشتقات آن بازنگری و نرخ تعرفه‌ها به واقعیت نزدیک شود. فوتس اویل یکی از محصولات جانبی پارافین از اسلک و کس بوده و هیچ‌گونه تغییری در ماهیت این ماده که همان اسلک و کس می‌باشد پدید نیامده است. به همین منظور صادرات این فرآورده وفق دستورالعمل فعلی ستاد مبارزه با قاچاق منوط به ارائه گواهی خوشنامی است. به نظر می‌آید خروج این ماده از شمول دستورالعمل فعلی ستاد منطقی و کمک شایانی به صادرات این محصول و نهایتاً شرکت‌های تولید پارافین خواهد نمود. بر اساس تسهیلات اعطایی برای شرکت‌های دارای

با توجه به حضور شرکت‌های روغن‌سازی در عرصه تولید پارافین و ورود به بازارهای هدف قطعاً قیمت‌های تمام‌شده این محصول در رقابت با این شرکت‌ها بالاتر بوده و در این رقابت نابرابر شرکت‌های تولیدکننده پارافین بیش‌ازپیش متضرر شده و بازارهای هدف را از دست خواهند داد.

از آنجایی که محصول پارافین در صنعت کشور از جمله صنایع شم‌سازی، چوب، کفش، اتومبیل و نساجی و غیره کاربرد وسیعی دارد، بازارهای داخلی نیز طبق قیمت‌گذاری‌های فعلی فاقد حاشیه سوده بوده و اندک سهم بازار داخلی نیز به‌سوی شرکت‌های روغن‌سازی تولیدکننده پارافین (تولیدکننده مواد اولیه سایر شرکت‌های تولیدکننده پارافین) سوق داده می‌شوند و تعطیلی کارخانه‌های کوچک‌تر دور از انتظار نخواهد بود. طبق موارد مطروحه و مشکلات عدیده شرکت‌های تولیدکننده پارافین طی اجرای دستورالعمل‌های

دردسرهای تولید کنندگان پارافین!

بیش از ۵ سال است که تولید کنندگان در حوزه صنعت پارافین در گیر چالش های متعددی هستند، بدون آن که مشکلاتشان کاسته شود یا مسئولی به مشکلات آنها رسیدگی کند.

چالش شرکت های تولید کننده پارافین از جایی آغاز شد که شرکت های فروشنده مواد خام شروع به فروش برای بازارهای خارجی کردند، اما به جای این که قانون را رعایت کنند و به واحدهای تولیدی داخلی با قیمتی کمتر از تولید کنندگان خارجی مواد را بفروشند، درست برعکس عمل کرده و به تولید کنندگان خارجی قیمتی کمتر از تولید کنندگان داخلی فروختند. این در حالی است که برابر مصوبه هیئت وزیران صادر کنندگان مواد خام اسلک واکس باید ۲۵ درصد ارزش آن عوارض بپردازند. کشمکش بین تولید کنندگان پارافین و فروشنده مواد خام هنوز به جایی نرسیده است. چندین سال است که شرکت های فروشنده مواد خام قیمت ها را بدون توجه به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (فرآورده ویژه نفتی از جمله اسلک وکس به قیمت جهانی خلیج فارس با کسر ۵ درصد به تولید کنندگان پارافین تحویل می دهند) مواد خام را بدون کسر ۵ درصد و در بیشتر موارد بیش از قیمت هایی که به خارج کشور عرضه می کنند، به مشتریان داخلی می فروشند. در تمام این مدت با بیشتر طرف هایی که می توانستند در این موضوع دخالت کنند، مانند مجلس، سازمان حمایت از تولید کنندگان و مصرف کنندگان، شرکت پخش

فرآورده های نفتی و... نامه نگاری کردیم و خواستیم که این موضوع را حل و فصل کنند. در اصل تولید کنندگان پارافین هر کدام دوبار مجبور به سرمایه گذاری و احداث کارخانه شده اند، اما مدتی بعد، پس از خصوصی سازی واحدهای روغن سازی، این شرکت ها هیچ گونه مسئولیتی نسبت به صنایع پایین دستی خود نداشته و با خام فروشی و صادرات بی رویه اسلک وکس ما را به حال خود رها کرده اند. این تولید کننده اضافه می کند: حال پس از پشت سر گذاشتن همه این مشکلات به این نقطه رسیدیم که پالایشگاه های روغن خودشان رقیب ما شده اند و قیمت اسلک وکس را برای تولید کننده داخلی که ما هستیم، بالاتر از فروش به مشتری خارجی گذاشته اند. در این بازار آشفته که ما به دلیل قیمت بالا قدرت رقابت نداریم، کارخانجات پارافین در ایران تعطیل و در کشورهای هند و پاکستان و ترکیه احداث شده اند. مزینی توضیح می دهد: در حال حاضر مهم ترین و اساسی ترین مشکل تولید کنندگان پارافین وضع عوارض ۲۵ درصدی است که متأسفانه اجرایی نمی شود. این بازار برای کار و فعالیت جای بسیار دارد، به ویژه این که در کشور ماده خام این محصول فراوان است. اگر مسئولان هر چه زودتر برای این موضوع فکری نکنند، در سال اقتصاد مقاومتی یک بازار با ارزش افزوده بسیار و سرمایه گذاری های زیاد در این رابطه از دست خواهد رفت.

مشکلات واحدهای تولیدی پارافین از جمله کمبود خوراک در کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی نیز

مطرح شده است. آنها عقیده دارند که برای رفع مشکل بایستی مراتب وضع عوارض ۲۵٪ بر صادرات اسلک وکس پیگیری شود. در خصوص خروج مشتقات پارافینی از دستورالعمل لازم است یک حرف واحدی زده شود.

از دیگر مشکلات جدی پارافین برای بازارهای صادراتی مسئله مسافت و استاندارد ها است. در خصوص بازارهای بین المللی تاکید می شود که در حال حاضر مشتقات پارافین به بازارهای آمریکای لاتین صادر می شود که با مشکلاتی از جمله بعد مسافت و هزینه های بالا و طولانی شدن زمان رسیدن کالا به مقصد مواجه می باشد. بازارهای آفریقایی که دلال ها در این بازار فعال هستند و بازارهای اروپا نیز با مشکل استاندارد ها مواجه است. نباید از نظر دور داشت که در حال حاضر قیمت ماده خامی که پالایشگاه ها به تولید کنندگان می دهند، هم قیمت محصول فرآوری شده همین پالایشگاه ها در بازارهای هدف است. یعنی قیمت ماده خام در داخل به اندازه محصول تولید شده برای صادرات محاسبه و دریافت می شود. بنابراین در عمل بازاری برای صادرات نداریم و توانی باقی نمانده است.

اما در پایان باید تاکید کرد منظور از صادرات این فرآورده طبق دستورالعمل فعلی ستاد مبارزه با قاچاق منوط به ارائه گواهی خوشنامی است. به نظر می آید خروج این ماده از شمول دستورالعمل فعلی ستاد منطقی و کمک شایانی به صادرات این محصول و نهایتاً شرکت های تولیدی پارافین خواهد نمود.

آیا تجمیع واحدهای تولیدی به صادرات کمک خواهد کرد؟

... به نظر می‌رسد ایده ارائه‌شده در مورد تجمیع واحدهای کوچک فعال بر خلاف قانون است. لذا لازم است موضع‌گیری محکمی در مقابل آن صورت پذیرد و عنداللزوم موضوع در هیئت مدیره مطرح گردد.

... ضوابط خصوصی‌سازی بر مبنای کاهش یافتن میزان تصدی‌گری دولت پایه‌ریزی شده است، اینک عده‌ای عقیده دارند واحدها جمع شوند تا سیستم بزرگ‌تری ایجاد شود، این ایده خلاف قانون است.

... فعالیت‌های تولیدی واحدها به علت کمبود ماده اولیه با رکود مواجه شده است. پیشنهاد می‌گردد تا ماده اولیه را به همان قیمتی که به مشتریان خارجی به فروش می‌رسانند به واحدهای تولیدی نیز عرضه کنند. به نحوی عمل شود که قیمت صادراتی و وارداتی متفاوت باشند.

این در حالی است که با چنین اقداماتی ضربات غیر قابل جبرانی به بخش خصوصی وارد می‌شود زیرا بسیاری از شرکت‌های این بخش تلاش‌های گسترده‌ای برای بازاریابی و ارائه محصولات با کیفیت به مشتریان خود صورت داده‌اند که این مسئله باید مورد توجه ویژه قرار گیرد. برخی از همین شرکت‌ها حاضر نیستند زیر یک چتر بازارهای جهانی حضور یابند و به صورت مجزا در حال تجارت هستند.

بزرگ‌راه اندازی کند و صادرات نیز از کانال این شرکت‌ها انجام پذیرد. این موضوع خلاف قانون تجارت و اصل ۴۴ خصوصی‌سازی است.

... واحدهای بازرگانی چه حقوقی و چه حقیقی دارای شخصیت جداگانه و دارای کارت بازرگانی می‌باشند و هر کدام حق بازاریابی و فعالیت دارند.

... تعداد بسیاری از اعضای با مشتریان خود ارتباط تنگاتنگ دارند و تمایل دارند کار تجارت را با آنها مستقلاً ادامه دهند.

... پیشنهاد گردید تا کمیسیون نظرات خود را در این مورد کتبی به اتحادیه اعلام نماید تا مکاتبه لازم با ارگان ذیربط انجام گیرد، شرکت‌های هلدینگ چگونه می‌توانند حساسیت شرکت‌های خصوصی را که دارای مشتریان چندساله هستند، اعمال نمایند. اتحادیه نظر مخالف خود را در خصوص پیشنهاد فوق در جلسات مربوطه اعلام نموده است اما دیدگاه وزارت صنعت، معدن و تجارت چیز دیگری است.

... واحدهای تولیدی بایستی بتوانند تولید نموده و استاندارد محصولات خود را ارتقا دهند و همچنین کیفیت تولید را.

... پیشنهاد به عمل آمد تا شرح مشکلات صادراتی به وزارت صنعت، معدن و تجارت منعکس و همچنین کنسرسیون‌ها با عضویت اعضای برای انجام صادرات تشکیل شود.

باید در بخش تولید، برنامه ریزی‌های لازم برای ارائه کالاها و خدمات قابل عرضه به بازار داخل و خارج صورت گیرد، چرا که مادامی که بنگاه‌های تولیدی در تأمین نیاز واحدهای داخلی مشکل داشته باشند، نمی‌توانند کالاهای مازاد را به بازارهای صادراتی عرضه کنند. اولین گام برای ورود به بازارهای صادراتی، رونق تولید رقابتی است و بنابراین باید برای افزایش تولید داخلی، ظرفیت‌سازی کرد. دولت و فعالان بخش خصوصی هر یک در افزایش صادرات غیرنفتی سهم عمده‌ای دارند به نحوی که واحدهای تولیدی باید با افزایش بهره‌وری و کیفیت، راه کالاهای ایرانی را به بازارهای صادراتی هموار کنند. دولت نیز مقررات زدایی، ارائه تسهیلات، تعداد مجوزهای مورد نیاز برای صادرات و کوتاه کردن مسیر دریافت مجوزها را صورت دهد. برای حضور در بازارهای صادراتی، باید به ماندگاری نیز توجه شود. چرا که نمی‌توان در یک بازار به سختی حضور یافت و در مقابل از آن به سرعت خارج شد. واحدهای مقیاس کوچک و متوسط باید با تشکیل کنسرسیون‌ها و هلدینگ‌ها، راه کالاهای تولیدی خود را در بازارهای صادراتی هموار کنند. در راستای افزایش میزان صادرات، واحدها بایستی تجمیع شوند. نظر دولت بر این عقیده استوار است. وزارت صنعت، معدن و تجارت در این فکر است که چند شرکت هلدینگ با حضور شرکت‌های

با تجمیع واحدهای توان به رونق صادرات امیدوار بود

این باور است که با تجمیع فعالیت های بازرگانی در صنعت پتروشیمی با محوریت هلدینگ ها و شرکت بازرگانی پتروشیمی حرف نخست منطقه را در حوزه قیمت گذاری و سیاست گذاری بزنیم. وی اظهار کرد: شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران وظیفه برنامه ریزی کلان و نظارت بر تحقق یافتن طرح های پتروشیمی را بر عهده دارد، هم اکنون از ظرفیت ۶۰ میلیون تنی تولید محصولات پتروشیمی ایران حدود ۴۶،۳ میلیون تن، تولید می شود که این مقدار تولید نسبت به مدت مشابه پارسال چهار درصد افزایش یافته است. در همین حال باید این نکته را در نظر داشت که بسیاری از کشورها به واسطه حمایت از تولیدکنندگان خود توانسته اند در بازار مشتریان ایران رخنه کنند و بخشی از بازار ایران را در اختیار خود درآورند. راه اندازی شهرک های صنعتی در کنار شهرک های صنعتی از دیگر اقداماتی است که می تواند مفید باشد. مذاکراتی برای راه اندازی شهرک های صنعتی در کنار شهرک های صنعتی صورت گرفته و در برخی از جاها نیز مقرر شده تا از ظرفیت شهرک های صنعتی استفاده شوند. وزارت صنعت، معدن و تجارت بایستی پشتیبان صنایع باشد و با کمک سازمان ملی استاندارد ایران، استاندارد کالاها را ارتقاء بخشد.

سطح بین المللی را ندارند. بایستی به موضوع با دید وسیع تری نگاه شود. درخواست وزارت صنعت، معدن و تجارت حالت دستوری ندارد، بلکه از ما نظرخواهی نموده است که آیا به عنوان یک مجموعه فنی و حرفه ای در مورد این موضوع نظر خاصی داریم یا خیر. برخی از شرکت ها به علت پایین بودن میزان تولید و نداشتن توانمندی های فنی و حرفه ای قدرت رقابت در سطح بین المللی را ندارند. یکی از آفت های این معضل بالا بودن هزینه های تولید است که موجب می شود تا شاهد افزایش واردات با وجود تعرفه ۷۰ درصدی به کشور باشیم و از سوی دیگر قاچاق در این بخش نیز افزایش خواهد یافت.

در سال ۹۴ بیش از ۱۴ میلیارد دلار محصول پتروشیمی در ایران تولید شده، از این مقدار چهار میلیارد دلار آن صادر شده است. تعدد واحدهای تولیدی موجب شده تا امکان برندسازی از واحدهای تولیدی گرفته شود که این امر در حال حاضر به یکی از مشکلات واحدهای تولیدی بدل گشته است. عدم حمایت از واحدهای تولیدی یکی دیگر از مواردی است که باید به آنها توجه داشت.

این در حالی است که معاون وزیر نفت در امور پتروشیمی از عزم جدی خود برای تجمیع فعالیت های بازرگانی به منظور کاهش رقابت منفی در صنعت پتروشیمی خبر داده بود. وی بر

پراکندگی و تعدد صنایع کوچک در کشور را می توان یکی از مشکلات واحدهای صنعتی دانست. مشکلی که موجب شده تا امکان به وجود آمدن برند از تولیدکنندگان داخلی گرفته شود؛ این امر در حالی است که بسیاری از کشورها با تجمیع صنایع خرد و تشکیل واحد تولیدی بزرگ علاوه بر برندسازی توانسته اند در بازارهای صادراتی حرفی برای گفتن داشته باشند.

بی توجهی به برندسازی در کشور در حالی است که با رفع تحریم های بین المللی و فراهم شدن شرایط برای حضور در بازارهای جهانی، داشتن برند خوشنام می تواند رشد صادراتی کشور را به همراه داشته باشد. برای عبور از این چالش نیز مسئولان چندی است که طرح برندسازی در کشور را در دستور کار خود قرار داده اند؛ طرحی که به گفته رئیس اتاق اصناف ایران و تهران تجمیع صنایع کوچک لازمه تحقق آن است.

به نظر می رسد صحبت وزارت صنعت، معدن و تجارت بی منطق نباشد. امروز دیگر تولیدکنندگان نمی توانند در صحنه تجارت در بازارهای بین المللی رقابت کنند که به علت پایین بودن ظرفیت آنها است.

بخشی از مشکلات عمده صنعتی ناشی از پایین بودن میزان توانمندی شرکت ها در مقایسه با سطح جهانی است. اکثراً توانمندی و کیفیت در

برای صادرات روغن باید چاره‌ای اندیشید

روایت‌های مختلف از مصرف انواع روانکارها در کشور برای خودرو و صنعت و کشاورزی اعلام می‌شود که حدود ۵۰۰ هزار تن در سال مصرف داخلی کشور است. بخش عمده آن جمع‌آوری و تصفیه می‌شود و حدود ۷ تا ۱۵ درصد تبدیل به روغن سوخت تقطیری می‌شود. البته قسمتی از روغن سوخت تقطیری تولید شده در کوره‌های تقطیر شرکت‌های که گاز ندارند مصرف می‌گردد و برای شرکت‌هایی که سهمیه گازوئیل آنها قطع شده از روغن سوخت تقطیری استفاده می‌کنند. در نتیجه حداکثر رقمی حدود ۳۰ هزار تن روغن سوخت تقطیری مازاد بر مصرف تولید در کشور داریم که امکان تصفیه و پالایش آن را دارند و در صورت صدور مجوز صادرات، می‌توان در طول سال نسبت به صادرات آن اقدام کرد.

مشکلات صادرات روغن سوخت تقطیری حاصل از پالایش و تصفیه روغن کار کرده به افغانستان، در سال های اخیر مورد توجه مسئولان ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، سازمان استاندارد، گمرکات کشور، صادر کنندگان فرآورده های نفتی و واحدهای تولیدی تصفیه دوم روغن موتور بوده است.

مشکلات صادرات روغن سوخت تقطیری حاصل از پالایش و تصفیه روغن کار کرده به افغانستان، در سال های اخیر مورد توجه مسئولان ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، سازمان استاندارد، گمرکات کشور، صادر کنندگان فرآورده های نفتی و واحدهای تولیدی تصفیه دوم روغن موتور بوده است.

اصل مشکل این است که صنعت تصفیه روغن موتور از باز یافت روغن کار کرده که مواد اولیه آن در اقصی نقاط کشور در تعویض روغنی ها و مراکز صنعتی جمع آوری می شود به دلیل ضایعاتی بودن و عمل کراکینگ و شکست ملکولی در فرآیند تصفیه، یک محصول جانبی تولید می کند که مقدار آن به دلیل نوع روغن کار کرده و روش پالایش و تصفیه بین ۱۷ الی ۱۵ درصد متغیر است. این ماده یعنی روغن سوخت تقطیری، سالیان متمادی توسط دلال ها به قیمت نازل از تولید کنندگان خریداری و با سایر فرآورده های نفتی بالاخص گازوئیل با درصدی از افزودنی های نامرغوب مخلوط و به شکل قاچاق از کشور خارج می شد. گاهی نیز این کار توسط برخی از افراد و شرکت های دارای کارت خوشنامی صورت می پذیرفت که امکانات کارخانه ای و سرمایه ای ثابت و قانونی در داخل کشور نداشته و قبل از اینکه مورد شناسایی و کشف دستگاه های کنترلی و نظارتی قرار گیرند با غارت میلیاردي از اموال بیت المال کشور را ترک می کردند. لذا واحدهای تصفیه دوم جهت کوتاه کردن دست دلال ها و پیشگیری از مخلوط سازی این مواد با فرآورده های نفتی با هدف قانونمند کردن صادرات این محصول بصورت محدود، اقدامات خود را در چند سال اخیر با نظر ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز انجام دادند و با انجام پروژه تحقیقاتی توسط سازمان استاندارد و تشکیل کارگروه فنی با حضور نمایندگان سازمان استاندارد، گمرک، وزارت نفت، صنعت و معدن، اتحادیه صادر کنندگان نفت، گاز و پتروشیمی، رویه صادرات روغن سوخت تقطیری تهیه و به سازمان های ذیربط ابلاغ شد لیکن تاکنون تولید کنندگان نتوانسته اند صادراتی انجام دهند و کما فی سابق محموله ها در غالب اظهار نامه های صادراتی و تحت عناوین مختلف قاچاق می شود که باعث شده عده ای خواستار توقف صادرات روغن سوخت تقطیری شوند، اما از دیدگاه منافع ملی باید توجه داشت که روغن سوخت تقطیری یکی از محصولات جانبی در مسیر تصفیه روغن موتور است که می توان با نصب تجهیزات مختصر این محصول را به یک سوخت مناسب تبدیل و با صادرات آن درآمد ارزی کسب نمود و به هر حال واقعیتی انکارناپذیر است و اگر عده ای به وسیله آن گازوئیل قاچاق می کنند نباید شرکت های در ستکار و تولید کننده را از نعمت صادرات روغن سوخت تقطیری محروم ساخت. پس باید راهکار بهتری را جستجو نمود تا با نظارت مقام های مسئول، ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، گمرک، صنعت و معدن، نفت، اتحادیه صادر کنندگان نفت، گاز و پتروشیمی و... صادرات روغن سوخت تقطیری انجام شود. اکنون، بعد از انتشار گزارش های مختلف ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز و گمرک چه در رسانه ها و چه در گزارش های سازمانی، با یک حقیقت انکارناپذیر مواجه شده ایم و آن وجود روغن سوخت تقطیری است که سهم این محصول از تصفیه روغن

کار کرده، بین ۷ الی ۱۵ درصد حاصل از تصفیه روغن کار کرده است و این روغن سبک پس از تصفیه، یک سوخت مناسبی است که باید صادر شود و سالانه مازاد سوخت آن حداقل ۳۰ الی ۴۰ میلیون لیتر است که می تواند صادر شود. در همه کشورهای صنعتی دنیا صنعت باز یافت به دلایل متعدد و مهم ترین آن برای حفظ محیط زیست به عنوان صنایع حمایتی تحت پوشش قرار دارد.

امادر کشور ما به علت فراوانی مواد اولیه این صنعت خدادادی نفت نه تنها حمایت نمی شود بلکه هر روز در این بوروکراسی پیچیده اداری با مشکلات عدیده ای مواجه است.

شرکت های تولیدی تصفیه دوم که تعداد آنها کمتر از ۲۰ شرکت می باشد و متقاضی صادرات این محصول از ستاد هستند، اکثرا دارای گاز بوده و سوخت برج های آنها گاز می باشد که نمی توانند خودشان این سوخت را در کوره های تقطیر بسوزانند و اجبارا این محصول فرعی را ذخیره نموده اند که به استثنای یک دوره کوتاه در سال ۱۳۸۹ تاکنون اقدام به صادرات روغن سوخت تقطیری نکرده اند.

شرکت های متخلف که از این عنوان با استفاده از خلاء های قانونی سوءاستفاده کرده اند ربطی به این گروه ندارند و بهترین راه نظارت بر این تصمیم باید مجوز بر حسب مورد و صرفا تحت شرایطی خاص باشد که با مکانیزم های کنترلی مانند باز دید از خط تولید، کنترل بر جمع آوری روغن کار کرده، لیست حقوق و بیمه کارکنان، فیش گاز و برق کارخانه و... ابتدا صحت تقاضا و مقدار آن برای ساز ماهای ذیربط مشخص و محرز شود و سپس مجوز صادرات بر حسب مورد با نظارت صادر، و موارد عمومی و شرکت های متعدد باید ممنوع شود. ضمنا بحث خوشنامی یک میحث مفصلی دارد که در ادامه اگر موقعیت آن فراهم شد می توان به آن پرداخت.

خلاصه آن که باید با نظارت کامل انجام شود تا کسی سوء استفاده نکند و همه دستگاه ها بر آن نظارت جامع داشته باشند.

در همین حال کلیت قضیه نسبت به رویه سابق فرق چندانی نکرده است. بر اساس رویه اصلاحی میزان صادرات روغن سوخت تقطیری از ۷ درصد به ۹/۶ درصد افزایش یافته است.

چنانچه میزان ورودی و فروش بر اساس فرمول رعایت شده باشد، مجوز برای صادرات به میزان ۹/۶ درصد صادر می گردد.

ملاک فروش، کالای ثبت شده در دفاتر قانونی است. به محض دریافت درخواست متقاضی، مدارکی از ایشان درخواست می شود. در صورت آماده بودن مدارک به هنگام باز دید اولیه، طی نامه ای صورتجلسه و تعهدنامه متقاضی برای کمیسیون استان مربوطه ارسال و درخواست می گردد تاریخ انجام باز دید کارگروه استانی تعیین گردد. آنچه مدنظر و مورد احتیاج است مدارک مربوط به میزان مصرف خاک، اسید، فاکتور فروش، اظهارنامه صادراتی، بارنامه حمل روغن کار کرده، آنالیز و فرم خوداظهاری است که بایستی مبتنی بر میزان روغن کار کرده ورودی و میزان فروش باشد.

چنانچه واحدی فاقد گاز باشد و به سیستم لوله کشی دسترسی نداشته باشد مجوز برای صادرات ۴ درصد می شود.

مزایای صادرات فرآورده‌های نفتی در ایران

هر یک میلیون بشکه نفت خام و صادرات فرآورده‌های آن (با در نظر گرفتن ارزش افزوده در کمترین حالت یعنی ۷ دلار در هر بشکه) حدوداً ۷ میلیون دلار به درآمد کشور اضافه می‌کند، بنابراین، پالایش نفت خام و صادرات فرآورده در هر زمان و شرایطی قابل توجه و با اهمیت می‌باشد.

دوم: تبدیل تهدید رقبای نفتی به فرصت

رقبای ایران در بازار جهانی نفت مانند کشور عراق به دنبال افزایش ظرفیت تولید نفت خود هستند که این موضوع تهدیدی علیه بازار صادراتی نفت ایران است، اما در چارچوب افزایش ظرفیت پالایشی کشور و صادرات فرآورده می‌توان از افزایش تولید عراق به عنوان یک فرصت برای ایران نام برد. اگر ایران ظرفیت پالایشی

در اقتصاد دارد. در واقع نفت، خون درون رگ حیاتی دنیای صنعتی کنونی است و به همین دلیل از آن به عنوان کالای راهبردی یاد می‌شود. نفت می‌تواند مبنای توسعه قرار گیرد و ارزش افزوده بسیاری را عاید کشور کند، اما صادرات این کالای راهبردی بصورت خام، کشور را از درآمدهای بالقوه آن محروم می‌نماید. در واقع، در صورتی که نفت به فرآورده تبدیل و صادر شود یا در بخش‌های گوناگون اقتصاد مانند حمل و نقل و صنعت مورد مصرف قرار گیرد، ارزش افزوده بسیار بالاتری عاید کشور خواهد شد. امروزه صادرات هر بشکه نفت خام ۱۰۰ دلار عاید کشور می‌کند در حالیکه با تبدیل آن به فرآورده‌های نفتی بین ۱۸ تا ۷ دلار به این رقم اضافه می‌شود. (وابسته به درجه پیچیدگی پالایشگاه است. این موضوع بدان معنی است که پالایش

ام فروشی نفت حدود یکصد سال است که گریبان گیر اقتصاد ایران است و با توجه به همین معضل مهم اقتصادی است که افزایش صادرات فرآورده‌های نفتی از جمله مواردی است که در سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی بدان اشاره شده است. افزایش صادرات فرآورده‌های نفتی از چهار جنبه دارای اهمیت است. ارزش افزوده بالاتر، تبدیل تهدید رقبای نفتی به فرصت، کمتر بودن احتمال تحریم معاملات فرآورده‌های نفتی و بهبود روابط تجاری منطقه‌ای مزایای تمرکز بر سیاست افزایش صادرات فرآورده‌های نفتی به جای صادرات نفت خام است.

نخست: ارزش افزوده بالاتر

نفت خام به عنوان ماده اولیه و انرژی کاربرد دو گانه‌ای

خود را افزایش دهد، می‌تواند نفت عراق را وارد کرده و محصولات نفتی را به دیگر نقاط جهان صادر کند.

سوم: کاهش امکان رصد معاملات و ممانعت از انجام آن

در بازار جهانی نفت، عرضه کنندگان عموماً شرکتهای بزرگ بین‌المللی و ملی معدودی هستند و متقاضیان نیز شرکت‌های پالایشی هستند که تعدادشان بسیار محدود است. این موضوع در کنار حجم بالای تراکنش مالی مورد نیاز در معاملات بازار نفت (بین ۷,۳ میلیون دلار تا ۳۶۵ میلیون دلار برای محموله‌های ۱۰,۰۰۰ تا ۵۰۰,۰۰۰ تنی) موجب می‌شود به راحتی بتوان این معاملات را رصد و ردیابی کرد و مانع انجام آن شد. مشکلی که امروز کشور ما در شرایط تحریم با آن

روبرو است. در مقابل، در بازار فرآورده‌های نفتی تعداد عرضه‌کنندگان و متقاضیان بسیار بیشتر از بازار نفت خام است. شرکت‌های پالایشی، واسطه‌ها و تجار فرآورده به عنوان عرضه‌کنندگان و شرکتهای پخش، جایگاه‌داران و واسطه‌های خرد به عنوان متقاضیان فرآورده هستند. به علاوه حجم تراکنش مالی مورد نیاز در بازار فرآورده می‌تواند بسیار کوچکتر از بازار نفت باشد. در نتیجه، رصد و ردیابی معاملات فرآورده‌های نفتی بسیار مشکل‌تر از رصد و ردیابی معاملات نفت خام است.

چهارم: بهبود روابط تجاری منطقه‌ای

مشتریان نفت خام ایران عمدتاً کشورهای چین، هند، ژاپن، کره جنوبی و ترکیه هستند که از نظر جغرافیایی

از ایران دور هستند، اما مشتریان فرآورده‌های نفتی علاوه بر کشورهای اشاره شده، کشورهایی مانند عراق، افغانستان، پاکستان، ترکمنستان، ارمنستان، ترکیه و آذربایجان هستند که از نظر جغرافیایی جزو همسایگان ایران هستند، بنابراین، تغییر بازار هدف ایران می‌تواند به افزایش امنیت ملی، دیپلماسی منطقه‌ای و روابط تجاری منطقه‌ای کمک شایانی نماید. در مجموع، سیاست افزایش صادرات فرآورده‌های نفتی از نظر اقتصادی، امنیتی، مقابله با تحریمهای فعلی و دیپلماسی منطقه‌ای حائز اهمیت است و ضروری است مسئولین اجرایی با درک صحیح اهمیت موضوع موانع پیش روی سرمایه‌گذاران را برداشته و زمینه را برای توسعه ظرفیت پالایشی کشور آماده نمایند.

دولت عملکرد بخش خصوصی را در صادرات فرآورده‌های نفتی موفق نمی‌داند

بخش خصوصی به خودش نمره قبولی داد

و فروش فرآورده‌های نفتی با وجود مشکلات متعدد موفق عمل کرده و با وجود تمام مشکلات موجود زنده‌مانی کرده است، می‌گوید: «شاید در عمل گفته شود این بخش موفق نبوده است اما باید علل این گفته بررسی و اعلام شود.

بدون شک سیاست‌های دولت مانع اصلی برای بخش خصوصی بوده است. برای نمونه شرکت جهانی سیرجان گستر مبتکر تجارت و ترانزیت سوآپ در کشور است اما به دلیل سیاست‌های ناگهانی شرکت پالایش و پخش در توقف سوآپ زیان سنگینی را متحمل شده است و امروز حجم عملیات سوآپ ما از ۱ میلیون تن به زیر ۱۰ هزار تن کاهش یافته است.»

وی با بیان اینکه بخش خصوصی در کاهش میزان صادرات فرآورده‌های نفتی مقصر نیست، می‌افزاید:

وی با بیان اینکه بخش دولتی در حوزه بین‌الملل برای صادرات فرآورده‌های نفتی موفق بوده است و انتظار داریم بخش خصوصی نیز با جدیت بیشتر در این عرصه فعالیت کند، می‌افزاید: «بخش خصوصی تمایل دارد در فرآورده‌های سودده همچون قیر فعالیت کند در حالی که مازاد فرآورده‌ها در تمامی محصولات وجود دارد.» این در حالی است که بخش خصوصی فعال در ترانزیت، صادرات و فروش فرآورده‌های نفتی خود را قدرتمند می‌داند و امیدوار است با تغییر رویه کنونی در بخش دولتی از سویی و بازگشایی فضای بین‌المللی در کسب و کار از سوی دیگر بر مشکلات موجود در مسیر صادرات مازاد فرآورده‌های کشور غلبه کند.

سیدمحمد حسینی، مدیرعامل گروه جهانی سیرجان گستر با بیان اینکه بخش خصوصی در ترانزیت، صادرات

مدیرعامل شرکت پخش فرآورده‌های نفتی از موفق نبودن عملکرد بخش خصوصی در صادرات فرآورده‌های نفتی سخن می‌گوید اما فعالان این بخش ضمن رد این گفته و ارائه ادله‌هایی، سیاست و مواضع بخش دولتی و مقاومت در بدنه این بخش را عاملی بازدارنده برای موفقیت‌های بیشتر بخش خصوصی در صادرات فرآورده‌های نفتی می‌دانند. سیدناصر سجادی، مدیر شرکت پخش فرآورده‌های نفتی، بخش خصوصی را در بازاریابی صادرات فرآورده‌های نفتی موفق نمی‌داند و می‌گوید: «این بخش عملکرد خوبی نداشته است و با وجود عرضه مازاد فرآورده‌های نفتی در بورس و تعیین قیمت واحد، نتوانسته بازارهای منطقه را در اختیار خود داشته باشد، از این رو ایران بازار پایدار ندارد.»

زیر امکانات و شرایط برابر نیست، می‌افزاید: «بخش خصوصی همپای بخش دولتی در صادرات فرآورده‌های نفتی فعالیت دارد اما متأسفانه برای فعالیت بیشتر، نیاز به خوراک دارد که این خوراک به راحتی در اختیار بخش خصوصی قرار نمی‌گیرد. بدون شک این بخش توان بازاریابی خوبی دارد و نباید این توانمندی را نادیده گرفت.»

از دید این فعال بخش خصوصی، بخش خصوصی با دولت برای افزایش صادرات فرآورده‌های نفتی همکاری می‌کند و خود را پیشقراول در صادرات مازاد فرآورده‌های نفتی می‌داند، از این رو انتظار داریم با پذیرش جایگاه کنونی این بخش علاوه بر تخصیص خوراک، رایزنی‌هایی درباره قیمت‌گذاری و میزان صادرات با بخش خصوصی داشته باشد.

مشکلات موجود بر سر راه صادرات فرآورده‌های نفتی با تعامل قابل حل است. ما در بازاریابی فروش محصولات موفق بوده‌ایم و می‌توانیم این موفقیت را افزایش دهیم.» در این باره احمد صرامی، مدیرعامل شرکت گروه صرامی برای موفق بودن یا نبودن بخش خصوصی دو نگاه متفاوت دارد و می‌گوید: «باید این موضوع بررسی شود که منظور از عدم موفقیت بخش خصوصی در صادرات فرآورده‌های نفتی چیست؟ اگر دولت فضای کار را برای این بخش مهیا کرده اما این بخش موفق عمل نکرده است، جای نقد دارد، اما شرایط کنونی بیانگر این است که بخش خصوصی فعال در صادرات فرآورده‌های نفتی با مشکلات و موانع متعددی مواجه است.» وی با بیان اینکه فعالان فرآورده‌های نفتی هرگز خود را مقابل و رقیبی برای شرکت ملی نفت نمی‌دانند

«دولت باید زیرساخت‌های لازم را برای بخش خصوصی فراهم کند. به دلیل نگاه بخش دولتی به بخش خصوصی است که این بخش قادر نبوده سود مورد نظر را کسب کند اگرچه این نگاه در حال تغییر یافتن است. بخش دولتی باید بپذیرد که بخش خصوصی فعال در فرآورده‌های نفتی با همین قد و قواره کنونی قدرتمند است و می‌تواند تمامی مازاد فرآورده‌های نفتی کشور را صادر کند.»

مدیرعامل گروه جهانی سیرجان گستر با بیان اینکه موانع کوچک و قابل حلی در اظهار نظر مبنی بر عدم موفقیت بخش خصوصی وجود دارد، می‌گوید: «بخش خصوصی کنونی با ضعف‌هایی مواجه است اما هم‌اکنون بسیاری از خدمات و سرویس‌های بخش خصوصی به دلیل مقاومت‌های موجود در بدنه دولت بلااستفاده است.

پالایشگاه گهر آبادان

تولید مشتقات نفت

سطح کیفیت مطابق نمودار انجمن نفت آمریکا ◀ AP/SC/CC

روغن موتور، واسکازین، روغن ترمز، گریس، ضد یخ

مدیریت موسسه

تلفکس: ۸۰-۴۹۱۲۵۷۸-۰۶۶۵

همراه: ۰۹۱۶۳۶۵۰۲۲۴

همراه: ۰۹۱۶۱۶۲۹۱۹۷

آدرس: لرستان ، کیلومتر ۵ جاده بروجرد ، شهرک صنعتی درود ،
خیابان دوم ، پالایشگاه گهر آبادان

Taktaz shimi co

www.amutengineoil.com

www.amutoil.com

info@amutengineoil.com

کرج، خیابان درختی، بلوار ایثار، جنب بانک تجارت

ساختمان ایران زمین طبقه دوم، واحد ۳

تلفن: ۰۲۶-۳۳۵۵۳۷۲۰ تلفکس: ۰۲۶-۳۳۵۱۷۴۵۹

همراه: ۰۹۱۲۱۶۹۴۷۰۷ بهزادی - همراه: ۰۹۱۲۳۶۰۱۹۷۷ جمعدار

تلفن کارخانه: ۰۲۸-۵۸۴۳۳۴۰۸

Success is not accident!

RAHYAR GOSTAR NOVIN

No.18, 10 th St, Hasan Seif Ave,
Sanat Sq, Tehran - Iran.

Factory: 8th St, 2nd west St, Heidarieh
industrial village, 10 Km, Zanjan,
Takestan.
TELEPHONE

+98 (21) 88378944
88378951
88378957
88378960
88378973

+98 (21) 88379140
info@rgn-co.com
www.rgn-co.com

FAX
E-MAIL
INTERNET

رهیار گستر نوین

دفتر مرکزی: تهران، شهرک غرب، میدان صنعت،
خیابان حسن سیف، خیابان دهم، پلاک ۱۸

کارخانه: تاکستان، کیلومتر ۱۰ زنجان، شهرک
صنعتی حیدریه، خیابان دوم غربی، خیابان هشتم

تلفن:

+۹۸ (۲۱) ۸۸۳۷۸۹۴۴
۸۸۳۷۸۹۵۱
۸۸۳۷۸۹۵۷
۸۸۳۷۸۹۶۰
۸۸۳۷۸۹۷۳

+۹۸ (۲۱) ۸۸۳۷۹۱۴۰
info@rgn-co.com
www.rgn-co.com

فکس:
ایمیل:
وب سایت:

کیمیا پارافین

kimia Paraffin Co.ltd.

About twenty years experiences, alongside the well-equipped laboratory and production line, enable us to supply the best quality paraffin waxes and Footh oil, according to our customers' requirements.

www.kimiaparaffin.com

Kimia Paraffin Manufacturing & Trading Company

بیست سال تجربه تولید و صادرات پارافین جامد در خدمت صنایع

Center Office: No.23, 4TH Floor,
Hakimazam Alley, North Shiraz St.
Tehran - Iran
Postcode:1991647612
Tel: +98 (21) 88047470 - 88047484
Fax: +98 (21) 88047498
Factory: No.1484, abbasabad
Industrial city, Dorna St.
Tehran-Iran
Tel: +98 (21) 36423787
Email: amj@dpimail.net

پتروشیمی اصفهان ، صنعت برگزیده سبز کشور

مجتمع پتروشیمی اصفهان در سال ۱۳۶۸ در زمینی به مساحت ۱۶۵ هکتار در ارتفاع ۱۷۲۰ متر از سطح دریا در پنج کیلومتری شمال غرب شهر اصفهان و در مجاورت شرکت پالایش نفت اصفهان به منظور اجرای اولین طرح تولید آروماتیک در کشور به صورت سهامی خاص از سوی شرکت ملی صنایع پتروشیمی تأسیس گردید.

با اتمام عملیات نصب، مجتمع در سال ۱۳۷۱ به بهره‌برداری رسید و به جمع واحدهای تولیدی کشور پیوست. همچنین در اجرای طرح توسعه شرکت، در سال ۱۳۸۸ واحد انیدرید فتالیک راه اندازی شد. شرکت پتروشیمی اصفهان در سال ۱۳۷۶ از سهامی خاص به سهامی عام تبدیل و در سال ۱۳۷۸ سهام آن در سازمان بورس اوراق بهادار عرضه گردید.

کاربرد، میزان و مشخصات محصولات شرکت پتروشیمی اصفهان

محصولات	ظرفیت اسمی (تن در سال)	خلوص (درصد)	کاربرد محصول
بنزن	۱۳۰۰۰	۹۹/۹min	ماده اولیه تولید اتیل بنزن، استیرن، الکیل بنزن خفّی و قتل ...
تولولین	۷۱۰۰۰	۹۹/۹ min	ماده اولیه تولید، حلالها در صنایع رنگسازی، و صنایع نظامی
ارنوزایلین	۱۰۰۰۰	۹Amin	ماده اولیه تولید انیدرید فتالیک، صنایع سم و رزین
پاراژایلین	۴۴۰۰۰	۹۹/۷min	ماده اولیه تولید الیاف مصنوعی
مخلوط زایلین	۱۰۰۰۰	مطابق استاندارد	صنایع سم سازی و تولید رزین
انیدرید فتالیک	۳۰۰۰۰	۹۹/۸۵min	ماده اولیه تولید دی اکسید فتالات
هیدروکربورهای حلقوی و مشتقات آن (الفینیت ۱)	۲۰۰۰۰	مطابق استاندارد	تولید حلال و خوراک واحدهای الفینی
هیدروکربورهای غیرحلقوی و مشتقات آن (الفینیت ۲)	۲۰۰۰۰	مطابق استاندارد	تولید حلال و صنایع رنگ
هیدروکربورهای حلقوی و غیرحلقوی و مشتقات آن (میکس الفینیت A92)	۲۰۰۰۰	مطابق استاندارد	تولید حلال و خوراک واحدهای الفینی، سوخت
هیدروکربورهای غیرحلقوی و مشتقات آن (میکس الفینیت A80)	۲۰۰۰۰	مطابق استاندارد	تولید حلال و خوراک واحدهای الفینی، سوخت

شرکتهای زیر مجموعه پتروشیمی اصفهان

- « شرکت پتروصنعت اصفهان (ارائه خدمات فنی، مهندسی، ساخت و نصب)
- « شرکت کارگزاری بهین پویا
- « شرکت تجارت آذین نقش جهان (امور بازرگانی و سرمایه گذاری در شرکت های تولیدی)
- « شرکت خدمات مخازن بندری پتروشیمی اصفهان

www.epciran.com

info@epciran.com

نشانی مجتمع: اصفهان، کیلومتر ۵ بزرگراه آزادگان، بلوار اختصاصی پتروشیمی

کد پستی: ۸۳۳۵۱۴۱۳۱۱ - صندوق پستی: ۳۱۳-۸۱۳۹۵

تلفن: ۳۳۹۲۲۰۰۰ (۰۳۱) - دورنگار: ۳۳۹۲۲۶۸۱ (۰۳۱)

شرکت پالایش نفت جی (سهامی عام)

JEY OIL REFINING COMPANY

بزرگترین واحد تولیدی قیرهای استاندارد در ایران

شرکت پالایش نفت جی به عنوان بزرگترین واحد تولیدی انواع قیر در منطقه مطابق با استانداردهای ملی و جهانی

تولید انواع قیرهای دمیده بر اساس استانداردهای

● نفوذی Penetration Grade

● عملکردی (PG) (Performance Grade)

● گرانیروی (VG) (Viscosity Grade)

تولید انواع قیر مطابق با استاندارد کشور استرالیا

● تولید انواع قیرهای محلول Bitumen Cutback

● تولید انواع قیرهای امولسیون Emulsion Bitumen

اولین و تنها دارندهی تجهیزات بسته بندی قیر

در کیسه های پلیمری یک تنی در کشور

Faraz Motor Tehran Co.

Manufacturing

FMT

www.farazmotor.com

The manufacturer, FARAZ MOTOR TEHRAN, was established in 1998, by a group of experienced experts and chemical engineers with the aim of raising the quality and quantity of industrial oil, engine oil industry and also gaining a proper market share. Following its aim the company has been able to export and re-export substantial amount of its manufactured products. Our experienced experts are ready, willing and able to respond to your request and you with special lubricants or any other petroleum products used in production process, and also to cooperate with you in the process of export and re-export.

• شرکت تولیدی فراز موتور تهران با هدف ارتقاء کمی و کیفی صنعت روغن موتور و روغن صنعتی و بدست آوردن سهم مناسبی از بازار در سال ۱۳۷۷ توسط گروهی مجرب از کارشناسان و مهندسين شیمی تاسیس گردید و توانسته مقادیر قابل توجهی از فرآورده های تولیدی و غیرتولیدی خود را صادر یا ترانزیت نماید .
• کارشناسان مجرب شرکت تولیدی فراز موتور تهران آمادگی کامل دارند تا برای هر گونه نیاز ویژه به روانسازهای مخصوص و یا سایر فرآورده های نفتی در زمینه تولید ، صادرات و ترانزیت با شما همکاری به عمل آورند.

Faraz Motor Tehran Co.

Motor Oil

کیفیتی مطمئن برای تمامی فصول

با تاییدیه
استاندارد ملی ایران

Qom Motor Oil

محصولی از شرکت روغن موتور قم

آدرس: قم، شهرک صنعتی سلفچگان، نبش خیابان فتح

تلفن: ۰۲۵۳۳۶۷۳۹۰۵ فکس: ۰۲۵۳۳۶۷۳۹۳۳

www.qmoil.com

شرکت فراشیمی روز

ما مفتخریم که خود را به عنوان یکی از بزرگترین گروه های بازرگانی که در زمینه های مختلف تجاری و صنعتی در ایران فعالیت می نماید معرفی نماییم .

فعالیت ها و امکانات شرکت بشرح زیر می باشد :

۱. صادرات بیش از ۳۰/۰۰۰ تن قیر بصورت ماهانه
 ۲. صادرات روغن پایه / روغن
 ۳. بسته بندی و مظروف سازی ۲/۰۰۰ تن قیر بصورت روزانه
 ۴. ارسال زمینی و دریایی محموله از طریق کشتی های تحت مالکیت یا اجاره شده توسط ما به خاورمیانه تا هند و چین
 ۵. مخازن با ظرفیت ذخیره سازی ۱۶/۰۰۰ تن در بندرعباس و ۷/۰۰۰ تن در بوشهر
 ۶. تنها شرکت با کشتی های حمل و نقل دریائی بالک با وسایل گرم کننده تا ۱۴۰ درجه
- هدف ما تامین رضایت مشتریان و پاسخگویی به نیاز آنها می باشد . شرکت فراشیمی روز به دنبال روابط طولانی مدت و پایدار با مشتریان خود می باشد .

www.farashimirooz.com

Bitumen-Depot

Bitumen- Shipping

Bitumen- Drummed

Bitumen- Transporting

آدرس : تهران، بلوار آفریقا، ساختمان اداری الهیه، پلاک ۲۴۴، طبقه ۱۱، واحد ۱۱۰۴

فکس : ۲۶۲۱۲۹۸۹

تلفن : ۲۶۲۱۲۸۰۰

info@farashimirooz.com

www.farashimirooz.com